

Kh 18.11.2013 § 353
Kh 25.11.2013 § 363
Kv 03.12.2013 § 134
Pöytäkirjan liite nro

TALOUSARVIO 2014

JA

TALOUSSUUNNITELMA 2014 - 2016

SISÄLLYSLUETTELO

1	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	5
2	KARKKILAN KAUPUNGIN STRATEGIA 2014 - 2017	8
3	YLEISPERUSTELUT	12
3.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS	12
3.1.1	Yleinen taloudellinen tilanne.....	12
3.1.2	Kuntatalouden tulevaisuuden näkymiä	13
3.1.3	Karkkilan kaupungin kehitys	18
4	TALOUSARVION JA SUUNNITELMAVUOSIEN LAADINTAPERUSTEET	21
4.1	Voimassa oleva taloussuunnitelma 2013 - 2015.....	22
4.2	Suunnitelmavuosien 2014 - 2016 tavoitteet.....	23
4.3	Tasapainotus taloussuunnitelmassa.....	24
4.4	Kuntalain mukainen toimenpideohjelma Karkkilan talouden tasapainottamiseksi 2013 - 2016.....	25
5	TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖPANO-OHJEET	29
5.1	Taloutta ja toimintaa koskevat ohjeet ja säännöt.....	29
5.2	Talousarvion sitovuus	29
5.3	Talousarvion käyttösunnitelmien hyväksyminen.....	29
5.4	Määrärahat, tuloarviot ja tavoitteiden seuranta.....	30
5.4.1	Määrärahojen muutokset ja uudet määrärahat.....	30
5.4.2	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta.....	31

5.4.3	Kirjanpitoikäytäntö.....	31
5.4.4	Tehtävän täyttölupamenettely.....	31
6	TILINPÄÄTÖS 2012, TALOUSARVIO 2013 JA	
	SUUNNITELMAVUODET 2014 – 2016.....	32
6.1	Käyttötalouden perusteet.....	33
6.2	Käyttötalouden yleiset laskentaperiaatteet	33
6.3	Tuloslaskelmaosan perusteet.....	34
6.3.1	Verotulot.....	35
6.3.2	Valtionosuudet.....	35
6.3.3	Korkomenot ja -tulot sekä muut rahoitusmenot ja -tulot	36
6.3.4	Poistot ja arvonalentumiset.....	36
6.3.5	Satunnaiset erät.....	36
6.4	Investointiosan perusteet	36
6.5	Rahoitusosan perusteet.....	36
7	KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEET.....	37
7.1	Kiinteistö Oy Sorvirinne.....	37
7.2	Perusturvakuntayhtymä Karviainen.....	37
7.3	Kunnan Taitoa Oy ja Kuntien Tiera Oy.....	37
7.4	Muut kuntayhtymät.....	37
8	KÄYTTÖTALOUSOSA	38
8.1	KAUPUNGINHALLITUS	38
8.1.1	VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET	38
8.1.2	KAUPUNGINHALLITUKSEN ULKOINEN TOIMINTAKATE.....	40
8.1.3	KAUPUNGINHALLITUKSEN ALAISET VASTUUALUEET.....	41

8.2	PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ KARVIAINEN JA	
	ERIKOISSAIRAANHOITO.....	45
8.2.1	VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET	45
8.2.2	KARVIAISEN ULKOINEN TOIMINTAKATE	46
8.2.3	ERIKOISSAIRAANHOIDON ULKOINEN TOIMINTAKATE	47
8.3	KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA JA VAPAA-	
	AIKALAUTAKUNTA.....	48
8.3.1	VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET	48
8.3.2	KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE ...	49
8.3.3	KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET	49
8.3.4	VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE.....	51
8.3.5	VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET	51
8.4	TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	54
8.4.1	VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET	54
8.4.2	TEKNISEN LAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE	55
8.4.3	TEKNISEN LAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET	55
8.4.4	YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE	59
8.4.5	YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET.....	59
9	TULOSLASKELMAOSA	61
9.1	ULKOINEN TULOSLASKELMA	61
10	INVESTOINTIOSA.....	64
10.1	KAUPUNGINHALLITUS.....	64
10.2	KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA	65
10.3	TEKNINEN LAUTAKUNTA	66
11	RAHOITUSLASKELMAOSA	67
	LIITTEET.....	68

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Karkkilan kaupungin talous on ollut koko 2000-luvun epätasapainossa lähes kaikilla tunnusluvuilla mitattuna. Talouden epätasapainoon johtaneet syyt periytyvät 1990-luvun laman jäljiltä. Talouden tasapainottamista on vaikeuttanut vuoden 2008 jälkeinen globaali kansantalouden taantuma, joka jatkunee vielä ainakin pari vuotta. Toimintamenojen kasvun pysäyttämällä, taksojen ja veroprosenttien korottamisella, käyttöomaisuuden myynneillä ja harkinnanvaraisilla valtionosuuden korotuksilla ei taloutta ole saatu tasapainoon. Palveluverkkoa ja toimintaa on pyritty kehittämään. Karviaiselle asetetut sopeuttamistavoitteet eivät ole tuoneet riittävää tulosta, vaikka Karviaisen toimintakatteen kasvu on ollut kohtuullinen. Suuressa mittakaavassa kokonaismenojen kasvun täytyy jäädä alle kokonaistulojen kasvun eli palvelut ja samalla kustannukset tulee priorisoida suhteessa tulorahoitukseen.

Myös investointeihin on kulunut paljon varoja, mutta voimakas investointitahti jatkuu myös tulevana suunnittelukautena (16,260 miljoonaa). Tämä kasvattaa kaupungin lainakantaa edelleen ja taloussuunnitelman viimeisenä vuonna lainaa on noin 5 300 euroa/asukas, mikäli investoinnit toteutetaan suunnitelman mukaan eikä vuosikate kasva selvästi enemmän kuin suunnittelukaudelle on arvioitu. Investointisuunnitelmassa 2013 – 2017 on Nyhkälän koulun saneeraukseen varattu 12,3 miljoonaa euroa bruttona. Kaupunki sai hankkeen ensimmäiseen vaiheeseen 50 prosentin valtionosuuden jälkirahoitteisena, minkä vuoksi Nyhkälä joudutaan rahoittamaan pääosin velkarahalla. Hankkeen toteuttamisaikana 2014 - 2016 valtionosuutta maksetaan 1,3 m€. Tuleviin investointeihin Karkkilan kaupunki joutuu ottamaan uutta lainaa vuosina 2014 – 2016 reilut kuusi miljoonaa euroa. Vuodelle 2014 bruttoinvestointeihin on varattu 5,855 miljoonaa euroa. Tilapalvelujen investoinnit (sisältää Nyhkälän koulun) ovat yhteensä 4,66 miljoonaa ja yhdyskuntatekniikan investoinnit 0,7 miljoonaa. Maa-alueiden oston on varattu 200 000 euroa ja muihin investointeihin 300 000 euroa. Toivokodin, Senioritalon ja palvelutalon mahdolliset investoinnit rahoitetaan myös vieraalla pääomalla.

Kaupunginhallitus päätti 30.9.2013 § 286 käynnistää YT-neuvottelut henkilöstömenojen säästämiseksi. Talouden tasapainottamisohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.10.2013, § 95 samoin kaupungin strategia § 96. Talouden epätasapainosta johtuen vuoden 2014 talousarvio suunnitelmavuosineen on laadittu erittäin maltillisella menokehityksellä (1,0 %). Vuosina 2010 ja 2013 on kunnallisveroprosenttia korotettu 0,5 prosenttiyksikköä eli tuloveroprosentti on nyt 20,75. Vuodelle 2014 ei nosteta veroprosentteja, vaan taloutta tasapainotetaan kustannus- ja palvelurakennetta keventäen. Tavoitteena on saada yli kolmen miljoonan euron säästöt vuosina 2014 – 2016. Talousarviossa on otettu huomioon niin Suomen kuin kansainvälinenkin talouskehitys.

Talousarviossa verotuloja on arvioitu kertyvän 32,1 miljoonaa euroa tuloveroprosentin ollessa 20,75. Kasvu vuoden 2013 verokertymään jää olemattomaksi (0,3 %). Verotulokertymää arvioitaessa on otettu huomioon asukasmäärän laskeminen sekä työttömyysasteen nouseminen. Valtionosuuksia on arvioitu kertyvän 15,6 miljoonaa eli kasvu vuoteen 2013 verrattuna on 2,3 %. Kasvun pienuus perustuu valtionosuuksiin tehtyihin leikkauksiin. Toimintatuottojen odotetaan kasvavan 4,3 %. Kasvua selittää lähinnä myyntivoittotavoite, joka on 700 000 €. Koko tulorahoituksen (verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot) kasvu vuoteen 2013 verrattuna on 1,4 %.

Toimintamenot on arvioitu 53,2 miljoonan euron tasolle (1,0 %). Menojen kasvu on erittäin maltillinen ottaen huomioon, että palkkoihin tulevien sopimuskorotusten kustannusvaikutus on 0,8 % ja inflaatioarvio noin 1,5 – 2,0 %. Toimintamenoja on sopeutettu niin oman toiminnan kuin Karviaisen tuottamien palvelujen osalta. Tämä edellyttää palvelutason ja -laadun uudelleen arviointia sekä aitoja rakenteellisia muutoksia palvelujen tuottamistavoissa ja palveluverkossa. Henkilöstömitoitus käydään tarkoin läpi osana syksyn aikana käytäviä YT-neuvotteluja. On erittäin tärkeää priorisoida ja linjata toiminnan ja palvelujen painopisteet, joihin henkilöstön osaamista on jatkossa vara sijoittaa.

Talouden tasapainottamisohjelman mukaan vuoden 2014 talousarvio päättyy 681 200 euroa alijäämäiseksi. Talousarviossa on useita riskejä mm. perusterveydenhuollon, sosiaalipalvelujen ja erikoissairaanhoidon osalta. Taantumien ja valtion normiohjauksen vaikutukset Karviaisen menoihin voivat tuoda ikäviä yllätyksiä menojen karkaamisena. Karkkilan väestöpohjan pienuudesta johtuen myös erikoissairaanhoidon vuosittaiset kustannukset vaihtelevat huomattavasti. Valtionosuudet voivat myös suunnittelukaudella supistua entisestään. YT-menettelyn tavoitteena on saada pysyvä 900 000 euron säästö henkilöstömenoihin. Tämä tarkoittaa noin 25 henkilötyövuoden vähennystä vuoden 2013 tasosta. Henkilöstövähennykset näkyvät kaupungin tuottamissa palveluissa ja tehtäviä joudutaan karsimaan. Kaupunki pyrkii kuitenkin jatkossakin tuottamaan kuntalaisille peruspalvelut verorahojen vastineeksi.

Tärkeä Karkkilan kaupungin toimintaan ensi vuonna vaikuttava tekijä on valtakunnallinen kuntarakennemuutos, joka tavoittelee vahvoja peruskuntia. Uudistuksen yleisenä edellytyksenä on, että selvitysalueiden tulee muodostaa alueellisesti eheä kokonaisuus tai muu toiminnallinen kokonaisuus. Lisäksi selvitysalueen tulee olla perusteltu alueen kokonaisedun näkökulmasta. Kuntarakenteen muodostamisen lähtökohtana ei ole yksittäisen kunnan, vaan kunkin alueen kokonaisuus. Kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne, joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä. Tavoitteena on myös, että kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta sekä riittävästä omasta palvelutuotannosta.

Kuntarakennelaki on astunut voimaan 1.7.2013. Kuntien selvitysvelvollisuus on alkanut heti lain voimaan tultua. Selvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika päättyy kuusi kuukautta sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki (sote-järjestämislaki) on hyväksytty eduskunnassa. Määräaikaa koskevan säännöksen voimaantulosta säädetään vielä erikseen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain eteneminen on tiedossa tarkemmin. Sote-järjestämislaki on tarkoitus tuoda eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2014. Kuntien tulee ilmoittaa ministeriölle 30.11.2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää kuntien yhdistymistä. Valtioneuvosto arvioi tämän perusteella uudistuksen etenemistä vuoden 2013 lopussa.

Yhdistymisselvityksen tavoitteena on kuntarakennelain 6 §:ssä tarkoitettu esitys kuntien yhdistymisestä ja siihen liittyvä 8 §:ssä tarkoitettu yhdistymissopimus. Selvityksen tulee aina sisältää vähintään suunnitelma hallinnon ja palvelujen järjestämisestä sekä palvelujen tuottamisesta selvitysalueella, selvitys yhdistymisen vaikutuksista kuntien yhteistoimintaan, selvitys taloudellisesta tilanteesta, arvio asukkaiden osallis-

tumis- ja vaikutusmahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumisesta sekä yksityiskohtainen arvio kuntien yhdistymisen eduista ja haitoista.

Kuntarakennelaki sisältää kuntarakenteen uudistamista ohjaavat kriteerit. Kuntaliitos- selvitystarvetta ohjaavat kriteerit koskevat väestöpohjaa, työpaikkaomavaraisuutta, työssäkäynti- ja yhdyskuntarakennetta sekä kuntataloutta. Kunnan tulee selvittää kuntien yhdistymistä *talousperusteella*, jos kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut täyttävät vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:

- 1) kunnan viimeisessä hyväksytyssä tilinpäätöksessä ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä alittuvat kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain ([1704/2009](#)) 63 a §:n mukaisen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksenä olevat raja-arvot;
- 2) kunnan viimeisessä hyväksytyssä ja kahdessa sitä edeltävässä tilinpäätöksessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:n mukaisen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksenä olevista kuudesta raja-arvosta täyttyy neljä; tai
- 3) kunnan viimeisessä hyväksytyssä tilinpäätöksessä taseen kertynyt alijäämä asukasta kohti on vähintään 500 euroa ja kahdessa sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä taseessa on kertynyttä alijäämää.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerit:

1. kunnan vuosikate on ilman harkinnanvaraista rahoitusavustusta negatiivinen
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
3. asukasta kohden laskettu kunnan lainamäärä ylittää kaikkien kuntien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 %:a
4. kunnan taseessa on kertynyttä alijäämää
5. kunnan omavaraisuusaste on alle 50 prosenttia
6. kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on vähintään 50 %

Karkkilan kaupungin osalta selvitystarvetta osoittavat väestöpohjan ja kuntatalouden kriteerit. Kaupungin taloudessa kolmena peräkkäisenä vuonna täyttyy viisi raja-arvojen mukaista tunnuslukua eli kohdat 2 – 6 ja väestöpohja on alle 20 000 asukasta.

Karkkilan kaupungin suhteellisen tuore strategia päivitettiin valtuustossa 7.10.2013, § 96 vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä. Yhteisenä Karkkilan kaupungin taloushoidon tavoitteena tulee olla toimintamenojen kasvun hillintä ja pitkäjänteinen suunnitelmallisuus niin palvelutuotannossa kuin investoinneissakin. Henkilöstömitoitukseen tulee myös kiinnittää enemmän huomiota. Panostuksia Karkkilan vetovoimaisuuteen ja dynaamiseen elinkeinopolitiikkaan tulee vahvistaa.

Järkevä ja optimaalinen omistajapolitiikka mukaan lukien maanhankinta ja kaavoitus tukevat strategisia tavoitteita. Asukasmäärän ja työpaikkojen kasvu ovat myönteisen kehityksen moottoreita. Yhteistyössä asukkaiden, yrittäjien, päättäjien ja henkilöstön kanssa saamme Karkkilan pysymään elinvoimaisena ja elämäntekoisena pikkukaupunkina. Strategian mukaan kaupunki tasapainottaa taloutensa asukkaiden peruspalveluja vähentämättä lähipalvelut turvaten. Karkkila haluaa olla laajeneva lähipalvelualue, jossa palvelut tuotetaan kaupunkia laajemmalle alueelle.

Lämmin kiitos kaikille talousarvion laadintaan ja päätöksentekoon osallistuneille.

2 KARKKILAN KAUPUNGIN STRATEGIA 2014 - 2017

Valtuusto hyväksyi kaupungin strategian syksyllä 2010 ja päivitti sitä loppuvuodesta 2011. Keväällä 2013 käynnistettiin jälleen kaupunkistrategian päivitystyö sekä toimenpideohjelman laatiminen talouden tasapainottamiseksi. Kaupungin valtuusto päivitti 7.10.2013 strategian § 96 ja hyväksyi talouden tasapainottamisohjelman § 95.

Strategia ohjaa valittujen strategisten päämäärien mukaan kaupungin toimintaa ja taloutta kohti asetettuja tavoitteita. Talousarvion valtuustotason taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet perustuvat kaupungin strategiaan.

VISIO

Karkkila - Murroksesta menestykseen

ARVOT

Asukas- ja asiakaslähtöisyys
Yhteistyö ja vuorovaikutteisuus
Ammattitaito ja aloitteellisuus

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

1. Kaupungin talous tasapainossa

Tasapainoinen talous mahdollistaa kuntapalvelujen tuottamisen kuntalaisille. Kaupunki tasapainottaa taloutensa asukkaiden peruspalveluja vähentämättä lähipalvelut turvaten. Karkkila haluaa olla laajeneva lähipalvelualue, jossa palvelut tuotetaan kaupunkia laajemmalle alueelle. Karkkilalaisten omatoimisuus, osallistuminen ja yhteisöllisyys tukevat tavoitteiden saavuttamista. Kaupungin kilpailukykyä kehitetään systemaattisesti ja olemassa olevia Karkkilan vahvuuksia korostetaan. Toimintaympäristön olosuhteet tunnistetaan ja toiminnassa keskitytään kaupunkilaisten palvelutarpeen kannalta oleelliseen.

Menestystekijät

- asukasmäärän kasvu
- ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö
- teknologian hyödyntäminen palvelutuotannossa
- yhdensuuntainen johtaminen
- optimaalinen omistajapolitiikka
- painopiste ennaltaehkäisevissä palveluissa ja hankkeissa
- resurssien tehokas käyttö ja palvelutuotannon priorisointi

Tavoitteet vuoteen 2017

- asukasmäärän hallittu kasvu
- ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja työkykyinen henkilökunta
- asukas- ja asiakaslähtöinen palvelu-, johtamis- ja toimintakulttuuri
- toimitilastrategiaa toteutetaan asukkaiden palvelutarpeet huomioiden
- korjaushankkeita toteutetaan suunnitelmallisesti

- menojen kasvu pysähtyy ennaltaehkäisevän toiminnan ja palveluiden priorisoinnin ansiosta
- talous täyttää kuntalain 65 §:n vaatimukset

Mittarit

- asukasmäärän kasvu (kpl)
- asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyt
- ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys ja saatavuus
- omaisuuden tuottavuus talouden ja hyvinvoinnin kriteerein
- tulorahoitus kattaa kokonaismenot
- talous on tasapainotettu ja kumulatiivinen alijäämä katettu

2. Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki

Karkkilan puutarhakaupungissa yhdistyvät sekä kaupunkimaiset että maaseutumaiset piirteet. Asuminen, työ, virkistys, vapaa-aika ja liikenne liittyvät toisiinsa muodostaen ihmisläheisen toiminnallisen kokonaisuuden. Kaupunkikeskustaa ympäröivät luonto-arvoiltaan rikkaat alueet ja asuntokanta on monipuolista.

Karkkilan kaupunkisuunnittelu tähtää esteettömyyteen ja ekologisuuteen. Olemassa olevat palvelut, tehokas maankäyttö ja ennakoiva kaavoitus sekä kunnallistekniikka ohjaavat suunnitelmallista toimitila- ja asuntorakentamista keskusta-alueella.

Turvallinen ja virikkeellinen elinympäristö sekä tiivis kaupunkirakenne ovat Karkkilan vetovoimatekijöitä. Kulttuurihistoriallisesti arvokas museoalue, monipuolinen kulttuuritarjonta ja vilkas torielämä houkuttelevat kesäasukkaita ja muita vierailijoita kaupunkiin Karkkilaan.

Menestystekijät

- kaupungin vetovoimatekijöiden vahvistaminen ja hyödyntäminen
- realistinen kaavoitus ja maapolitiikka
- ympäristöarvot huomioidaan toiminnassa
- myönteisen kaupunkikuvan luominen ja ylläpito

Tavoitteet vuoteen 2017

- Karkkilassa on tarjolla monipuolisia asumisvaihtoehtoja
- tarkoituksenmukainen ja tehokas maa- ja kaavapolitiikka
- riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta asumiseen ja yritystoimintaan
- kaupunkikeskustan suunnittelu ja kehittäminen asukas-, asiakas- ja yrityslähtöisesti
- energiankulutuksen ja jätteiden määrän vähentäminen sekä kierrätyksen edistäminen
- yhtenäisen kevyenliikenteen ja ulkoilureitistön suunnitteleminen ja toteuttaminen
- Asemanrannan alueen maankäytön ratkaiseminen

Mittarit

- asuntotonttien myynti tai vuokraus (kpl)
- energiansäästöohjelman mukaisten tavoitteiden saavuttaminen (-%)
- jätteen määrän seuranta ja hallinta
- energia- ja ympäristökriteerien huomiointi hankinnoissa
- "Kaupunkipuistomaisen" suunnitelman toteutus
- Asemanrannan alueen asemakaavoitus

3. Aktiivisesti osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat

Kaupunki vastaa kaupunkilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulu- ja varhaiskasvatuspalveluista. Palveluita tuotetaan mahdollisimman hyvässä hallinnonalojen välisessä yhteistyössä.

Ihmisen hyvinvoinnin perusta on koettu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen terveys. Harrastamisen ja itsensä ilmaisun mahdollisuudet tukevat hyvinvointia. Luonto ja kaupunkiympäristö tarjoavat mahdollisuudet fyysisen kunnon säännölliseen ylläpitämiseen, elinikäiseen oppimiseen ja sosiaaliseen osallisuuteen. Hyvinvoinnin ylläpitäminen ennaltaehkäisee syrjäytymistä ja sairastumista.

Kaupunkilaisten järjestämät tapahtumat lisäävät kaupunkilaisten viihtyvyyttä ja elävöittävät kaupunkikuvaa. Osallisuutta ja yhteistoimintamalleja kehittämällä turvataan kaupunkilaisten omaehtoisen toiminnan jatkuminen ja sitoutuminen kotikaupunkiin.

Menestystekijät

- sosiaali-, terveys- ja sivistyspalvelutuotannon toimiva yhteistyö
- vireä kansalaistoiminta ja aloitteellisuutta tukevat toimintatavat
- aktiivinen yhteistyö julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kesken
- asukkaiden voimavaroja arvostetaan ja hyödynnetään
- nuorten osaamisen ja työllisyyden edistäminen

Tavoitteet vuoteen 2017

- sosiaali-, terveys- ja sivistyspalvelutuotannon toimintaa ohjataan yhteisellä hyvinvointisuunnitelmalla (hyvinvointikertomus)
- luodaan uudet vapaaehtoistyön toimintatavat
- päätöksenteon avoimuutta lisätään, tiedottamista parannetaan ja asiointia helpotetaan
- nuorisotakuun toteutuminen

Mittarit

- hyvinvointisuunnitelma käytössä
- asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset
- peruskoulun ja lukion jälkeen koulutuksessa jatkavien osuus
- nuorten työllisyysaste

4. Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila

Karkkila on teollisuuskaupunki, jonka työpaikkaomavaraisuus on korkea. Kehittyviä elinkeinoympäristöjä ovat kaupunkikeskusta sekä valtatie 2:n kupeessa sijaitsevat Pitkälän ja Keskinummen teollisuusalueet. Palvelualojen työpaikkojen lisäämisellä vahvistetaan kaupungin kilpailukykyä ja monipuolistetaan kaupunkilaisten palvelutarjontaa.

Uusien toimialojen kasvulle mahdollisuuksia luovat asumisen edullisuus sekä sujuvat yhteydet pääkaupunkiseudulle. Kaavoitus, yritystonttien saatavuus, toimiva infrastruktuuri sekä päätöksenteon johdonmukaisuus vahvistavat Karkkilan vetovoimaisuutta.

Menestystekijät

- päätöksenteon yritysmuotoisuus
- kaupunki on aktiivinen ja luotettava yhteistyökumppani
- monipuoliset ja joustavat sijoittumisvaihtoehdot yrityksille
- osaavan työvoiman saatavuus
- myönteinen kuntakuva
- toimivat liikenneyhteydet
- varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen oikea mitoitus

Tavoitteet vuoteen 2017

- olemassa olevien yritysten kehittämisen ja kasvun mahdollistaminen
- Karkkilan vahvistaminen lähipalvelualueena
- ammattitaitoisen työvoiman saannin turvaaminen
- matkailutoimialan merkityksen kasvattaminen
- etätyömahdollisuuksien parantaminen
- joukkoliikennepalvelujen saatavuuden ja kilpailukykyyn varmistaminen

Mittarit

- yritysilmaston kehittyminen
- palvelualojen työpaikkojen ja uusien toimialojen kasvu
- yritysneuvonnan määrä (asiakastapahtuma) ja asiakastyytyväisyyskyselyt
- uusien yritysten perustaminen (netto/kpl)
- työllisen työvoiman määrä (hlö)
- yritystonttien myynti tai vuokraus (kpl)
- joukkoliikenneyhteydet

3 YLEISPERUSTELUT

3.1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

3.1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen kokonaistuotanto kääntyi nousuun vuoden 2013 toisella neljänneksellä vähennyttyään yhtäjaksoisesti vuoden 2012 toisesta neljänneksestä lähtien. BKT:n kasvun ennakkoidaan jatkuvan loppuvuonna, mutta alkuvuoden matalan lähtötason vuoksi positiiviseen kasvulukuun ei koko vuonna vielä päästä. Maaliskuussa ennustettu kokonaistuotannon 0.3 prosentin kasvu tarkistettiin 0.5 prosentin supistumiseksi. Tarkistuksen keskeisiä syitä ovat kansainvälisen kysynnän ennakoitua hitaampi elpyminen sekä kuluttajien heikko luottamus. Viennin ja kulutuksen heikkous heijastuu vuorostaan investointeihin, joiden ennustetaan supistuvan aiempia arvioita enemmän.

Vuonna 2014 Suomen BKT kasvaa arviolta 1,2 prosenttia, jos euroalueen elpyminen jatkuu ja Suomen vienti säilyttää markkinaosuutensa. Vuonna 2015 kasvu nopeutuu kahteen prosenttiin. Sitä vauhdittavat tällöin alkavat uudet ydinvoimalainvestoinnit.

Työllisyys ja julkisen talouden alijäämä kohentuvat viiveellä. Työllisyys supistuu hieman tänä vuonna, ja työttömyysaste kohoaa viime vuoden 7,7 prosentista 8.2 prosenttiin heikon talouskasvun ja viime vuodelta tulevien viipeellisten vaikutusten vuoksi. Työttömyysasteen nousua jarruttaa se, että osa väestöstä on lopettanut aktiivisen työhaun ja jäänyt siten työvoiman ulkopuolelle. Vuonna 2014 työttömyysaste pysyy 8.2 prosentissa, mutta alenee seuraavana vuonna 7.9 prosenttiin.

Yksityisen kulutuksen määrän ennustetaan supistuvan 0.4 prosenttia vuonna 2013 ennen muuta kuluttajien heikon luottamuksen vuoksi. Kulutusluottojen nostot ovat supistuneet alkuvuonna ja säästämisaste on nousussa. Työllisten määrä vähenee viimevuotisesta ja työpanos supistuu.

Reaaliensiot nousevat lähes prosentin toissa vuonna tehdyn ns. raamiratkaisun ja hidastuvan kansainvälisen inflaation lopputuloksena. Vuoden 2013 alusta prosenttiyksiköllä korotettu arvonlisävero leikkaa kuitenkin ostovoimaa. Myös tuloverotus kiristyy hieman, kun vuoden alussa ei toteutettu tuloveroasteikkojen inflaatio- ja ansionnou-sutarkistuksia.

Vuonna 2014 yksityisen kulutuksen arvioidaan kasvavan 1.2 prosenttia. Reaaliensiot alenevat, mutta työpanos kohoaa hieman talouden elpymisen myötä. Eläketulot kasvavat sekä eläkeläisten määrän nousun että eläkkeiden indeksitarkistusten myötä. Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalityulo kohoaa noin prosentin. Kotitalouksien luottamuksen arvioidaan kohenevan taloudellisen kasvun ja työllisyyden paranemisen myötä.

Vuonna 2013 kuluttajahintojen ennustetaan nousevan 1.7 prosenttia. Inflaatioennustetta alennetaan viime keväänä ennustetusta, koska korkojen lasku on jatkunut ja kansainvälinen inflaatio on heikentynyt. Inflaatiota nopeuttaa noin 0.7 prosenttiyksiköllä vuoden alusta toteutettu arvonlisäveron nosto. Ansiotaso kohoaa toissa vuonna tehdyn raamiratkaisun myötä 2.4 prosenttia. Vuonna 2014 kuluttajahintojen arvioi-

daan kohoavan myös 1.7 prosenttia. Vuonna 2015 inflaation arvioidaan liikkuvan puolentoista prosentin tietämissä.

Valtion ja kuntien rahoitusaliijäämä kasvoi vuonna 2012 prosenttiyksiköllä 4.9 prosenttiin BKT:sta. Kuluvana vuonna se alenee hieman, 4.7 prosenttiin. Valtion vaje oli 3.8 prosenttia BKT:sta vuonna 2012. Hidastunut taloudellinen kasvu eliminoi tänä vuonna säästöjen ja veronkorotusten vaikutuksen, ja vaje pienenee vain vähän, 3.7 prosenttiin. Vuonna 2014 valtion rahoitusjäämä alenee veronkorotusten ja menoleikkausten sekä taloudellisen kasvun ansiosta 3.4 prosenttiin kokonaistuotannosta, ja vuonna 2015 edelleen 3 prosenttiin. Koko julkisen talouden ns. EMU-aliijäämä on 0.9 prosenttia BKT:sta vuonna 2015.

Hallituksen elokuussa esittelemä rakennepoliittinen ohjelma ei ehdi juurikaan vaikuttaa julkisen talouden tasapainoon ennusteperiodilla. Jos ohjelma saadaan toteutetuksi uskottavalla tavalla, se vähentää painetta budjetin lisäsopeutuksiin lyhyellä aikavälillä. Ns. EMU-velan kasvu yli 60 prosenttiin BKT:sta rajoittaa kuitenkin talouspolitiikan liikkumavaraa. Tästä syystä julkisen talouden tasapainotustoimia tarvitaan yhä keskipitkällä aikavälillä.

Eräitä keskeisiä talouden tunnuslukujen ennusteita

	2010	2011*	2012*	2013 ^E	2014 ^E	2015 ^E
Kuluttajahintaindeksin muutos, %	1.2	3.4	2.8	1.7	1.7	1.6
Ansiotason muutos, %	2.6	2.7	3.3	2.4	1.3	1.0
Työttömyysaste, %	8.4	7.8	7.7	8.2	8.2	7.9
Vaihtotaseen ylijäämä, % BKT:sta	1.7	-1.5	-1.9	-0.8	-0.1	0.6
Teollisuustuotannon muutos, %	5.6	3.6	-2.4	-2.4	3.1	4.2
Euribor 3 kk, %	0.8	1.4	0.6	0.3	0.5	0.8
EU27, BKT:n muutos, %	2.0	1.7	-0.4	-0.2	1.1	1.5
- EMU-maat	2.0	1.5	-0.6	-0.5	0.9	1.7
EU27, kuluttajahintojen muutos, %	2.1	3.1	2.7	1.7	1.7	1.9
EMU-maat ¹⁾	1.6	2.7	2.5	1.5	1.5	1.7
Suomen EMU-ylijäämä, % BKT:sta	-2.5	-0.8	-1.9	-2.1	-1.7	-0.9
Suomen EMU-velka, % BKT:sta	48.6	49.0	53.0	57.4	59.0	60.2

Lähde: <http://www.etla.fi/uutiset/27839/> 25.9.2013

3.1.2 Kuntatalouden tulevaisuuden näkymiä

Kuntien harteille on muodossa tai toisessa lastattu suuri osa tulevaisuuden sopeuttamisista, veronkorotuksista, rakennemuutoksista ja tehokkuuden nostoista. Budjettiesityksen yleisperusteluihin sisältyvän peruspalvelubudjetin mukaan esitys kiristää kuntataloutta vuonna 2014 n. 257 milj. eurolla, tähän lukuun sisältyy mm. peruspalvelujen valtionosuusleikkaus 362 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien jäädyttäminen n. 36 milj. euroa. Valtionosuuksien leikkaus vuodesta 2012

alkaen on kokonaisuudessaan 1,1 mrd. euroa vuonna 2014. Laskennallisesti se tarkoittaa keskimäärin n. 1,25 kunnallisveroprosentin nostoa. Vuoden 2014 valtionosuudet pienenevät kokonaisuudessaan verrattuna vuoteen 2013.

Valtion rakennepoliittisessa esityksessä oli toisaalta myös myönteisiä asioita kuntien kannalta. Hallitus mm. kompensoi kunnille kaikki veroperusteiden muutosten aiheuttamat menetykset, kiinteistöveroa kehitetään niin, että kuntien verotulot kasvavat n. 100 milj. eurolla ja jäteveron tuottoa vastaava euromäärä eli 70 milj. euroa siirretään kunnille. Vuoden 2013 lisätalousarviossa sisäilma- ja kosteusvauriohankkeet saivat avustusta 15 milj. euroa sosiaali- ja terveyshuollon rakennuksiin ja 35 milj. euroa yleissivistävien oppilaitosten ja päiväkotien rakennuksiin.

Kuntatalous kiristyy kuitenkin entisestään. Kun tarkastellaan peruspalvelubudjetin yhteydessä laadittua painelaskelmaa, vuoden 2013 kuntien kokonaistuloksesta on näkymä ollut noin -230 milj. euroa negatiivinen. Tulokseen on laskettu parantavina erinä verotulojen kertaerät n. +400 milj. euroa. Kunnat ovat sopeuttaneet toimintaansa tänä vuonna mutta vuodesta 2014 tulee todennäköisesti erittäin voimallinen sopeuttamisen vuosi. Peruspalvelubudjetin painelaskelma kuntien tulospainelaskelmasta vuodelle 2014 on 1,1 mrd euroa negatiivinen.

Kuntien suunnittelukauden 2014 – 2016 talouteen ja toimintaan keskeisesti vaikuttavia tekijöitä ovat ainakin maltillisen palkkaratkaisun syntyminen, kuntien veronkorotukset, kuntarakenne- ja sote-uudistus, hallituksen rakennepoliittisten ja osittain valtion fiskaalisten ratkaisujen vaikutukset kuntien talouteen sekä yleisen taloustilanteen kehittyminen.

Tilastokeskus julkaisi 31.5.2013 tarkennetut tiedot kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksistä. Kuntatalous on ollut pelättyäkin huonommassa kunnossa, kuten jo helmikuussa julkistetut tilinpäätösarviot antoivat aiheen olettaa. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate aleni edellisen vuoden 2,6 miljardista eurosta lähes kolmanneksella ja oli 1,8 miljardia euroa vuonna 2012. Uusien tietojen mukaan neljänneksellä kuntien lukumäärästä eli peräti 84 kunnalla vuosikate oli negatiivinen. Vuosikate oli poistoja pienempi 241 kunnan tilinpäätöksessä.

Syitä kuntien heikkoon talouskehitykseen olivat verotulojen vaatimaton kasvu sekä menojen suhteellisen nopeana jatkunut kasvu. Kuntien verotilitysten kasvu vuonna 2012 hidastui merkittävästi edellisvuodesta ja jäi vain noin yhteen prosenttiin. Myös kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintatuottojen suhteellinen kasvu jäi hitaammaksi (3,8 %) kuin toimintakulujen lisäys (5,3 %). Kuntien asukasluvun koon mukaan ryhmiteltyinä toimintakate kasvoi kaikissa ryhmissä nopeasti. Sen sijaan verorahoituksen (= verotulot + valtionavut) lisäys jäi lähes kaikissa ryhmissä vaatimattomaksi. Verorahoituksen kasvu oli heikointa 40 000–100 000 asukkaan kunnissa, tässä kuntakokoluokassa myös vuosikatteen alenivat jyrkimmin.

Vaikka valtionosuuksien kasvu oli toimintakulujen muutoksen luokkaa, niin verorahoitus ei riittänyt kattamaan menojen kasvua. Valtionosuudet kasvoivat vuonna 2012 nimellisesti 5,4 prosenttia valtionosuusleikkauksista huolimatta. Valtionosuuksien kasvua selittävät kuntien veromenetysten kompensointi valtionosuuksien kautta sekä vuonna 2012 tehty kustannustenjakotarkistus ja indeksitarkistus.

Henkilöstömenojen lisääntymiseen (4,0 %) vaikuttivat ansiotasoindeksin kohoamisen ohella muun muassa vuosilomamääräysten ja lomapalkkakirjausten muutokset. Tavaroiden ja palvelujen ostot lisääntyivät edelleen ripeästi (6,8 %). Kuntien ja kuntayhtymien investoinnit kasvoivat myös nopeasti (6,5 %). Kunnilla ja kuntayhtymillä on ollut merkittäviä investointipaineita muun muassa terveyttä haittaavien rakennusvirheiden korjaamiseksi.

Suomen kestävyysvajeen suuruudeksi arvioidaan noin 4,7 % bruttokansantuotteesta eli noin 9 miljardia euroa. Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti toinen puolikas kestävyysvajeesta on tarkoitus kattaa julkista sektoria koskevilla toimilla. Hallitus on asettanut tavoitteeksi, että kuntatalouden rakenteellinen kahden miljardin euron alijäämä kyetään purkamaan. Tämä supistaisi kestävyysvajetta yhdellä prosenttiyksiköllä. Kuntien talousvaikeudet eivät ole vain kuntien ongelmia, vaan ne ovat suomalaisten julkisten palveluiden käyttäjien ongelmia. Olemme kaikki samassa veneessä.

Kuntien menot ovat lähes kolmanneksen julkisen talouden kokonaismenoista ja julkisesta kulutuksesta peräti kaksi kolmasosaa. Kuntasektorilla työskentelee noin 460 000 henkilöä, eli lähes 20 prosenttia koko kansantalouden työllisistä. Tulevina vuosina kuntatalouden rooli kasvaa yhä suuremmaksi. Väestö ikääntyy, ikäsidonnaiset palvelumenot kasvavat, työssäkäyvien veronmaksajien määrä vähenee ja velka kasvaa. Kun valtio elää jo nyt raskaasti velaksi, kuntien ongelmia ei myöskään voida ratkaista valtionosuuksia lisäämällä.

Kuntien alijäämää puretaan ottamalla käyttöön talousohjausjärjestelmä, jonka osana uudistetaan valtionosuusjärjestelmä sekä tehostetaan peruspalveluohjelmamenettelyä. Näin kuntatalouteen saadaan tarvittavaa pitkäjänteisyyttä, sitovuutta ja ohjausvaikutusta. Kuntien ja valtion välisessä kustannustenjaon tarkistuksessa siirrytään vuosittaiseen menettelyyn. Kunnallistalouden ja hallinnon neuvottelukunnan yhteyteen perustettu jaosto arvioi valtion kunnille säätämiin tehtäviin ja velvoitteisiin liittyvien kustannuslaskelmien luotettavuutta. Tällä luodaan täsmällisempää otetta kuntien ja valtion väliseen rahoituksenjakoon.

Kuntasektorin rakenteellisen alijäämän – siis kroonisen velkaantumisen – purkaminen edellyttää sitä, että kuntien sääntelyä kevennetään. Hallitus karsii kuntien tehtäviä ja velvoitteita siten, että kuntien toimintamenoissa on mahdollista saavuttaa miljardin euron kokonaisvähennys vuoden 2017 tasolla. Kuntien tehtävien arviointi -työryhmä käsittelee syyskuun aikana toimintaohjelman ja makrotalouden ohjauksen kehittämistä valmisteleva työryhmä täydentää ja tarkentaa ohjelmaa tarvittaessa. Työn takarajaksi on asetettu marraskuun loppu.

Tehtävien ja velvoitteiden karsiminen ei tule olemaan helppoa. Totta kuitenkin on myös se, että kunnat eivät selviä nykyisen tehtäväkuorman ja tiukan sääntelyn kanssa. Mitä tiukemmin palveluiden järjestämistä ohjataan sitovin normein, sitä vähäisempiä ovat kuntavaikuttajien mahdollisuudet kehittää uutta ja hillitä menojen kasvua. Tämän vuoksi hallitus haluaa antaa normeja purkamalla paikallisille päättäjille lisää vapautta ja vastuuta ideoida, uudistaa ja kokeilla.

Kuntauudistuksen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen loppuunsaattamisella on keskeinen rooli kuntasektorin tuottavuuden parantamisessa. Uudistusten avulla tulee varmistaa, että kuntien keskinäinen sekä valtion ja kuntien välinen vastuunjako sekä taloudelliset kannusteet toiminnan tehostamiseksi kunnissa ovat selke-

ät, julkisten palvelujen tuotantoketjut ovat eheitä eikä epäterveellistä osaoptimointia esiinny.

Kuntien menot vuosina 2012–2014 ja kunta-alan uudet palkkasopimukset

Kunta-alan sopimukset 2014–2016

KT:n valtuuskunta hyväksyi 25.10. ja allekirjoitti 6.11.2013 työllisyys- ja kasvusopimuksen mukaiset neuvottelutulokset kunta-alan virka- ja työehtosopimuksista 2014 - 2016. Kunta-alan uusien sopimusten sopimuskausi alkaa 1. maaliskuuta 2014. Sopimukset ovat voimassa 31. tammikuuta 2017 saakka. Sopimuskausi 2014 - 2016 muodostuu kahdesta jaksosta. Ensimmäisen jakso on 1.3.2014 - 31.12.2015 ja toinen jakso on 1.1.2016 - 31.1.2017.

Sopimusjakso 1.3.2014–31.12.2015

- Palkantarkistus 1.7.2014

Ensimmäisellä jaksolla 1.3.2014 - 31.12.2015 kunta-alan palkkoja korotetaan 1.7.2014 sopimuskorotuksella, jonka kustannusvaikutus koko kunta-alalla on keskimäärin 0,8.

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) piiriin ja teknisten sopimuksen (TS) piiriin kuuluvilla tehtäväkohtaista palkkaa korotetaan 20 euroa 1.7.2014 lukien. Tuntipalkkaisilla (TTES) yleiskorotus toteutetaan tarkistamalla perustuntipalkkoja 12–13 senttiä tunnilta. Opetushenkilöstön sopimuksessa (OVTES) korotusvarat käytetään yleiskorotukseen, kiertävien opettajien matkakustannuskorvausten tarkistuksiin, vuosisidonnaisten lisien painoarvon pienentämiseen sekä 1. ja 2. kalleusluokan lähentämiseen.

- Palkantarkistus 1.7.2015

Ensimmäisen jakson toinen työllisyys- ja kasvusopimuksen mukainen 0,4 %:n sopimuskorotus toteutetaan kunta-alan sopimuksissa lukuun ottamatta lääkärisopimusta 1.7.2015 lukien. Kunta-alan sopimuksissa korotuksen toteuttamisessa otetaan huomioon vuosilomalain muutoksesta aiheutuvat kustannukset. Jäljelle jäävän korotuksen käytöstä neuvotellaan toukokuun 2014 loppuun mennessä.

Sopimusjakso 1.1.2016 - 31.1.2017

Työmarkkinakeskusjärjestöt neuvottelevat toisen jakson palkkaratkaisun kustannusvaikutuksesta ja toteutusajankohdasta kesäkuussa 2015. Kunta-alan työmarkkinaosapuolet neuvottelevat toisen jakson sopimuskorotuksesta ja sen kohdentamisesta 30.6.2015 mennessä.

Vuosilomamääräyksiin muutoksia sopimuksissa 2014 - 2016

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset 2012 - 2013 ovat voimassa 28. helmikuuta 2014 saakka. Kunta-alan sopimuksissa 2014 - 2016 on otettu huomioon vuosilomalain muutokset, jotka koskevat vuosiloman siirtoa työkyvyttömyyden vuoksi sekä vuosilomapalkan määräytymistä eräissä tilanteissa. Uudet vuosilomamääräykset tulevat voimaan 1. maaliskuuta 2014.

Kunta-alan ansiotasoindeksi (2010=100) kohoamisen arvioidaan hidastuvan tuntuvasti viime vuoden 3,6 prosentista ja olevan tänä vuonna 1,8 %. Tämä arvio sisältää viime vuodelta siirtyvän (negatiivisen) palkkaperinnön ja kuluvan vuoden sopimuskorotukset sekä liukuma-arvion. Vuonna 2014 kunta-alan ansiotasoindeksi nousuksi arvioidaan laskentateknisenä oletuksena 2,1 %, joka vastaa valtiovarainministeriön laskentateknistä oletusta yleisen ansiotasoindeksi keskimääräisestä kohoamisesta ensi vuonna. On syytä korostaa, että luku on laskentatekninen oletus, eikä arvio ansiotasoindeksi muutoksen tasosta, joka seuraa mahdollisista työmarkkinaratkaisuksista. Kuntatalouden vaikea tilanne huomioon ottaen tämäkin taso on vähintään haasteellinen.

Kunta-alan kustannustaso kohosi vuonna 2012 esimerkiksi peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna 3,4 %. Tänä vuonna peruspalvelujen hintaindeksillä mitatun kustannustason nousun arvioidaan olevan viime vuotta hitaampaa (2,3 %). Ensi vuoden kustannustason muutos lienee tämän vuotuisesta hitaampaa ja kunta-alan kustannustason muutos vuonna 2014 riippuu olennaisesti vuoden 2014 palkkaratkaisusta sekä inflaatiosta.

Kuntien verotulot vuosina 2012–2014

Vuonna 2012 kuntien verotilitykset kasvoivat keskimäärin runsaan prosentin. Kuntien tuloveron tilitykset kohosivat muutamaa edellistä vuotta nopeammin eli lähes neljä prosenttia. Yhteisöveron tilitykset alenivat erittäin paljon, yli 27 %. Kiinteistöveron tilitykset lisääntyivät kuutisen prosenttia. Tilityksiä kertyi viime vuonna 19,3 miljardia euroa.

Vuonna 2013 kunnallisveron tilityksiä lisäävät ansiotulojen vajaan kolmen prosentin arvioitu kasvu. Myös kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti kohosi tälle vuodelle 0,13 prosenttiyksikköä ja on 19,38. Tilityksiä kasvattavat osaltaan kunnallisverotuksen tuloista tehtävien vähennysten säilyminen perusteiltaan nimellisesti lähes ennallaan, jolloin vähennysaste alenee. Pieniä perustemuutoksia tehdään perusvähennykseen ja laskennallisesta verosta tehtävään työtulovähennykseen. Valtion vuoden 2013 talousarviossa yllä mainittujen veroperustemuutoksien vaikutukseksi arvioitiin 30 miljoonaa euroa. Kun otetaan huomioon eräät kuntien tuloveroja lisäävät veroperustemuutokset, niin veroperustemuutokset vähentävät kunnallisveroa yhteensä 12 miljoonaa euroa. Menetykset kompensoidaan täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta valtionosuuksia lisäämällä.

Kuntien tuloveron tilityksiä kasvattaa myös tilitystekninen muutos. Tänä vuonna kunnallisveron tilitykset kasvanevat viitisen prosenttia. Taantuman syveneminen ja työllisyyden arvioitua heikompi kehitys saattaa kuitenkin heikentää kunnallisveron kasvua.

Vuonna 2014 ansiotulojen kasvuvauhti hidastunee jonkin verran kuluvan vuoden arvioidusta tasosta. Kehysriihessä päätettiin luopua väliaikaisesti vuosina 2013–2014 ansiotuloverotuksen indeksitarkistuksista. Tämä kasvattaa osaltaan kunnallisveron tuottoa myös vuonna 2014. Kunnallisveroa tilitettäneen ensi vuonna näillä näkymin kuitenkin vain parisen prosenttia kuluva vuotta enemmän. Kunnallisveron kehitys riippuu osaltaan kokonaistaloudellisesta kehityksestä sekä veroperustemuutoksista, jotka toteutetaan ensi vuodelle. Mahdollisesti solmittavaan työmarkkinaratkaisuun saattaa liittyä muutoksia aiemmin toteutettuihin veroratkaisuihin, jotka vähentävät kuntien tuloveroa. *Lähde: Kuntatalous 2/2013 20.6.2013 ja Kuntatalous 3/2013 28.10.2013*

3.1.3 Karkkilan kaupungin kehitys

Talous ja toiminta

Kaupungin tulevaisuutta on jo vuosikymmeniä rakennettu yhteistyössä luottamushenkilöiden, viranhaltijajohdon, henkilöstön sekä paikallisten asukkaiden, yrittäjien ja kolmannen sektorin kanssa järkevää ja toimivaa seutuyhteistyötä unohtamatta. Kaupungin strategian tarkistamista on valmisteltu vuoden 2013 alusta lähtien. Strategian päivittämistyötä on toteutettu kaupunkikehitystoimikunnan johdolla. Asiaa on käsitelty kaupunginvaltuuston seminaarissa 13. - 14.4.2013, valtuuston iltakoulussa 3.6.2013 sekä kaupunginhallituksen ja johtoryhmän talousseminaarissa 13.9.2013. Johtoryhmä on myös valmistellut strategiaa kokouksissaan. Päivitetyt strategian vuosille 2014 - 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.10.2013.

Kaupunkistrategiassa määritellään kaupungin visio, arvot, visiota tarkentavat strategiset päämäärät ja menestystekijät sekä tavoitteet ja mittarit vuoteen 2017. Talousarvion sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet asetetaan kaupunkistrategiaan perustuen. Strategiaan tulee sisältyä vahva talouden tasapainottamistavoite, jossa on ehdottomasti onnistuttava. Talouden tasapaino mahdollistaa muiden keskeisten päämäärien saavuttamisen ja laadukkaan palvelutarjonnan kuntalaisille. Tämä tarkoittaa sitä, että palvelut (kustannukset) on priorisoitava suhteessa tulorahoitukseen (toimintatuotot ja verorahoitus). Tulorahoituksen on riitettävä kattamaan toimintamenot, investoinnit ja lainanlyhennykset sekä kerrytettävä puskuria taseeseen ylijäämänä.

Vuoden 2012 tilinpäätöksessä vuosikate oli 833 121,43 euroa ja tilikauden tulos alijäämäinen 822 419,43 euroa. Karkkilan kaupunki ei saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2012. Toimintamenot kasvoivat edellisestä vuodesta 2,6 prosenttia ja toimintatuotot 0,5 prosenttia. Oman toiminnan toimintakate kasvoi 5,6 %, Karviaisen 3,6 %, erikoissairaanhoidon muutos oli -1,3 % ja Puhdin -2,0 %. Kokonaisuudessa toimintakatteen kasvu oli 3,0 prosenttia. Verotulojen kasvu pysähtyi vuoteen 2011 verrattuna. Valtionosuudet kasvoivat ilman harkinnanvaraista korotusta 3,7 % ja korotus mukaan lukien muutos oli -3,1 %. Vuosikate ei riittänyt poistoihin, joten tilikauden tulos painui alijäämäiseksi.

Aikaisempien tilikausien tulosten ja vuoden 2012 tilinpäätöksen perusteella talouden tasapainottamistavoitetta ei edelleenkään saavutettu. Tulorahoitus aleni 0,8 % (440 000 €) edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaismenot, mukaan lukien rahoituskulut ja poistot, sen sijaan kasvoivat kaksi prosenttia. Tulorahoituksen alenemaan vaikuttavat valtionosuuksien leikkaukset sekä verotulojen heikko kehitys.

Karkkilan kaupungin taseessa 31.12.2012 on kattamatonta alijäämää 1 619 158 euroa ja vuoden 2013 tilinpäätösennuste on noin miljoona euroa alijäämäinen. Kumulatiivisen alijäämän kattaminen suunnittelukaudella 2014 – 2016 on erittäin vaikeaa, mikäli ei tehdä kustannussäästöjä tuovia rakenteellisia muutoksia ja palvelutason tarkistuksia niin omaan toimintaan kuin Karviaisen palveluihin. Tämä tarkoittaa sitä, että koko palvelu- ja henkilöstörakenne on mitoitettava tiukan talouden kehykseen, jotta talous saadaan tasapainoon ja voidaan turvata kuntalaisten palvelut.

Niin asukasluvun lasku kuin korkea työttömyysaste näkyvät Karkkilan verotulokertymien alentumisena ja sosiaali- ja terveydenhuollon kasvavina kustannuksina. Karkkila nimettiin äkillisen rakennemuutoksen alueeksi helmikuussa 2012 johtuen Moventas Oy Santasalon Karkkilan tehtaan keskeisimpien toimintojen siirtämisestä yhtiön Jyväskylän tehtaalle. Karkkilaan jäi kotelokoneistuksen tuotantoon 30 työpaikkaa, myös

toimihenkilöt jatkavat edelleen Karkkilassa. Atria-konserni siirsi toimintonsa lokakuussa 2013 Karkkilasta ja menetämme reilut 30 työpaikkaa.

Suuri lainamäärä, kasvavine lyhennyksineen ja rahoituskustannuksineen, heikentää voimakkaasti kaupungin reagointimahdollisuuksia toimintaympäristön muutoksiin tilanteessa, jossa muutosherkkyttä erityisesti tarvitaan. Rahoitusvaje yhdistettynä alhaiseen vuosikatteeseen luo vakavan riskin selviytyä hallitusti velvoitteista ja palvelujen järjestämisestä sekä niiden kehittämisestä. Useat matalat ja jopa negatiivisen vuosikatteen sekä alijäämän vuodet lisäävät velkaisuutta huomattavasti ja voivat johtaa aktiivisesta toimintojen ohjauksesta enemmän reaktiiviseen toimintatapaan. Tätä painetta lisää pitkään jatkunut, yleinen heikko taloustilanne.

Investointien pitkäjänteinen suunnitteleminen ja priorisointi ovat välttämättömiä, jotta lainakanta ei karkaa käsistä ja rahoitusvaje saadaan pysymään kohtuullisena. Vuosikatteen tulee riittää investointeihin. Kaupunki tarvitsee ehdottomasti vieläkin vahvempaa vuosikatetta kuin talousarvioon ja suunnitelmavuosille on arvioitu, selvitäkseen tulevien vuosien lainataakan tuomista velvoitteista ja palvelukysynnän tuomista menojen kasvusta.

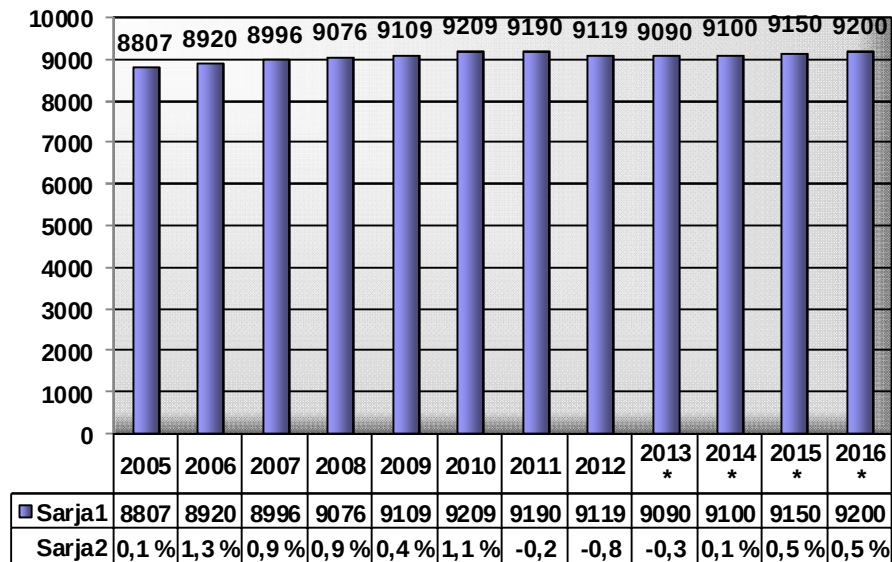
Lisäksi toimintaa ja palveluja tulee kehittää siihen suuntaan, että kaupungin talous kestää myös verorahoituksen hidastuvan kehityksen. Verotulojen kasvu talousarviossa vuodelle 2013 on 6,9 prosenttia verrattuna vuoteen 2012. Tuloveroprosenttia nostettiin 1.1.2013 alkaen 0,5 prosenttiyksikköä. Verotuloarvio on talousarviovuonna 2014 lähes vuoden 2013 tasolla. Jos tuloveroprosentti vuonna 2015 on 21,25 %-yks. suunnitelmakauden verotulojen kasvu olisi 4,7 % ja 2,7 %. Verotulojen kasvu perustuu siihen, että tuloveroprosenttia nostetaan 0,5 prosenttiyksikköä (21,25 %). Karkkilan verotulojen kehitysnäkymän pohjana on lokakuussa 2013 kuntaliiton ja verohallinnon tekemä arvio verotulojen kehityksestä vuosille 2013 - 2016. Ennusteessa on otettu huomioon myös asukasmäärän kasvun pysähtyminen ja työttömyysasteen nouseminen.

Valtiovarainministeriön tekemän painelaskelman perusteella Karkkilan oman verorahoituksen tulisi olla vuoteen 2016 mennessä 26,8 %. Laskelmaan sisältyy suuria sopeuttamistoimia. Ilman sopeuttamista oman verorahoituksen tulisi olla 28,7 % vuonna 2016.

Karkkilalla on kuitenkin edellytykset selvitä tulevaisuuden haasteista, mutta se vaatii toimintamenojen ja investointien suhteuttamista käytettävissä olevaan tulorahoitukseen. Tämä taas on saavutettavissa vain palvelurakenteeseen tehtävien muutosten ja pitkäjänteisen suunnittelun avulla. Karkkilan tiivis kaupunkirakenne, hyvä sijainti ja muut edellytykset elinkeinoelämän myönteiselle kehitykselle luovat mahdollisuuksia tulevaisuudelle. Vapaaehtoistoiminta ja asukkaiden aktiivisuus ovat erittäin tärkeitä ja myönteinen piirre Karkkilassa ja se onkin valittu yhdeksi strategiseksi päämääräksi.

Asukasluvun kehitys

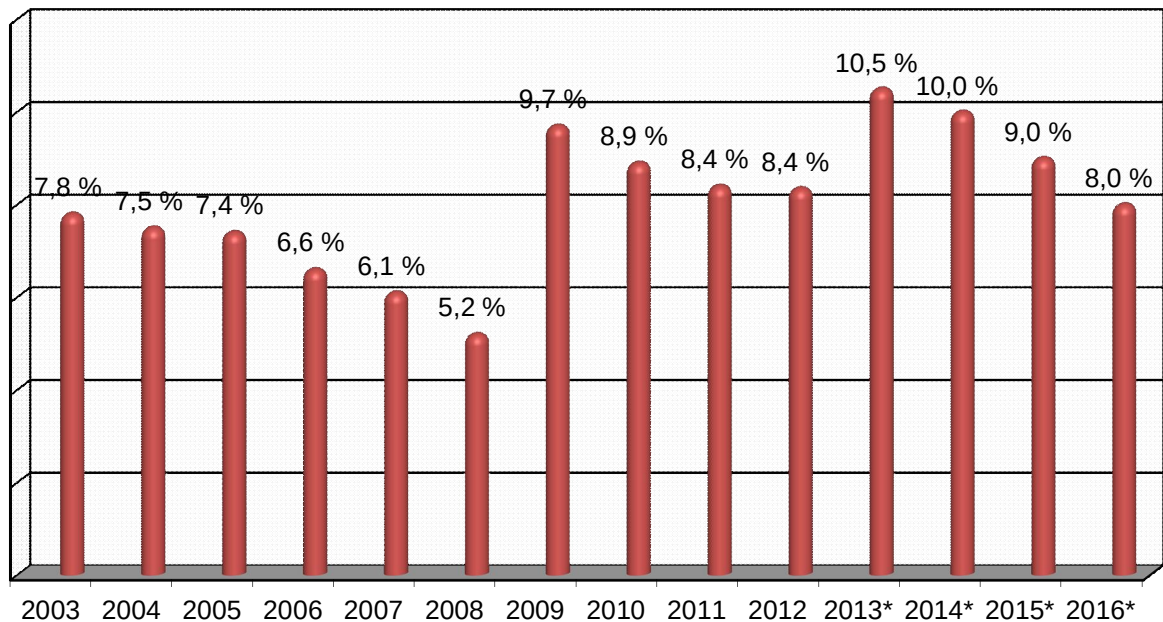
Asukasluku vuosina 2005-2012 sekä ennusteet vuosille 2013-2016

* arvio vuosille 2013 – 2016

Työttömyysasteen kehitys

Työttömyysaste 2003-2012 ja arvio vuosille 2013-2016

* työttömyysaste vuosille 2013 – 2016 on arvio, johon sisältyy yleinen työttömyysasteen kehitys sekä mm. Moventas Oy Santasaloon ja Atrian tehtaaseen muutokset.

4 TALOUSARVION JA SUUNNITELMAVUOSIEN

LAADINTAPERUSTEET

Kuntalain 65 §:ssä on talousarvioperiaatteita koskevat säännökset. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi, taloussuunnitelman ollessa vähintään kolmevuotinen. Valtuuston on hyväksyttävä talousarvio ja -suunnitelma samanaikaisesti. Talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus. Taloussuunnitelmassa sovitaan peruslinjaukset, joiden mukaan tuotetaan kuntapalveluja ja joiden mukaan toimintaa johdetaan. Suunnitelma toiminnallisine ja taloudellisine tavoitteineen syntyy arvokeskustelun tuloksena.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään valtuustotason sitovien taloudellisten tavoitteiden lisäksi myös toiminnalliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen turvataan. Kuntalaissa korostetaan sitovien tavoitteiden asettamista ja seurannan merkitystä talouden ohjaukseen, määrärahoihin ja tuloarvioihin. Talousarvio ja -suunnitelma ovat valtuuston talouden ja toiminnan ohjausvälineitä. Tilikauden päätyttyä annettavassa toimintakertomuksessa on annettava selvitys taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Kaupunginhallitus on antanut vuoden 2014 talousarviolle euromääräisen tavoitekehyksen ja kasvuprosentit kokouksessaan. Valtuuston hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman mukaan talous pyritään tasapainottamaan vuosina 2014 – 2016.

Kuntalain mukaan kunnan talouden hoidossa ja toiminnassa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja tilivelvollisia viranhaltijoita. Valtuusto päättää talousarvioon tehtävistä olennaisista muutoksista. Talousarvio muodostuu eri osista. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa edustavat kokonaistalouden näkökulmaa, käyttötalous - ja investointiosan edustaessa toiminnan ohjauksen näkökulmaa. Kuntalaki ei edellytä tulojen ja menojen muodollista tasapainottamista vuositasolla. Tilikauden tulos talousarviossa tai yksittäisenä suunnitelmavuonna voi olla yli- tai alijäämäinen. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuonna taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Laissa määritellyn talousarvion muodollisen rakenteen lisäksi taloussuunnitelman periaatteita ovat:

- Täydellisyysperiaatteen mukaan talousarvioon on otettava kunnan rahan käyttö ja rahan lähteet. Kunnan eri tehtävien sisäiset ostot ja myynnit otetaan talousarvioon, vaikka niihin ei suoraan liittyisi rahan käyttöä eivätkä ne ole valtuustoon nähden sitovia määrärahoja. Sisäiset erät huomioidaan vastuualueiden tunnusluvuissa.
- Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaatteen mukaan talousarviossa sitovuus määrätään tulojen ja menojen erotuksena (toimintakate).
- Suorite- ja realisointiperiaatteen mukaan talousarvioon otetaan varainhoitovuoden suoriteperusteiset menot ja tulot.
- Tasapainoperiaatteen mukaan tulojen on katettava menot suunnitelmakaudella. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena.

- Kehysbudjetointiperiaatteen mukaan valtuusto voi osoittaa lautakunnalle tai kokonaiselle palvelualueelle kokonaismäärärahan useiden eri tehtävien hoitamiseen. Kuntalain mukaan valtuusto ei voi kuitenkaan hyväksyä talousarvioita niin yleispiirteisenä, että se ei voi enää käyttää sille kuuluvaa talousarviovaltaa.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset menot ja poistot

Ulkoinen määräraha on valtuuston hyväksymässä talousarviossa euromääräinen, käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen, joka myönnetään toimielinten kautta vastuualueille. Ulkoinen tuloarvio on valtuuston talousarviossa tuloarvio, joka asetetaan toimielinten kautta vastuualueille. Tulot peritään hyväksyttyjen maksujen ja taksojen mukaisina palvelutilanteessa tai mahdollisimman nopeasti tapahtuman jälkeen. Netto tarkoittaa menon ja tulon erotusta eli toimintakatetta.

Talousarviossa esitetyt sisäiset ja laskennalliset menot ja tulot eivät ole valtuustoon nähden sitovia määrärahoja, mutta ne kohdennetaan toimielimen hallinnon kustannuksiin ja otetaan huomioon laskettaessa palvelujen yksikkökustannuksia. Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä, mutta poistot eivät ole määrärahoja.

Investointiosassa esitetään kaupungin investointimenot ja -tulot taseen päälajeittain. Käyttöomaisuuden hankinnat, jotka ovat vähintään 10 000 euroa tai kuuluvat ensikeräiseen kalustamiseen, käsitellään investointiosassa. Jos hankkeen toteutuminen siirtyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, jaksetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Automaattisesti siirtyvää määrärahaa ei ole. Investointitoiminnan rahoitusosuuksina talousarviossa esitetään mm. arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet.

4.1 Voimassa oleva taloussuunnitelma 2013 - 2015

Vuoteen 2008 asti toimintakulujen ja -katteen kasvu on ollut voimakasta ja tilikauden tulokset alijäämäisiä. On olemassa edelleen riski, että mittavia kustannussäästöjä joudutaan odottamaan, ellei rakenteellisiin muutoksiin pystytä. Rakenteelliset muutokset luovat kuitenkin pohjan aitoon mahdollisuuteen vaikuttaa menojen kasvun kehitykseen tulevaisuudessa. Muussa tapauksessa on erittäin todennäköistä, että kaupungin talous on tasapainossa vain silloin, kun verotulojen kasvu on 8 - 10 %:n tasolla. Tämän tasoinen verotulojen pitkäjaksoinen kasvuodotus on epärealistinen.

TOIMINTAKATTEEN VERTAILU TALOUSARVIOON 2002-2012				
Eurot deflatoitu				
	Talousarvio €	Tilinpäätös €	poikkeama-% TA-tot	Kasvu-% ed.vuoteen
2002	28 349 052	30 672 543	8,20	8,40
2003	30 379 723	32 334 177	6,43	5,42
2004	33 010 756	33 965 409	2,89	5,04
2005	35 487 024	36 273 269	2,22	6,79
2006	37 487 869	37 201 474	-0,76	2,56
2007	38 177 351	40 298 958	5,56	8,33
2008	39 838 370	40 624 498	1,97	0,81
2009	42 713 766	42 516 343	-0,46	4,66
2010	42 778 823	43 344 770	1,32	1,95
2011	43 152 164	43 099 958	-0,12	-0,56
2012	42 877 370	43 186 074	0,72	0,20

Toivokodin perustaminen vaikuttaa vuoden 2009 kasvuun.

Vuoden 2013 talousarvio laadittiin jo alun perin liian optimistiseksi. Kaupunginjohtajan johdolla talousarviota tasapainotettiin siten, että erikoissairaanhoidon määrärahaa leikattiin 500 000 euroa, Karviaiselta edellytettiin 300 000 euron määrärahavähennystä, henki-

löstömenoja leikattiin 150 000 euroa, muita oman toiminnan menoja leikattiin 350 000 euroa. Toimintatuottotavoitetta nostettiin 150 000 euroa ja tavoiteltiin 700 000 euron pysyvien vastaavien myyntivoittoja. Lisäksi kaupunginvaltuusto korotti kunnallisveroprosenttia 0,5 prosenttiyksikköä, jonka tuotto-odotus oli reilut 600 000 euroa. Näiden tasapainottamistoimien avulla talousarviossa päästiin nollatulokseen. Talousarviota on jouduttu tarkistamaan vuoden kuluessa toimintatuottojen ja -menojen, verotulojen sekä valtionosuuksien osalta.

Vuoden kolmannessa osavuositarkastuksessa (1.1. - 30.9.2013) tehdyn arvion perusteella tilikauden tulos on noin miljoona euroa alijäämäinen ja tilinpäätöksessä 2013 kattamatonta alijäämää on noin 2,7 miljoonaa euroa, joka on katettava vuoden 2016 loppuun mennessä (Kuntalaki 65 §). Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.10.2013 talouden tasapainottamisohjelman, jonka toteuttamisella saadaan kustannussäästöjä reilut kolme miljoonaa euroa vuosina 2014 – 2016.

4.2 Suunnitelmavuosien 2014 - 2016 tavoitteet

Kaupungin talouden tasapainoon saaminen edellyttää, että toimintamenojen kasvu on aikaisempia vuosia selvästi maltillisempaa ja kokonaistulojen kasvu ylittää kokonaismenojen kasvun. Keinot talouden tasapainoon saamiseksi perustuvat tiukkaan menokuriin, rakenteellisiin palvelutuotannon muutoksiin, tarkoituksenmukaisiin investointeihin, pitkäjänteiseen henkilöstösuunnitteluun sekä veropohjan laajentumiseen. Kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteja on nostettu vuodelle 2010 ja kunnallisveroprosenttia vuodelle 2013. Talouden tasapainottamisohjelmaan sisältyy tuloveroprosentin nostaminen 21,25 prosenttiin vuodelle 2015.

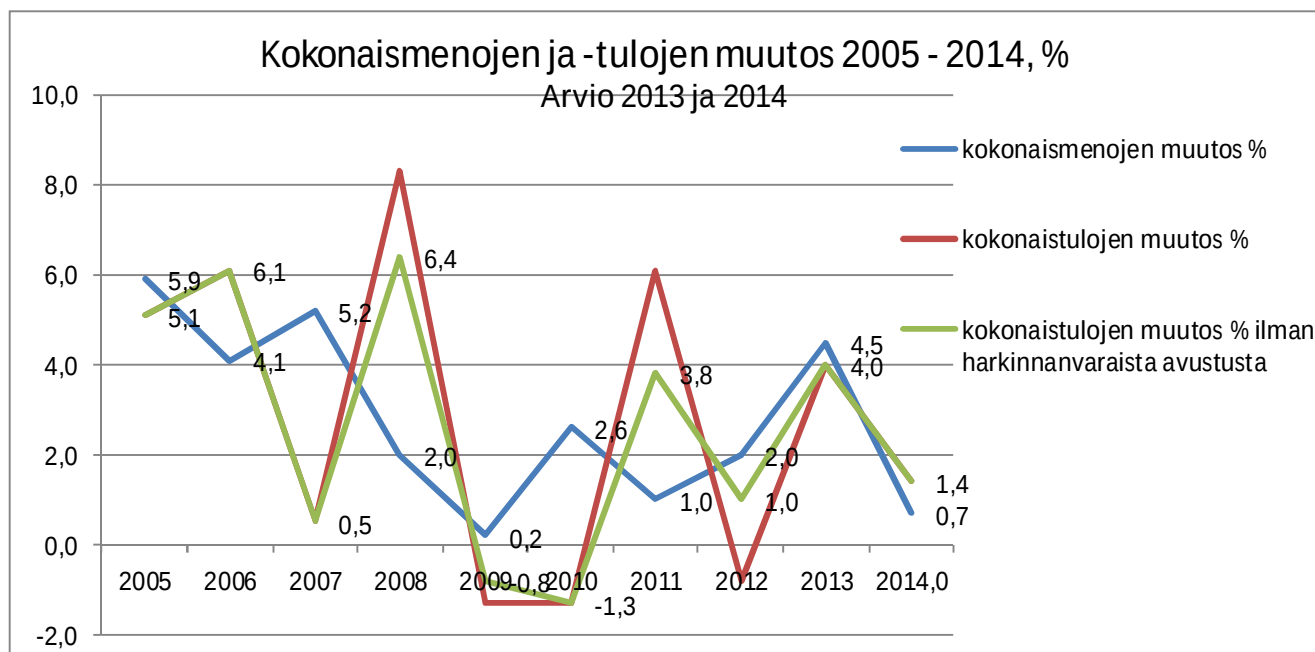
Vuoden 2014 talousarvio on laadittu erittäin alhaisella menojen kasvuarviolla (1,0 %) ja sen toteuttaminen vaatii aktiivista otetta, päättäväisyyttä, päätöksiä ja toimenpiteitä. Tasapainottamisohjelmaan sisältyy 900 000 euron pysyvä henkilöstösäästö ja lisäksi kaikkien toimintamenojen karsiminen. Toimintakulujen kasvu tulee pitää maltillisena niin omassa kuin Karviaisenkin toiminnassa ja tavoite voidaan saavuttaa toimimalla tehokkaasti ja optimoimalla palvelunjärjestämistä, sen laatua ja volyymia.

Palveluverkkoon tehtävien toiminnallisten muutoksien ja optimointien täytyy luoda myös kustannusten kasvun hillitsemistä, muuten investoinnit eivät ole olleet onnistuneita. Kaupungin kiinteistöjen käytössä on edelleen tehottomuutta, mikä syö varoja ylisuhtaisilla käyttömenoilla sekä lainanhoitokustannuksilla. Strategiaan perustuen noudatetaan optimaalista omistajapolitiikkaa ja luovutaan turhista kiinteistöistä. Vuodesta 2013 alkaen poistotasoon on arvioitu poistojen yleisohjeen muutoksesta johtuva korotus (14,7 %). Talousarviossa 2014 vuosikatetavoite on 1,3 miljoonaa € positiivinen ja tilikauden alijäämä 681 200 euroa. Talousarvio suunnitelmavuosiin on laadittu oletuksella, että kansantalous kasvaa maltillisesti ja taantuman vaikutukset heijastuvat myös Karkkilan talouteen mm. alhaisena verotulokertymänä ja valtionosuuksien suhteellisenä vähentymisenä.

Koko suunnitelmakauden 2014 - 2016 toimintamenojen kasvu on erittäin maltillinen (keskimäärin 0,7 %) ja vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot 2015 ja 2016. Suunnitelmavuosien 2015 - 2016 tilikauden tulokset ovat ylijäämäisiä, minkä perusteella taseessa 31.12.2012 ollut kumulatiivinen alijäämä saadaan katettua.

Taloustilanne huomioon ottaen vuosien 2008 - 2013 talouden tunnusluvut ovat kehittyneet oikeaan suuntaan joskin riittämättömästi talouden tasapainottamisen kannalta.

Suunnitelmavuosina 2014 – 2016 taloutta on tervehdytettävä edelleen jämäkästi. Vuonna 2014 ulkoiset toimintatuotot kasvavat 4,3 %, toimintakulut kasvavat prosentin. Toimintakatteen kasvu on vain 0,4 %. Vuoden 2014 kokonaistulot kasvavat 1,4 % ja kokonaismenot 0,7 % vuoden 2013 tilinpäätösennusteeseen verrattuna.

4.3 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kuntalain taloutta ja tarkastusta koskevia säännöksiä on muutettu sekä 1.8.2006 että 15.5.2007 voimaan tulleissa kuntalain muutoksissa (578/2006, 519/2007). Taloutta koskevat säännösmuutokset sisältyvät kuntalain 65, 68, 69 ja 70 pykälisiin ja tarkastusta koskeva säännösmuutos 71 pykälään. Voimaan tulleiden säännösten (65.3 §) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Taloussuunnitelman neljän vuoden tasapainovaatimus sitoo nimenomaan kuntaa, jonka taseeseen ei kerry ylijäämäeriä. Toisin sanoen kunnan, jonka talousarviovuoden taseen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi tai jonka kuluvan vuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää, on laadittava tasapainossa oleva taloussuunnitelma.

Taloussuunnitelmaan kuuluvien vuosien tilikauden tuloksella tarkoitetaan tulosta ennen tilinpäätössiirtoja eli ennen varaus-, poistoero- ja rahastosiirtoja. Taloussuunnitelmaa koskeva neljän vuoden enimmäispituus ei estä kuntaa laatimasta sitä pidemmälle ulottuvaa investointiohjelmää tai erillisiä pitkän aikavälin palvelusuunnitelmia.

Karkkilan kaupungin taloussuunnitelma on ylijäämäinen noin 300 000 euroa tulevana suunnittelukautena. Talouden tasapainottamiseen suunnitelmavuosina 2014 – 2016 päästään siten, että toimintakulujen kasvuprosentti on keskimäärin vain 0,7 %. Omaa palvelutuotantoa, samoin Karviaisen ja erikoissairaanhoidon palvelutasoa käydään edelleen läpi ja palvelutuotantoon tehdään rakenteellisia muutoksia. Talousarviovuonna 2014 tuloslaskelmassa tuloveroveroprosentti on 20,75 ja kiinteistöveroprosentit ennallaan. Vuosien 2015 – 2016 tuloveroprosentti olisi 21,25 % ja kiinteistöveroprosentit vuoden 2013 tasolla.

4.4 Kuntalain mukainen toimenpideohjelma Karkkilan talouden tasapainottamiseksi 2013 - 2016

Tasapainottava taloussuunnitelma ja toimenpideohjelma (Kuntal 65.3 §)

Karkkilan kaupungin tiedot 2012 - 2016

Tase 31.12.2012	Tuloslaskelma-arvio 2013	Taloussuunnitelma 2014 - 2016
Oma pääoma		2014 2015 2016
	Vuosikate 866	Vuosikate 1 319 3 365 4 532
Peruspääoma 7 347	Poistot -1 950	Poistot -2 000 -2 050 -2 100
Rahastopääomat 4	Tilikauden tulos -1 084	Tilikauden tulos -681 1 315 2 432
Edellisten tilikausien alijäämä -797		
Tilikauden alijäämä -822		
Kumulatiivinen alijäämä -1 619	Kumulatiivinen alijäämä 31.12.13 -2 703	Kumulatiivinen alijäämä 31.12. -3 384 -2 069 363

Velvoite laatia toimenpideohjelma kertyneen alijäämän kattamiseksi	Velvoite laatia tasapainotettu taloussuunnitelma 2014 - 2016
--	--

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainoon saamiseksi.

Talouden tasapainotusohjelma 2014 – 2016

Kaupunginhallitus on nimennyt toukokuussa 2013 taloudentasapainottamistyöryhmän, jonka tavoitteena on tehdä kaupunginhallitukselle esitys, miten kaupungin talous saadaan tasapainoon 2016 mennessä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talouden tasapainottamisohjelman 7.10.2013, § 95.

Työryhmään kuuluvat:

Risto Laakso, puheenjohtaja, Anu Frosterus, Marjo Hellgren, Ilkka Kivistö, Rauno Salonen ja Antti Velin. Lisäksi ryhmään kuuluu viranhaltijajohdosta Juha Majalahti, Kari Setälä, Niku Tuomisto ja Annu Kalliaiseno. Henkilöstön edustaja työryhmässä on JUKON pääluottamusmies Markku Tikkanen.

Taloustyöryhmä on kokoontunut useita kertoja pohtimaan keinoja Karkkilan kaupungin talouden tasapainottamiseksi kuitenkin peruspalvelut turvaten ja asiakaslähtöisyys huomioiden.

Työryhmän esitys Karkkilan talouden sopeuttamiseksi 2013 – 2016

1. HENKILÖSTÖ

- 1.1 Henkilöstöravintolan lopettaminen on tarpeellista sekä henkilöstösäästöjen, että tilajärjestelyjen vuoksi. Säästöä 1 500e/2013, 18 000e/2014, 18 000e/2015.
- 1.2 Lomat ajoitetaan kuluvalle vuodelle.
- 1.3 Ylityökielto kaikille toimialoille. Säästöä 5 000e/2013, 15 000e/2014, 15 000e/2015.
- 1.4 Henkilöstövähennykset jaetaan kolmelle vuodelle hyödyntäen mahdollisimman paljon eläköitymisiä. Tavoitetaso henkilöstökulujen palkkamenoihin kokonaisuudessaan on 6 % /2014, 2 % /2015 ja 2 % /2016. Eri toimialoilla vähennykset tehdään mahdollisimman tasapuolisesti. Säästöä noin 600 000 -900 000 e/ vuosi.
- 1.5 Kehittämismäärärahoja karsitaan 200 000 e/ vuosi.
- 1.6 Lomautukset pyritään välttämään mitoittamalla henkilöstöorganisaatio sopivaksi.
- 1.7 Työllistämiskielto ei ole perusteltua talouden näkökulmasta silloin, kun työllistetään oppisopimusopiskelijoita ja pitkäaikaistyöttömiä.
- 1.8 Mahdollisten uusien hankkeiden myötä ei palkata määräaikaista työntekijöitä vaan etsitään hankkeen vaatima työntekijä jo olemassa olevasta henkilöstöstä (poikkeuksena resurssiopettajat).
- 1.9 Kaupunginjohtajan tulee työssään keskittyä oleelliseen ja vahvistaa muiden johtavien viranhaltijoiden asemaa siten, että heidän asiantuntijarooli vahvistuu.

2. TOIMITILAT

On mielekkäämpää tehostaa tilankäyttöä kuin vähentää henkilöstöä ja laskea palvelutasoa.

- 2.1 Pyritään myymään kaupungintalon tilat.
- 2.2 Tehostetaan tilankäyttöä kaupungintalolla ja selvitetään mahdollisuutta siirtää työväenopisto ja musiikkikoulu kaupungintalolle.
- 2.3 Selvitetään mahdollisuus Ruukinpajan tiloista luopumiseen. Pyritään löytämään yhteiset tilat Ruukinpajalle ja Työväenopistolle.
- 2.4 Selvitetään museon tilaratkaisuja. Esim. Pakarin tiloihin etsitään vuokralainen.
- 2.5 Kiirehditään senioritalon myyntiin johtavia neuvotteluja.

3. TOIMINTATAVAT

Säästötoimenpiteillä ei saa aiheuttaa kustannusten siirtämistä ja kasvattamista toisille toimialoille tai tulevaisuuteen.

- 3.1 Asiantuntijakonsulttien käyttö rajataan vain ehdottomasti tarpeellisiin projekteihin. Kaikilla toimialoilla konsulttien palkkaaminen on hyväksyttävä lautakuntien kautta ja tarvittaessa valtuustotasolla. Silloin konsultin palkkaamisen tarpeellisuus tulee avoimesti arvioiduksi.
- 3.2 Lautakunnille esitetään hyväksyttäväksi tarkka taloussuunnitelma toimialansa osalta vuosittain.
- 3.3 Työllisyydenhoitosuunnitelman ja nuorisotakuun toteutumista ei saa vaarantaa. Pitkäaikaistyöttömyyden sakkomaksuja pyritään vähentämään.
- 3.4 Karkkilalaisten nuorten koulutustasoon vaikutetaan huolehtimalla, että nuoret jatkavat tutkintotavoitteista opiskelua peruskoulun jälkeen.
- 3.5 Aika on rahaa ja säästämällä aikaa säästämme rahaa. Strategiatyöstä on nopeasti päästävä eteenpäin. Strategian pohjalta jokaiselle toimialalle on tehtävä toimenpideohjelma. Toimenpideohjelmasta on löydettävä konkreettiset ja realistiset tavoitteet, jonka eteen työskennellään yhteistyössä. Toimenpideohjelmat auttavat hahmottamaan tulevaisuutta, jolloin sekä luottamushenkilöiden, että viranhaltijoiden päätöksenteko on johdonmukaisempaa.

- 3.6 Aurinkorinteen tonttimyynti siirretään ammattitaitoisen kiinteistönvälittäjän hoitettavaksi.
- 3.7 Lumenaurastasoja lasketaan 5 000e/2013, 20 000e/2014, 20 000e/2015.
- 3.8 Yksityisteiden avustukset puolitetaan. Säästöä 21 000e/2014, 21 000e/2015.
- 3.9 Kaavoitetaan Ahmoon urheilukentän viereen uusi Ahmoon koulu. Kaavamerkintä itsessään lisää Aurinkorinteen tonttien arvoa ja vetovoimaisuutta. Mahdollisen kuntaliitoksen varalta on myös perusteltua saada koululle kaavamerkintä.
- 3.10 Nyhkälän koulun hankesuunnittelussa sekä toteutuksessa edetään johdonmukaisesti ja seurataan rakennuskustannuksia sekä huomioidaan myös elinkaariajattelu ja tulevat käyttökustannukset. (vrt. Käpylän kenttä) Rakennusajan valvonnasta ei saa säästöä.
- 3.11 Kaupunginhallituksen alaiset avustukset poistetaan. Avustukset jakaa vain vapaa-aikalautakunta. Säästöä 15 000e/2014, 15 000e/2015.

4. KARVIAINEN

- 4.1 Karviaisen säästöt saadaan organisaation hallintoa selkeyttämällä ja siihen vaikuttaa yhteistyössä vihtiläisten kanssa. Säästöä 200 000 e/vuosi.
- 4.2 Karkkilan on pyrittävä laskemaan palvelutarpeen kysyntää syrjäytymistä ja työttömyyttä ehkäisemällä.
- 4.3 Edistetään sosiaali- ja terveystalouden integroitumista Karkkilan muihin toimialoihin ja otetaan vapaaehtoistoimijat osaksi palvelun tuotantoa.
- 4.4 Selvitetään Karkkilassa vaihtoehtoiset vuodeosastoratkaisut.

5. VEROT

- 5.1 Veroprosentin 0,5 %:n korotus vaikuttaa negatiivisesti väestömäärän kehitykseen. On perusteltua tehdä korotus vasta vuodelle 2015 Uudenmaan verotustasoa huomioiden.

6. MUUTA

- 6.1 Kaluston myyntiä selvitetään.
- 6.2 Ostojen kokonaismäärään leikkaaminen 20 %.
- 6.3 Erilaiset hankkeet ja niiden rahoitus otetaan tarkastelun alle.
- 6.4 Erilaisten ylikunnallisten toimintojen tarpeellisuus on arvioitava.

Ulkoisten menojen kasvu 2010 – 2012 ja arvio TPE2013 - TAE2014, € ja %

Sarake1	Sarake2	Sarake3	Sarake4	Sarake5	Sarake6	Sarake7	Sarake8	Sarake10
	TP2009	TP2010	TP2011	TP2012	TPE2013	TAE2014		
Kaupunginhallitus		3 564 543	3 612 206	3 798 780	3 861 950	3 558 900		
Puhti, Taitoa, Tiera		386 594	400 812	392 781	459 800	537 000		
Kasvatus- ja opetusltk		9 009 216	9 496 765	9 987 865	10 224 800	10 336 700		
Vapaa-aikaltk		1 679 998	1 676 346	1 600 854	1 695 649	1 582 150		
Tekninen ltk		5 366 521	5 417 435	5 671 227	5 598 600	5 323 950		
Ympäristöltk		578 305	539 637	605 799	607 100	564 000		
Yhteensä	19 822 052	20 585 177	21 143 201	22 057 306	22 447 899	21 902 700		
		2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2010-2014	
Kaupunginhallitus			1,3	5,2	1,7	-7,8	-0,2	
Puhti, Taitoa, Tiera			3,7	-2,0	17,1	16,8	38,9	
Kasvatus- ja opetusltk			5,4	5,2	2,4	1,1	14,7	
Vapaa-aikaltk			-0,2	-4,5	5,9	-6,7	-5,8	
Tekninen ltk			0,9	4,7	-1,3	-4,9	-0,8	
Ympäristöltk			-6,7	12,3	0,2	-7,1	-2,5	
Yhteensä		3,8	2,7	4,3	1,8	-2,4	6,4	
Sarake1	Sarake2	Sarake3	Sarake4	Sarake5	Sarake6	Sarake7	Sarake8	Sarake10
	TP2009	TP2010	TP2011	TP2012	TPE2013	TAE2014		
Karviainen	16 679 805	17 043 371	17 820 198	18 341 514	18 670 700	19 192 800		
Erikoissairaanhoito	10 323 399	10 198 284	10 445 306	10 311 966	11 822 400	12 026 600		
Yhteensä	27 003 204	27 241 655	28 265 504	28 653 480	30 493 100	31 219 400		
	Toivokoti	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2010-2014	
Karviainen		19,9	2,2	4,6	2,9	1,8	2,8	12,6
Erikoissairaanhoito		5,4	-1,2	2,4	-1,3	14,6	1,7	17,9
Yhteensä		13,9	0,9	3,8	1,4	6,4	2,4	14,6

Vuoden 2013 luvuissa (TPE2013) on huomioitu kolmannen osavuositarkistuksen perusteella arvioidut Karviaisen ja erikoissairaanhoidon ylitysennusteet (320 000 €) ja valtuustolle 11.11.2013 esitetyt talousarviomuutokset.

Tieran ensi vuoden kustannuksia kasvattaa välttämättömät ICT- hankinnat, mm. uuden palvelimen ja Tiera-toimiston ml. sähköpostialustan toteuttaminen. Kaupungin päätteiden määrä on myös lisääntynyt huomattavasti, kun kouluille ja päiväkodeille on hankittu toimivat hallinnon päätteet. Lisäksi Opinsys -ohjelman hankinta sisältyy ensi vuoden kustannuksiin.

5 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖPANO-OHJEET

5.1 Taloutta ja toimintaa koskevat ohjeet ja säännöt

Kaupungin taloudenhoitoa ja sen järjestämistä ohjaavat kuntalain 8. luku, kirjanpitolaki ja – asetus, kirjanpitolauslautakunnan ja sen kuntajaoston antamat ohjeet sekä kaupungin hallintosääntö, kaupungin talouden hoitoa ja sisäistä valvontaa koskevat yleisohjeet (Kh 1.3.2010, § 43), talousarvion täytäntöönpano-ohjeet (Kh 30.1.13, § 26), talousarvio ja taloussuunnitelma (Kv 02.12.2013, § 83) sekä poistosuunnitelma (Kv 3.12.2012). Kuntalain 67 §:ssä on säännökset kunnan kirjanpidosta. Talousarviossa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet perustuvat voimassa olevaan strategiaan.

Kirjanpitolauslautakunnan kuntajaosto on antanut sitovat yleisohjeet kunnan ja kuntayhtymän:

- tuloslaskelman laatimisesta
- rahoituslaskelman laatimisesta
- taseen laatimisesta
- suunnitelman mukaisista poistoista
- konsernitilinpäätöksen laatimisesta
- tilinpäätöksen liitetiedoista
- liikelaitoksen ja taseyksikkönä käsiteltävän rahaston kirjanpidollisesta käsittelystä
- rahasto- ja varauskirjauksista.

5.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion ja – suunnitelman laadinnan perusteena kunnissa ovat voimassa oleva strategia, taloussuunnitelma, edellisen vuoden tilinpäätös, kuluvan vuoden tilinpäätösnäyte sekä valtuuston mahdolliset kannanotot. Kuntalaki edellyttää että, taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on sitova ohje kaupunginhallitukselle, lautakunnille, toimialoille, vastuualuepäälliköille sekä muille kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille. Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on käyttötalousosassa toimielimen (kaupunginhallitus, lautakunnat), Perusturvakuntayhtymä Karviaisen sisältäen erikoissairaanhoidon netto eli ulkoinen toimintakate. Kaupunginhallituksen alaisen luottamustoimihallinnon toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon pysyvien vastaavien myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita. Myyntivoittoja ei siten voi käyttää kaupunginhallituksen menojen katteeksi ja myyntitappioita ei tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

5.3 Talousarvion käyttösuunnitelmien hyväksyminen

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion tulee toimielinten (kaupunginhallitus ja lautakunnat) laatia heti alkuvuodesta käyttötalousosassa toimielimille ja investointiosassa taseen päälajeille osoitetuista määrärahoista ja tuloarvioista käyttösuunnitelmat. Samassa yhteydessä toimielimet hyväksyvät omalta osaltaan sitovat toiminnalliset tavoitteet.

Toimintavuotta 2014 koskevat käyttösuunnitelmat on tarkistettava vastaamaan talousarviossa hyväksyttyjä ulkoisia määrärahoja ja kohdennettava määrärahat ja tuloarviot vastuualueille. Talousarvion käyttösuunnitelmia hyväksyttäessä on varmistettava, että sitovat toiminnalliset tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevin määrärahoihin. Käyttösuunnitelmien tarkoituksena on jakaa valtuuston myöntämät määrärahat ja tuloarviot osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi toimialan vastuualueille sekä asettaa vastuualueille toiminnallisista tavoitteista johdetut osatavoitteet.

Toimielimet voivat hallintosäännön 67 § mukaan joko kokonaan tai osittain siirtää käyttösuunnitelmien hyväksymiseen liittyvän toimivallan alaisilleen viranhaltijoille.

Käyttösuunnitelmien hyväksymisessä tulee ottaa huomioon talousarvion hierarkkinen rakenne siten, että toimielimet hyväksyvät vastuualueiden käyttösuunnitelmat ja delegoivat alemman tason yksityiskohtaisempien käyttösuunnitelmien hyväksymisen johtaville viranhaltijoille. Käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä toimielimet hyväksyvät omalta osaltaan sitovat toiminnalliset tavoitteet, joiden toteutumasta raportoidaan ao. toimielimelle.

Investointimäärärahat ovat valtuustoon nähden sitovia taseen päälajeittain eli aineettomat oikeudet, maa- ja vesialueet, osakkeet ja osuudet, koneet, kalusto ja kuljetusvälineet, rakennukset ja rakennelmat sekä kiinteät rakenteet ja laitteet. Tällä tavoin ne on esitetty myös investointisuunnitelmassa. Investoinneista on laadittu myös tarkemmalla tasolla hankekohtainen erittely vuosille 2013 - 2017.

5.4 Määrärahat, tuloarviot ja tavoitteiden seuranta

5.4.1 Määrärahojen muutokset ja uudet määrärahat

Hallintosäännön 68 §:n mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin. Määrärahaa voidaan käyttää vain hallintosäännössä, talousarviossa, sen perusteluissa tai kaupunginvaltuuston erillispäätöksissä määritellyn tarkoitukseen.

Talousarvion sitovuudesta johtuu, että toimielimen ml. Karviainen ja erikoissairaanhoidon määrärahan käyttötarkoituksen muutosta (määrärahan siirto toimielimeltä toiselle) koskevan päätöksen tekee valtuusto. Lautakunnat voivat tehdä muutosesityksen valtuustolle vain silloin, kun muutos on suuruudeltaan merkittävä ja muutokseen on perusteltu syy, kuten määrärahan korotustarpeen välttäminen tai kokonaan uuden määrärahan sisällyttäminen talousarvioon.

Määrärahojen riittävyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toiminta on suunniteltava ja investoinnit ajoitettava siten, että talousarvioon merkitty määräraha varmasti riittää. Valvontavastuu kuuluu määrärahan käyttäjien ja käytöstä vastaavien henkilöiden ohella toimialajohtajille sekä lautakunnille ja kaupunginhallitukselle.

Talousarvion sitovuus merkitsee sitä, että nettobudjetoitujen toimielinten ulkoisen määrärahan korottamista (toimintakate = nettomenot) tai ulkoisen tuloarvion (toimintakate = nettotulot) alentamista koskeva talousarvion muutos on tehtävä myös valtuustossa. Edellä mainitut määrärahamuutokset koskevat myös erikoissairaanhoidon ja Karviaista. Mikäli alkuvuodesta ilmenee tarvetta määrärahojen muutoksiin tai lisäämäärärahojen saamiseen ne käsitellään kesäkuun valtuustossa. Mikäli tämän jälkeen esiintyy tarvetta määrärahojen muutoksiin tai korotuksiin, on niistä tehtävä esitykset heti, kun tarve on ilmennyt.

5.4.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta

Toimialajohtajien ja vastuualuepäälliköiden tulee jatkuvasti seurata talousarvion ja sen käyttösuunnitelmien toteutumista ja saattaa mahdolliset poikkeamat asianomaisen toimielimen tietoon. Toimielimen on ryhdyttävä välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli on ilmeistä, että talousarvio ei toteudu suunnitellulla tavalla.

Talousarvion toteutumisesta niin käyttötalouden kuin investointien osalta on raportoitava (osavuositarkastukset) kaupunginhallitukselle, lautakunnille ja kaupunginvaltuustolle seuraavasti: Ensimmäinen raportti annetaan ajalta 1.1.- 31.3. ja se sisältää euromääräiset talouden (käyttötalous ja investoinnit) toteutumat. Toinen raportti ajalta 1.1.- 30.6. ja kolmas raportti ajalta 1.1. – 30.9. sisältävät euromääräiset talouden toteutumat sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumat. Syyskuun tilanteen perusteella tehdään tilinpäätöksen nuste. Vuoden neljäs raportti on virallinen tilinpäätös, jonka on oltava valmis 31.3. mennessä. Tilinpäätös käsitellään valtuustossa talousarviovuotta seuraavan vuoden kesäkuun kokouksessa. Edellä mainittu talouden ja toiminnan arviointi, ennakointi, seuranta ja raportointi koskevat myös Karviaista.

5.4.3 Kirjanpitoikäytäntö

Kunnan lakisääteinen kirjanpito jakaantuu ulkoiseen kirjanpitoon ja talousarvion toteutumisen seurantaan. Ulkoisesta kirjanpidosta on saatava koko kaupungin tuloslaskelma ja tase liitetietoineen sekä rahoituslaskelma. Lisäksi ulkoisen kirjanpidon on pystyttävä tuottamaan kaupungin konsernitilinpäätöksen vaatimat tiedot. Ulkoisessa kirjanpidossa on eliminointava kaupungin sisäiset tilitapahtumat sekä konsernitilinpäätöksessä konserniyhteisöjen väliset tilitapahtumat.

Talousarvion toteutumisen seurannan on lakisääteisesti tapahduttava vähintään valtuuston vahvistaminen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden laajuudessa. Kirjanpidossa talousarvion toteutumista seurataan valtuuston vahvistamia tavoitteita tarkemmalla tasolla.

5.4.4 Tehtävän täyttölupamenettely

Kaupunginhallitus on päättänyt 6.10.2009, § 268, että kaupungin hallinnossa otetaan välittömästi käyttöön täyttölupamenettely siten, että kaikkien virkojen ja tehtävien vakinainen täyttäminen edellyttää kaupunginhallituksen täyttölupaa. Yli kolmen kuukauden määräaikaiset virkojen ja tehtävien täytöt edellyttävät kaupungin johtoryhmän myöntämää lupaa, ellei ratkaisulta kuulu kaupunginhallituksen tai -valtuuston toimivaltaan. Lupamenettely on voimassa toistaiseksi.

6 TILINPÄÄTÖS 2012, TALOUSARVIO 2013 JA

SUUNNITELMAVUODET 2014 – 2016

1 000 €	Tarkistettu		KH 2014	TA%	TS 2015	TA%	TS 2016	TA%
	TP 2012	TA 2013						
Toimintatuotot	7 525	7 088	7 393	4,3	7 550	2,1	7 600	0,7
Myyntituotot	2 921	2 844	2 905	2,2	2 950	1,5	3 000	1,7
Maksutuotot	856	757	845	11,6	900	6,5	900	0,0
Tuet ja avustukset	877	1 119	966	-13,6	800	-17,2	800	0,0
Muut toimintatuotot	2 871	2 369	2 676	13,0	2 900	8,4	2 900	0,0
Toimintakulut	-50 711	-52 621	-53 122	1,0	-52 985	-0,3	-53 245	0,5
Palkat ja palkkiot	-10 053	-10 175	-9 790	-3,8	-9 654	-1,4	-9 500	-1,6
Henkilöstösivukulut	-4 115	-4 288	-4 123	-3,9	-4 103	-0,5	-4 018	-2,1
Palvelujen ostot	-32 682	-34 211	-35 446	3,6	-35 974	1,5	-36 473	1,4
Ostot tilikauden aikana	-2 279	-2 244	-2 212	-1,4	-1 779	-19,6	-1 779	0,0
Avustukset	-1 066	-1 098	-1 045	-4,9	-1 064	1,8	-1 064	0,0
Muut toimintakulut	-516	-605	-507	-16,2	-411	-18,9	-411	0,0
Toimintakate	-43 186	-45 533	-45 729	0,4	-45 435	-0,6	-45 645	0,5
Verotulot	29 948	32 000	32 109	0,3	33 630	4,7	34 530	2,7
Valtionosuudet	14 764	15 250	15 600	2,3	16 253	4,2	16 845	3,6
Korkotuotot	3	5	2	-60,0	2	0,0	2	0,0
Muut rahoitustuotot	147	125	125	0,0	125	0,0	135	8,0
Korkokulut	-837	-650	-775	19,2	-1 200	54,8	-1 325	10,4
Muut rahoituskulut	-5	-11	-13		-10		-10	
Vuosikate	833	1 186	1 319	11,2	3 365	155,2	4 532	34,7
Sumupoistot	-1 656	-1 950	-2 000	2,6	-2 050	2,5	-2 100	2,4
Tilikauden tulos	-822	-764	-681	-	1 315	-	2 432	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,8	13,5	13,9		14,2		14,3	
Vuosikate/Poistot %	50,3	60,8	65,9		164,2		215,8	
Vuosikate, euroa/asukas	91	131	145		368		493	
Asukasmäärä	9119	9090	9100		9150		9200	
Kertynyt ali-/ylijäämä	-1619	-2383	-3064	-	-1749	-	683	

Karviaisen ja erikoissairaanhoidon ylitysennusteita yhteensä 320 000 euroa ei ole huomioitu vuoden 2013 tarkistetussa talousarviossa. Ylitysten toteutuessa vuoden 2013 tilikauden tulos on 1,084 miljoonaa euroa alijäämäinen ja kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2016 lopussa noin 360 000 €.

Uuden valtionosuuslainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2015. Vaikutuksia kuntien tulevien vuosien 2015 – 2016 valtionosuuksiin on vaikea arvioida, koska kuntakohtaisia laskelmia ei ole vielä käytettävissä.

6.1 Käyttötaloulososan perusteet

Käyttötaloulososassa hyväksytään kaupungin eri toimielimille valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä osoitetaan näiden tavoitteiden edellyttämät ulkoiset määrärahat sekä tavoitteisiin liittyvät ulkoiset tuloarviot. Määräraha voidaan ottaa talousarvioon joko brutto- tai nettomääräisenä eli toimielinkohtainen valtuustoon nähden sitova taloudellinen tavoite voidaan asettaa toimintakuluille ja -tuotoille tai tuottojen ja kulujen erotukselle eli toimintakatteelle.

Karkkilan kaupungin talousarviossa valtuustotason sitova erä on toimielimen ulkoinen toimintakate pois lukien kaupunginhallituksen alainen luottamustoimihallinto, jonka sitova erä on ulkoiset toimintakulut. Talousarvion käyttötaloulososan tuloarvioissa ja määrärahoissa huomioidaan ulkoiset tuotot ja kulut. Alkuvuodesta 2014 toimielinten käyttösuunnitelmissa esitetään ulkoiset tuotot ja kulut vastuualueittain. Sisäiset ja laskennalliset talouden erät huomioidaan kustannuslaskennan kautta aiheutamisperiaatteella kullekin vastuualueelle, kustannuspaikalle ja palvelulle, joiden perusteella laaditaan toimintaa kuvaavat tunnuslukutaulukot.

Toiminnallinen tavoite on strategiaan perustuva, valtuuston toimielimelle asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite. Kunkin toimielimen kohdalla perusteluteksteissä kuvataan muita suoritettietoja, voimavaroja, painopistealueita ja keskeisiä palvelun tuottamiseen liittyviä muutoksia suunnitelmakaudella.

6.2 Käyttötaloulososan yleiset laskentaperiaatteet

Toimintatuotot

Vastuualuekohtaiset ulkoiset maksu-, myynti- ja vuokratuotot on vuodelle 2014 budjetoitu toimielinten päättämien taksojen ja vuoden 2011 ja 2012 toteutuneiden tuottojen perusteella laadittujen tuottoarvioiden pohjalta. Lautakuntien ehdotuksiin sisältyvät olennaiset maksujen ja taksojen korotukset on mainittu perusteluteksteissä. Lisäksi toimintatuottoihin sisältyvät kaupungin saamat tuet ja avustukset sekä pysyvien vastaavien luovutusvoitot.

Henkilöstökulut

Kaupungin vakinaisen henkilöstön palkkamäärärahat on varattu talousarvioon käyttäen laskentaperusteena syyskuun 2013 palkkoja (negatiivinen palkkaperintö) lisättynä 0,8 prosentin arvioidulla sopimuskorotuksella. Vuoden 2014 talousarvioon varattu palkkamääräraha on 3,8 % pienempi kuin talousarvion 2013 palkkamääräraha. Talouden tasapainottamisohjelman mukaan henkilöstömenoissa tavoitellaan pysyvää 900 000 euron säästöä. Vuoden 2014 säästötavoite on 600 000 euroa.

Erilliskorvaukset ja sijaisten tarve on arvioitu kunkin vastuualueen kohdalla erikseen. Eläkemeno- ja varhaiseläkemenoperusteiset maksut sekä lomapalkkavaraus on kohdistettu niille kustannuspaikoille, joille ne aiheutumisperiaatteen mukaan kuuluvat. Henkilöstöbudjettiin on varattu määrärahat myös nuorisotakuun ja työllisyyden hoitoon.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot sisältävät asiakaspalvelujen ostot ja muiden palveluiden ostot. Asiakaspalvelut ovat kuntalaisille tarkoitettuja lopputuotepalveluja, joita kunta ostaa muilta palveluntuottajilta. Asiakaspalvelujen ostot on eriteltävä: ostot valtiolta, kunnilta, kuntayhtymiltä ja muilta. Muiden palveluiden ostot ovat kunnan suoritetuotannossaan käyttämiä palveluja, joita ovat mm. henkilöstölle hankitut sosiaali-, terveys-, opetus- ja kulttuuripalvelut.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Hankinta-arvoltaan yksittäiset vähintään 10 000 euron kalusto- ja laitehankinnat sisältyvät talousarvion investointiosaan. Tätä pienemmät hankinnat käsitellään vuosihankintoina käyttötalousosassa. Poikkeuksen muodostaa uuden yksikön perustaminen, jolloin hankinnat voidaan sisällyttää talousarvion investointiosaan.

Sisäiset ja laskennalliset vyörytyserät

Sisäiset ja laskennalliset erät eivät ole sitovia määrärahoja valtuustoon nähden vaan kustannusten kohdentamista vastuualueiden tuottamille palveluille aiheuttamisperiaatteella.

Sisäisiä eriä ovat mm. teknisen toimen omat työt, kaupungin omistamien, omassa käytössä olevien kiinteistöjen vuokrat, energia ja vedenkäyttö sekä ruokapalvelut kouluille ja päiväkodeille. Vuodesta 2009 alkaen kaupungin vuokrat sisältävät myös pääomavuokran osuuden.

Kunnan Taitoa Oy:n ja Kuntien Tiera Oy:n tuottamien palkanlaskenta-, laskenta-, tietohallinto- ja tietotekniikkapalvelujen, Vihdin kunnan tuottamien puhelinpalvelujen sekä Karviaisen tuottamien työsuojelupäällikkö- ja eläkeasiamiespalvelujen ulkoinen määräraha on varattu hallinto- ja talouspalvelujen vastuualueelle. Sieltä kustannukset jaetaan aiheuttamisperiaatteella sisäisinä erinä toimielinten hallinnon kustannuksiin. Tieran, Taitoan, Karviaisen ja Vihdin sisäinen kustannuserä on yhteensä 537 000 €.

Samoin perustein jaetaan hallinto- ja talouspalvelujen tuottamat asianhallinta-, asiakas-, henkilöstö-, talous- ja viestintäpalvelut. Toimielinten hallinnon kuluista sisäiset erät on jaettu kustannuslaskennassa (sisäinen laskenta) vastuualueittain kustannuspaikoille ja sitä kautta palveluille. Hallinto- ja talouspalvelujen kustannukset ovat yhteensä 1 003 900 € sisältäen työllisyyden hoitoon varatut nettomäärärahat 30 000 euroa.

Luottamustoimihallinnon (kaupunginhallitus ja -valtuusto, keskusvaali- ja tarkastuslautakunta) ja konsernijohdon (kaupunginjohtaja ja johtoryhmä) kustannukset käsitellään laskennallisina erinä (ns. yleishallinnon vyörytyserät) ja ne huomioidaan kokonaiskustannuksissa palvelujen yksikköhintoja laskettaessa. Myös nämä kustannukset huomioidaan vastuualueiden tunnusluvuissa. Laskennallinen kustannuserä on yhteensä 787 800 €.

6.3 Tuloslaskelmaosan perusteet

Kaupungin kokonaistalouden näkökulmasta tarkasteltuina ohjausvälineinä toimivat talousarvion ja – suunnitelman tuloslaskelma- ja rahoitusosa. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan tulot ja menot,

verotulot, valtionosuudet, rahoituserät ja suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosan tulorahoituksen riittävyytenä eri suunnitelmavuosina. Tilikauden tuloksen käsittelyerät (poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset) eivät ole varsinaisia määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan yhteydessä.

6.3.1 Verotulot

Karkkilan kaupungin kunnallisveroprosentti on ollut 19,75 vuosina 1997 – 2009 ja 20,25 vuodesta 2010 lähtien. Karkkilan kaupungin tuloveroprosentti 1.1.2013 alkaen on 20,75. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2013 on 19,38 ja vuonna 2014 19,74 %.

Kunnallisvero			Kiinteistövero		Yhteisöverot		Verotulot yhteensä	
vuosi	1 000 €	muutos %	1 000 €	muutos %	1 000 €	muutos %	1 000 €	muutos %
2006	22896	8,1	915	13,5	1141	5,7	24952	8,2
2007	23682	3,4	976	6,6	1466	28,4	26124	4,7
2008	25435	7,4	1048	7,4	1567	6,9	28050	7,4
2009	26270	3,3	1099	4,9	1148	-26,7	28517	1,7
2010	25079	-4,5	1756	59,8	1435	25,0	28271	-0,9
2011	26423	5,4	1762	0,3	1773	23,5	29958	6,0
2012	26942	2,0	1780	1,0	1226	-30,9	29948	0,0
2013	28950	7,5	1873	5,2	1177	-4,0	32000	6,9
2014	28860	-0,3	2034	14,3	1215	3,2	32109	0,3
2015	30318	5,1	2034	8,6	1278	8,6	33630	4,7
2016	31433	3,7	2034	0,0	1063	-16,8	34530	2,7

* Vuosien 2013 – 2016 verotulot on arvioitu kuntaliiton ja verohallinnon ennusteiden perusteella. Verotuloarviossa 2013 – 2016 on huomioitu asukasmäärän laskun ja työttömyyden kasvun vaikutukset. Verotuloarvioon sisältyy mahdollinen kunnallisveroprosentin korotus 0,5 % vuonna 2015.

6.3.2 Valtionosuudet

Nykyinen valtionosuuslainsäädäntö astui voimaan 1.1.2010. Karkkilan kaupunki on saanut vuosina 2008, 2009 ja 2011 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta yhteensä 2 445 000 euroa. Karkkilan kaupunki on hakenut harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta 1,6 miljoonaa euroa vuodelle 2013. Uusi valtionosuuslainsäädäntö valmistunee 2015.

Valtionosuudet 2010 - 2014	1 000 €	2010	2011	2012	2013	2014
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		13 573	13 971	14 919	15 245	15 690
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus		442	1 551	1 207	1 250	1 175
Järjestelmämuutoksen tasaus		-11	-11	-10	-11	-11
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet		-1 330	-1 280	-1 351	-1 234	-1 255
Yhteensä		12 675	14 231	14 764	15 250	15 600
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			1 000			
Valtionosuudet yhteensä		12 675	15 231	14 764	15 250	15 600
Muutos %, ilman harkinnanvaraista			12,28	3,74	3,29	2,29

*Vuoden 2014 valtionosuus perustuu valtiovarainministeriön arvioon elokuulta 2013.

6.3.3 Korkomenot ja -tulot sekä muut rahoitusmenot ja -tulot

Muita rahoitustuloja ovat verotilitysten korot ja korotukset, osingot sijoitusomaisuudesta, sijoitusarvopapereiden myyntivoitot, osuuspääoman korot kuntayhtymiltä sekä kaupungin perimät viivästyskorot. Muita rahoitusmenoja ovat verotilityskorot ja -korotukset, luottoprovisiot ja koron lisäksi rahoituslainasta aiheutuvat muut kulut sekä sijoitusarvopapereiden myyntitappiot. Korkomenot sisältävät kaupungin pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen jaksotetut korot. Vuoden 2013 lopussa koko lainakannasta kiinteässä korkotasossa on 36 % ja vaihtuvassa korossa 64 %. Kiinteäkorkoisten lainojen korot ovat 2,865 – 3,087 %. Vaihtuvakorkoisten lainojen korkotaso on 0,230 - 0,325 %.

6.3.4 Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä, joka ei ole talousarviomääräraha. Jos poistosuunnitelma on hyväksytty erillisellä päätöksellä, ei poistojen sitovuutta koskevaa päätöstä tarvitse tehdä talousarviossa. Uusi poistosuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 3.12.2012 vastaamaan Valtiovarainministeriön kuntaosaston suositusta. Muutos nostaa poistotasoa 15 prosenttia vuoden 2012 poistoihin verrattuna. Uusi poistosuunnitelma otetaan käyttöön 1.1.2013 alkaen tehtyihin investointeihin. Talousarviovuoden 2014 pysyvien vastaavien poistot on arvioitu poistosuunnitelman mukaisesti. Nykälän koulun perusparannus- ja laajennushanke valmistunee vasta vuonna 2017, joten investointimenot käsitellään taseessa keskeneräisenä hankintana eikä poistoja tehdä ennen valmistumisvuotta.

6.3.5 Satunnaiset erät

Satunnaisia eriä ovat sellaiset tulot ja menot, jotka ovat poikkeuksellisia kunnan toiminnassa. Satunnaisia tuloja ja menoja syntyy mm. tavanomaisesta poikkeavasta pysyvien vastaavien myyntivoitosta tai -tappiosta, tytär- ja osakkuusyhteisöjen omistussuhteiden luovuttamisesta tai näiden yhteisöjen purkamisesta tai fuusioitumisesta sekä annetusta konserniavustuksesta. Suunnitelmakaudelle ei ole budjetoitu satunnaisia tuloja eikä menoja.

6.4 Investointiosan perusteet

Investointiosassa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelma vuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointiosassa esitetään investoinnit taseen päälajeittain. Jos investoinnin tai sen osan toteuttaminen viivästyy talousarvioon arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Investointitoiminnan tuloarviointina esitetään arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointeihin. Pienhankinnoiksi luettavat hankkeet (kustannusarvio alle 10 000 euroa) sisältyvät käyttötalouden eri tulosalueiden määrärahaehdotuksiin.

6.5 Rahoitusosan perusteet

Rahoitusosassa osoitetaan miten kunnan menot (käyttötalous ja investoinnit) rahoitetaan. Sen avulla kootaan tulo-rahoituksen ja investointien sekä anto- ja ottolainauksen kassavirrat yhteen laskelmaan. Kunnan toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttää, että rahan lähteiden on katettava rahan käyttö. Jos tulo-rahoitus ei riitä menoihin,

kunnan on rahoitusosassa osoitettava tarvittava rahoitus. Kunta voi kattaa rahoitus-tarvettaan lainanotolla tai vapauttamalla pysyviin vastaaviin (rahoitus-, käyttö- tai vaihto-omaisuuteen) sitoutunutta pääomaa.

Kunnan rahoituksessa on varmistettava maksuvalmiuden riittävyys. Talouden vakau-teen vaikuttavat olennaisesti myös kunnan tekemät sitoumukset. Sitoumusten osalta tulee huomioida, että takauksiin, lainanantoon ja muihin pääomasijoituksiin saattaa sisältyä huomattavia riskejä. Talousarviolainojen lyhennykset vuonna 2014 ovat va-jaat neljä miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä kasvaa arvion mukaan vuonna 2014 reilut neljä miljoonaa euroa ja koko suunnittelukaudella 2014 – 2016 yhteensä 6,5 miljoonaa verrattuna vuoden 2013 lainamäärään.

7 KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEET

Konserniohjeet on päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 6.9.2010, § 45.

7.1 Kiinteistö Oy Sorvirinne

KOy Sorvirinteestä on aloitettu myymään 2013 valmistuneen toimitilastrategian mu-kaisesti asuntoja, jotka ovat tyhjentyneet vuokralaisten lopetettua vuokrasuhteensa. Yksi asunnoista on myyty ja kolme on myynnissä.

7.2 Perusturvakuntayhtymä Karviainen

Karkkilan kaupunki on yhdessä Vihdin ja Nummi-Pusulan kuntien kanssa perustanut perusturvakuntayhtymän, jonka toimiala kattaa kansanterveystyön mukaiset tervey-denhoitopalvelut sekä sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut kokonaisuudessaan lukuun ottamatta lasten päivähoitoa. Kuntayhtymä perustettiin vuoden 2008 alussa ja varsi-nainen toiminta on käynnistynyt vuoden 2009.

Nummi-Pusulan kunta päätti marraskuussa 2011 liittyä Lohjan kaupunkiin 1.1.2013 alkaen ja erota Perusturvakuntayhtymä Karviaisesta samasta ajankohdasta lukien. Vihdin ja Karkkilan valtuustot päättävät 3.12.2012 sosiaali- ja terveyspalvelujen tuot-tamistavasta ja organisaatiosta 1.1.2013 alkaen. Karkkilan kaupunki siirsi myös eri-koissairaanhoidon vastuun Karviaiselle vuoden 2013 alusta.

7.3 Kunnan Taitoa Oy ja Kuntien Tiera Oy

Kunnan Taitoa Oy ja Kuntien Tiera Oy ovat tuottaneet jäsenyhteisöilleen tarvittavat tukipalvelut 1.1.2013 alkaen. Taitoan palveluvalikoimaan kuuluvat laskenta- ja pal-kanlaskentapalvelut. Tiera tuottaa tietohallinto- ja tietotekniikkapalvelut Karkkilan kaupungille, Vihdin kunnalle ja perusturvakuntayhtymä Karviaiselle.

7.4 Muut kuntayhtymät

Kaupunginhallitus evästäää tarvittaessa yhtymäkokousedustajat sekä yhtymävaltuusto-jen ja yhtymähallitusten jäsenet. Kehitetään kaupungin kuntayhtymissä olevien edus-tajien ja kaupungin välistä yhteistyötä.

8 KÄYTTÖTALOUSOSA

8.1 KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallitus johtaa valtuuston alaisuudessa Karkkilan kaupungin toimintaa. Kaupunginhallituksen vastuulla on kaupungin luottamustoimihallinto, konsernijohto, maankäytönsuunnittelu (kaavoitus), hallinto- ja talouspalvelut, elinkeinopalvelut, ruokapalvelut sekä maataloustoimi. Lisäksi kaupunginhallituksen vastuulla ovat perusturvakuntayhtymä Karviainen 1.1.2009 alkaen ja erikoissairaanhoidon Karviaisen alaisuudessa 1.1.2013 alkaen. Liikelaitoskuntayhtymä Puhti lakkautettiin 1.1.2013 alkaen ja samasta ajankohdasta palvelut tuottavat Kunnan Taitoa ja Kuntien Tiera Oy.

8.1.1 VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
<i>Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite</i>	Kaupunginvaltuuston hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen
Talousarviovuoden tavoite	YT-neuvottelujen tuloksena saadaan 600 000 euron säästöt henkilöstömenoissa sekä muut vuodelle 2014 asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet
Arviointikriteeri/mittari	talousarvio toteutuu talouden tasapainottamisohjelman mukaan
Vastuuhenkilö	kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
<i>Suunnittelukauden 2014–2017 tavoite</i>	Kaupunkia kehitetään laajenevana lähipalvelualueena
Talousarviovuoden tavoite	Karkkila osallistuu yhdessä Vihdin ja Lohjan sekä mahdollisesti Siuntion kanssa kuntarakennelain edellyttämään selvitysmenettelyyn, minkä perusteella päätetään mahdollisista kuntaliitoksista.
Arviointikriteeri/mittari 2014 - 2017	Yhdistymisselvitys ja päätös mahdollisesta kuntaliitoksesta on tehty sekä sovittu kuntien laajenevasta yhteistyöstä
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
<i>Suunnittelukauden 2014–2017 tavoite</i>	Asiakaslähtöisen ja kustannustehokkaan asiakaspalveluorganisaation luominen
Talousarviovuoden tavoite	Uusi asiakaspalveluorganisaatio
Arviointikriteeri/mittari	Uusi organisaatio otettu käyttöön
Vastuuhenkilö	kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

<i>Päämäärä</i>	<i>Aktiivisesti osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat</i>
<i>Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite</i>	Sosiaali-, terveys-, opetus- ja kasvatustaloudelliset palvelut ohjataan yhteisellä hyvinvointisuunnitelmalla
Talousarviovuoden tavoite	Valmistellaan vuosien 2015 – 2017 toiminnan ja talouden ohjausta hyvinvointikertomusmallin pohjalta
Arviointikriteeri/mittari	Sähköisen hyvinvointikertomuksen käyttöön ottaminen ja integrointi osaksi toiminnan ja talouden ohjausta vuosien 2015 – 2017 suunnittelussa
Vastuuhenkilö	kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden 2014–2017 tavoite	Asukasmäärän hallittu kasvu
Talousarviovuoden tavoite	Asukasmäärän kehitys kääntyy kasvuun
Arviointikriteeri/mittari	Asukasmäärän kasvu %
Vastuuhenkilö	kehittämispäällikkö

<i>Päämäärä</i>	<i>Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Kaupunkikeskustan suunnittelu ja kehittäminen asukas-, asia- ja yritysälhtöisesti
Talousarviovuoden tavoite	Kaupunkikeskustan toimijoiden yhteistyön tiivistäminen
Arviointikriteeri/mittari	Toteutuvat kehitysprojektit ja toteutuneet tulokset
Vastuuhenkilö	kehittämispäällikkö

<i>Päämäärä</i>	<i>Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Yritysten kehittymisen ja kasvun mahdollistaminen
Talousarviovuoden tavoite	Yritysilmaaston lähtötilanteen määrittely
Arviointikriteeri/mittari	Yritysilmaaston määrittely on tehty
Vastuuhenkilö	kehittämispäällikkö

<i>Päämäärä</i>	<i>Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Karkkilan vahvistaminen lähipalvelualueena
Talousarviovuoden tavoite	Uusien yritysten perustanta ja sijoittuminen
Arviointikriteeri/mittari	Palvelualojen työpaikkojen ja uusien toimialojen kasvu %
Vastuuhenkilö	kehittämispäällikkö

<i>Päämäärä</i>	<i>Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki</i>
Suunnittelukauden 2014–2017 tavoite	Karkkilan keskustaajaman ja kaakkoisosan osayleiskaava ja yleiskaavan muutos ohjaa asemakaavoitusta ja maankäyttöä.
Talousarviovuoden tavoite	Karkkilan keskustaajaman ja kaakkoisosan osayleiskaava ja yleiskaavan muutos on lainvoimainen.
Arviointikriteeri / mittari	Karkkilan keskustaajaman ja kaakkoisosan osayleiskaava ja yleiskaavan muutokseen kohdistuneet valitukset (3 kpl) on käsitelty korkeimmassa hallinto-oikeudessa.
Vastuuhenkilö	Kaavoituspäällikkö

<i>Päämäärä</i>	<i>Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Salimäen ja Takkoitie – Valtatien asemakaavamuutokset ovat lainvoimaisia.
Talousarviovuoden tavoite	Salimäen ja Takkoitie – Valtatien asemakaavamuutokset ovat ehdotuksena nähtävillä.
Arviointikriteeri / mittari	Alueiden asemakaavoitus on edennyt asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
Vastuuhenkilö	Kaavoituspäällikkö

<i>Päämäärä</i>	<i>Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Asemanrannan alueen käyttöä suunnitellaan tulevat tarpeet huomioiden ja alueen asemakaavoitusprosessia jatketaan suunnitelmallisesti.
Talousarviovuoden tavoite	Asemanrannan asemakaavamuutoksen yleissuunnitelma asemakaavoituksen pohjaksi on valmis.
Arviointikriteeri / mittari	Alueen suunnittelu on edennyt asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
Vastuuhenkilö	Kaavoituspäällikkö

8.1.2 KAUPUNGINHALLITUKSEN ULKOINEN TOIMINTAKATE

Kaupunginhallituksen ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähden pois lukien luottamustoimihallinto, jonka sitova erä on ulkoiset toimintamenot. Tämä perustuu siihen, että luottamustoimihallinnon alaisuuteen sisältyy pysyvien vastaavien myyntivoitot 700 000 euroa, jolla ei voi kattaa toimintamenojen ylityksiä.

Ulkoinen tuloslaskelma

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
Toimintatuotot	1 745	1 369	1 754	28,1
Myyntituotot	857	829	915	10,4
Maksutuotot	14	2	2	0,0
Tuet ja avustukset	56	114	110	-3,5
Muut toimintatuotot	819	424	727	71,5
Toimintakulut	-4 192	-4 322	-4 096	-5,2
Palkat ja palkkiot	-1 441	-1 417	-1 278	-9,8
Henkilöstösivukulut	-441	-471	-434	-7,9
Palvelujen ostot	-1 403	-1 438	-1 544	7,4
Ostot	-645	-608	-606	-0,3
Avustukset	-178	-178	-143	-19,9
Muut toimintakulut	-84	-209	-90	-56,8
Toimintakate	-2 446	-2 953	-2 342	-20,7

Kaupunginhallituksen toimintakulut ovat 5,2 % pienemmät kuin vuonna 2013. Toimintakatteen muutos on niin ikään – 20,7 %. Kaupunginhallituksen toimintaan sisältyy ensi vuodelle eurovaalit. Toimintamenojen kasvuun on kiinnitetty erityistä huomiota ja määrärahat on varattu vain välttämättömiin kustannuksiin. Eläköitymisen vaikutukset on huomioitu henkilöstömenojen vähennyksenä.

Hallinto- ja talouspalvelujen vastuualueelle on varattu työllistämisen hoitamiseen palkkarahoja nettona 30 000 €. Pysyvien vastaavien myyntivoittotavoite on edelleen 700 000 euroa. Tämä perustuu optimaalisen omistajapolitiikan toteuttamiseen. Kaa-voitukseen varatut määrärahat 83 000 € sisältyvät ympäristölautakunnan alaisuuteen ja ne siirretään kaupunginhallitukselle alkuvuodesta 2014 tehtävän käyttösuunnitelman yhteydessä.

Palvelujen ostot kasvavat 7,4 % johtuen sähköisen asioinnin lisäämisen vaikutuksista, hallinnon päätteiden lisääntymisestä, uuden sähköpostialustan hankinnasta ja Microsoft EAS -sopimuksen kustannuksista yhteensä 65 000 €. Lisäksi Työmatkalippujen 50 %:n kompensointiin on varattu 80 000 €, koska määrärahaa ei ole vuoden 2013 talousarviossa.

8.1.3 KAUPUNGINHALLITUKSEN ALAISET VASTUUALUEET

LUOTTAMUSTOIMIHALLINTO JA KAUPUNGINJOHTO

Luottamustoimihallinto ja kaupunginjohto: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kaupunginjohtaja, jäsenmaksut, muut yhteistoimintaosuudet, osuus verokustannuksiin, käyttövarausmääräraha, kaupungin yhteiset projektit ja varautuminen poikkeusoloihin

Tuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien myyntivoitot 700 000 euroa sekä eurovaaleista saatava korvaus 13 700 €.

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU

Kaavoitus

Kaavoitus on siirretty ympäristölautakunnan alaisuudesta kaupunginhallituksen alaisuuteen vuoden 2013 alusta. Maankäytön suunnittelu perustuu valtuuston hyväksymään maapoliittiseen ohjelmaan sekä päämäärään: Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki. Näiden pohjalta laaditaan kaavoitussuunnitelma ja – katsaus. Kaavoitussuunnitelmaa toteutetaan valmistelemalla uusien ja täydennettävien alueiden asemakaavoitusta ja arvioimalla asemakaavojen ajanmukaisuutta.

Kaavoituskatsauksessa 2013 mainitut Puhdistamontie, asemakaavan muutos, Sudetti, asemakaavan muutos, Tarmonpolku 6, asemakaavan muutos sekä Kolisevantie, asemakaavan muutos valmistuvat. Palvelukeskus, asemakaavan muutos, Takkointie – Valtatie, asemakaavan muutos, Vattola I, asemakaava ja asemakaavan muutos, Marketit, asemakaavan muutos sekä Salimäki, asemakaavan muutos ovat nähtävillä. Asemanranta, asemakaava ja asemakaavan muutoksen yleissuunnitelma asemakaavoituksen pohjaksi on valmis. Kaupungin viranhaltijoiden sekä muiden asiantuntijoiden ja asukkaiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Asemakaava-alueiden poikkeamislupien valmisteluaikaa (4 kuukautta) on lyhennetty ympäristölautakunnan delegointipäätöksellä kaavoituspäällikölle.

Vastuuhenkilöt: kaupunginjohtaja ja kaavoituspäällikkö.

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Hallinto- ja talouspalvelut:

ulkoiset ja sisäiset asiakaspalvelut (palvelupiste Serveri), asiansiintäpalvelut, henkilöstöpalvelut, talouspalvelut ja viestintäpalvelut sekä Kunnan Taitoa Oy, Kuntien Tiera Oy

Ulkoiset ja sisäiset asiakaspalvelut:

Palvelupiste Serverin ulkoisten ja sisäisten asiakkaiden palveleminen, postitus, kopiointi, toimistotarvikevarasto. Vuoden 2013 alusta Serveri tekee palveluyhteistyötä Kelan, työvoiman palvelukeskuksen ja aikuissosiaalityön kanssa. TE -toimisto siirtyi Lohjalle kesällä 2013. Puhelinvaihdepalvelut on hankittu Vihdin kunnalta 1.1.2013 alkaen.

Asianhallintapalvelut:

kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä lautakuntien valmistelu ja täytäntöönpano sekä sihteeripalvelut toimielimissä, kirjaamo ja tietopalvelut sekä arkistointi, dokumenttien ja sopimusten hallinta, hallinnon asiantuntijapalvelut

Henkilöstöpalvelut:

Kunnallisen työmarkkinalaitoksen yhteyshenkilö (palkka-asiamies), palvelussuhde-neuvonta, paikalliset järjestelyerät, työterveyshuolto, yhteiskoulutukset, henkilöstö-etuudet, merkkipäiväsääntö, pääluottamusmies- ja työsuojelupalvelut, yhteistoiminta, TYHY -toiminta sekä työllisyyden hoito. Työsuojelupäällikön ja eläkeasiamiehen palvelut on hankittu Karviaiselta 1.1.2013.

Talouspalvelut:

ulkoinen ja sisäinen laskenta, talousarvion ja tilinpäätöksen laadinta, talous- ja muut tilastot, talouden raportointi ja seuranta, myyntilaskutukset, talouden ja rahoituksen ohjaus, ennakointi, analysointi, suunnittelu ja kehittäminen.

Viestintäpalvelut:

koko kaupungin sisäinen ja ulkoinen viestintä yhteistyössä toimialojen ja luottamushenkilöiden kanssa

Hallinto- ja talouspalvelujen kehittämistavoitteet:

- Johdon ja esimiesten yhteistä strategista näkemystä sekä henkilöstö- ja taloushallinnon osaamista vahvistetaan esimiestilaisuuksilla ja henkilöstökoulutuksilla
- Talouden ohjausta tehostetaan analysoimalla tunnuslukuja, enakoimalla talouden kehitystä ja kehittämällä johdon raportointia edelleen

Vastuuhenkilöt: talous- ja henkilöstöjohtaja, hallintopäällikkö

Kunnan Taitoa Oy ja Kuntien Tiera Oy tuottavat jäsenyhteisöilleen ja muille asiakkaille laadukkaat tukipalvelut. Palveluvalikoimaan kuuluvat laskenta-, palkanlaskenta, tietohallinto- sekä tietotekniikkapalvelut Karkkilan kaupungille, Vihdin kunnalle ja perusturvakuntayhtymä Karviaiselle. Taitoa Oy:n ja Tiera Oy:n toiminnasta vastaa talous- ja henkilöstöjohtaja.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut: luottamustoimihallinnon ja konsernijohton nettokustannukset 747 800 € vyörytetään laskennallisina erinä vastuualueiden tunnuslukutauluihin. Hallinto- ja talouspalvelujen nettokustannukset, Taitoan, Tieran, Karviaisen ja Vihdin palvelukustannukset käsitellään sisäisinä erinä ja viedään käyttösuunnitelmien yhteydessä toimielinten hallinnon kustannuksiin ja jaetaan vastuualueiden tunnuslukuihin.

	TP2012	TA 2013	TA 2014
ASUKASLUKU	9119	9090	9100
Luottamustoimihallinto			
ulkoiset toimintatuotot € (vaalit)	41 136	0	13 700
ulkoiset toimintakulut €	548 926	502 900	505 300
sisäiset toimintakulut €	47 106	51 200	59 000
toimintakulut yhteensä €	596 032	554 100	564 300
toimintakate €	554 896	554 100	550 600
toimintakate €/asukas	61	61	61
Konsernijohto			
ulkoiset toimintakulut €	213 682	217 500	182 700
sisäiset toimintakulut €	14 001	13 800	14 500
toimintakulut yhteensä €	227 683	231 300	197 200
menot €/asukas	25	25	22
Hallinto- ja talouspalvelut			
ulkoiset toimintatuotot €	167 824	150 500	147 000
ulkoiset toimintakulut €	1 101 435	1 133 200	1 020 600
sisäiset toimintakulut €	131 225	122 800	130 300
toimintakulut yhteensä €	1 232 660	1 256 000	1 150 900
toimintakate €	1 064 836	1 105 500	1 003 900
toimintakate €/asukas	117	122	110
Taitoa, Tiera ja Karviainen työsuojelu			
ulkoiset toimintakulut €	392 781	459 800	537 000
menot €/asukas	43	51	59
Sisäiset ja laskennalliset erät			
laskennalliset kustannukset netto €	782 579	785 400	747 800
sisäiset kustannukset netto €	1 457 617	1 565 300	1 540 900
kustannukset yhteensä €	2 240 196	2 350 700	2 288 700
nettokustannukset €/asukas	246	259	252

ELINKEINOPALVELUT

Elinkeinopalvelut: vastaa elinkeino-ohjelman laatimisesta ja toteuttamisesta, yhteistyössä verkosto-organisaation kanssa toteutettavista elinkeino- ja yritysneuvontapalveluista, elinkeinoympäristön analysoinnista, kilpailukykyyn liittyvistä kehittämistehävistä ja edunvalvonnasta, yhteistyöprojekteista, kaupungin markkinoinnista, työmatkalipun ja asiointiliikenteen kehittämisestä ja hallinnoinnista sekä yritys yhteistyöstä.

Elinkeinopalvelut tuotetaan kustannustehokkaasti verkosto-organisaationa tiiviissä yhteistyössä strategisten kumppaneiden kanssa. Yritysten neuvonta- ja kehittämispalvelujen yhteistyö Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy Forum KEUKEn sekä Keski-Uudenmaan Uusyrityskeskus ry:n kanssa on vakiintunut palvelemaan karkkilalaisia yrittäjiä ja yrittäjyyttä harkitsevia.

Karkkila on vielä vuoden 2014 äkillisen rakennemuutoksen ohjelman piirissä. Ohjelma sitoo elinkeinopalveluiden resursseja merkittävästi koordinoitiin ja tuloksellisiin toimenpiteisiin. Äkillisen rakennemuutoksen ohjelman mahdollistaman erityisrahoituksen kotiuttaminen Karkkilaan edellyttää aktiivista yritysysteistyötä ja edunvalvontaa. Kaupunkikeskustan kehittämistyötä jatketaan yhteistyössä teknisen toimialan ja alueen toimijoiden kanssa. Yritysympäristöjen mahdollisuuksia markkinoidaan kohdennetusti.

Elinkeinopalveluiden kehittämistavoitteet:

- muuttuvan toimintaympäristön mahdollisuuksien hyödyntäminen
- ennakkoiva asiakkuuksien hoito
- toimintaprosesseja kehitetään yhteistyössä toimialarajojen yli.

RUOKAPALVELUT

Ruokapalvelujen tuottaminen kouluille, päiväkodeille, perusturvakuntayhtymä Karviaiselle (terveyskeskus, palvelukeskus, Toivokoti ja kotihoidon ateriapalvelut), henkilöstöruokailu, kokoustarjoilut kaupungin, Karviaisen, Tieran ja Taitoan henkilöstölle ja muille sidosryhmille

Vastuuhenkilö on ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö

MAATALOUSTOIMI

	2008	2009	2010	2011	2012 *
aktiivitulojen lukumäärä	99	98	96	90	85
tukimäärä, 1.000 €	2066	2034	2030	2025	2020

* ennakkoarvio

8.2 PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ KARVIAINEN JA ERIKOISSAIRAANHOITO

Perusturvakuntayhtymä Karviainen tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen Karkkilan kaupungille ja Vihdin kunnalle. Erikoissairaanhoidon palvelutoiminta on Karviaisen vastuulla 1.1.2013 alkaen.

8.2.1 VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden tavoite	Laadukkaat ja kustannustehokkaat asumispalvelut karkkilalaisille asiakkaille, jotka tarvitsevat tehostettua asumispalvelua
Talousarviovuoden tavoite	Uuden hoivapalveluyksikön valmistuminen ja käyttöön ottaminen
Arviointikriteeri/mittari	Tehostetun asumisen hoivayksikkö on valmis ja käyttöön otettu.
Vastuuhenkilö	kaupunginjohtaja, kuntayhtymän johtaja

<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden tavoite	Sujuvan yhteistyön lisääminen Karviaisen ja kaupungin tuottamien palvelujen osalta
Talousarviovuoden tavoite	Laadukkaiden sosiaali- ja terveystalouden ja saavutettavuuden turvaaminen ja seuranta liisääntyvässä yhteistyössä Karviaisen ja Karkkilan kaupungin kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset
Vastuuhenkilö	kaupunginjohtaja, kuntayhtymän johtaja

Terveysaseman tiloista on tehty tarveselvitys, mikä osoittaa peruskorjauksen kokonaiskustannuksiksi lähes 10 milj. euroa. Ennen mahdollisen hankesuunnittelun käynnistämistä selvitetään palveluille muita sijoittumis- ja toteuttamisvaihtoehtoja Karkkilassa.

Karviaiselle on laadittu talousarvio vuodelle 2014 ja taloussuunnitelma vuosille 2015 - 2017. Talousarvio 2014 perustuu palvelutasosuunnitelmaan, joka on laadittu vuosille 2013 - 2016. Talousarvio vuodelle 2014 sisältää toiminnalliset tavoitteet, palvelujen euromääräiset arvot tuoteryhmittäin ja niiden ikäryhmä- tai asukaskohtaiset kustannukset jäsenkunnittain. Jäsenkuntaosuuksien laskelma pohjautuu tuote- ja toimipiste-kohtaisiin menoihin, suoritearvioihin ja laskennallisiin yksikköhintoihin.

Karviaisen tavoitteet vuodelle 2014 on asetettu neljästä näkökulmasta

ASIAKASNÄKÖKULMA

1. Tyytyväiset asiakkaat
2. Terveys- ja hyvinvointivaikutusta ennaltaehkäisevällä työllä

PROSESSINÄKÖKULMA

3. Lapsiperheiden hyvinvointi paranee
4. Kansanterveys- ja sosiaalityössä palvelujen riittävä saatavuus suhteessa väestön määrään, rakenteeseen ja tarpeisiin

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

6. Ammattitaitoinen, sitoutunut ja tyytyväinen henkilöstö

TALOUSNÄKÖKULMA

7. Toiminnan kustannukset oikeassa suhteessa väestön määrään ja rakenteeseen

Talousarvion laadinta vuodelle 2014 on ollut vaativaa liittyen mm. eräiden asiakasryhmien palvelutarpeen kasvuun, työllisyystilanteeseen ja väestön ikääntymiseen. Toisaalta taas Karviaisen strategisissa koko väestön tai ikäryhmän kattavissa palveluissa arvioitu kustannuskehitys on hyvin maltillinen vuodelle 2014. Talousarviolukuihin vaikuttaa myös Vihdin kunnan suorittama huomattava tilavuokrien korotus.

Nyt laaditun koko Karviaisen talousarvion 2014 nettomenosumma yhteensä on 78,2 milj. euroa (74,0 milj. euroa 2013). Kasvua vuoden 2013 alkuperäiseen talousarvioon on 5,2 % ja pienennettyyn talousarvioon 5,7 %. Kesäkuun tilanteesta laadittuun tilinpäätösnusteeeseen nähden kasvua on 4,6 %. Tilavuokrien korotusten osuus koko talousarvion kasvusta on 0,5 %.

Karviaisen toimintakuluista oman toiminnan osuus vuonna 2014 on 45 %. Omaksi toiminnaksi on katsottu yksiköt, joissa työskentelee Karviaisen oma henkilöstö. Asiakkaille suoraan välitettävien ostopalvelujen osuus on 43 % toimintakuluista. Asiakkaille välitettävien avustusten osuus on 12 % toimintakuluista.

Karviaisen ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähden.

8.2.2 KARVIAISEN ULKOINEN TOIMINTAKATE

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%	TS 2015	TS 2016
Toimintatuotot	429	440	480	9,1	480	480
Tuet ja avustukset	429	440	480	9,1	480	480
Muut toimintatuotot				0		
Toimintakulut	-18 342	-18 511	-19 193	3,7	-19 141	-19 153
Henkilöstösivukulut	-565	-631	-626	-0,8	-609	-622
Palvelujen ostot	-17 775	-17 880	-18 567	3,8	-18 531	-18 531
Muut toimintakulut	-1					
Toimintakate	-17 912	-18 071	-18 713	3,6	-18 661	-18 673

Perusturvakuntayhtymä Karviaisen talousarvio vuodelle 2014 sisältää Karviaisen kunnalle järjestämät palvelut, niihin käytettävät resurssit, palvelujen euromääräiset arvot tuoteryhmittäin ja niiden asukaskohtaiset kustannukset jäsenkunnittain. Laskelma pohjautuu tuote- ja toimipistekohtaisiin menoihin, suoritearvioihin ja laskennallisiin yksikköhintoihin. Kustannuksiin sisältyvät Karviaisen järjestämät palvelut 18 567 000 € sekä eläkemenoperusteiset maksut 626 000 €. Tuottoina on perustoimeentulotuen valtionosuus 480 000 €, joka on 50 % Karviaisen maksamista toimeentulotukimenoista.

Karviaisen toiminnasta vastaa kuntayhtymän johtaja ja kaupungin vastuhenkilö on kaupunginjohtaja.

Erikoissairaanhoidon ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähden.

8.2.3 ERIKOISSAIRAANHOIDON ULKOINEN TOIMINTAKATE

1013 Erikoissairaanhoido

1 000 €

	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%	TS 2015	TS 2016
Toimintakulut	-10 312	-11 662	-12 027	3,1	-12 146	-12 155
Henkilöstösivukulut	-457	-462	-427	-7,7	-446	-455
Palvelujen ostot	-9 855	-11 200	-11 600	3,6	-11 700	-11 700
Toimintakate	-10 312	-11 662	-12 027	3,1	-12 146	-12 155

Erikoissairaanhoidon kustannustasoa selvitetään samassa työryhmässä, joka tekee esityksen Perusturvakuntayhtymä Karviaisen toiminnan ja talouden sopeuttamisesta. Tavoitteena on saavuttaa kustannusten kasvun taittuminen mm. luomalla tehokkaat hoitoketjut ja kehittämällä lähetekäytänteitä.

Kustannuksiin sisältyvät erikoissairaanhoidon ostopalvelut, kalliin hoidon kustannukset, ensihoidon ja muut palvelut 11 600 000 € sekä eläkemenoperusteiset ja varhaiseläkemenoperusteiset maksut 427 000 €.

Erikoissairaanhoidon toiminnasta vastaa kuntayhtymän johtaja ja kaupungin vastuuhenkilö on kaupunginjohtaja.

8.3 KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävänä on huolehtia koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on huolehtia vapaa-aikapalvelujen järjestämisestä.

8.3.1 VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Päämäärä	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Kaupunginvaltuuston hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen.
Talousarviovuoden tavoite	Toteutetaan talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet hallinnonalalla.
Arviointikriteeri/mittari	YT-neuvottelujen ja talouden tasapainotusohjelman mukainen sivistysalaa koskevat tavoitteet on toteutettu.
Vastuuhenkilö	sivistystoimenjohtaja ja vastuualuepäälliköt

Päämäärä	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Kaupunkia kehitetään laajenevana lähipalvelualueena.
Talousarviovuoden tavoite	Turvataan Nyhkälän koulun rakentamishankkeen aikaiset opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut poikkeusoloissa. Osallistutaan rakentamishankkeen edistämiseen käyttäjäasiantuntijana.
Arviointikriteeri/mittari	Väistötilaratkaisut suunnitellaan ja käynnistetään vuoden aikana. Toimiva yhteistyö rakennushankkeen toteutuksessa.
Vastuuhenkilö	Nyhkälän koulun rehtori ja sivistystoimenjohtaja

Päämäärä	<i>Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Nuorisotakuun toteutuminen
Talousarviovuoden tavoite	Vähennetään työelämän ja / tai koulutuksen ulkopuolelle jäävien karkkilalaisten nuorten määrää.
Arviointikriteeri/mittari	Peruskoulun jälkeen koulutukseen päässeiden osuus. Alle 25 – vuotiaiden nuorisotyöttömyyden määrä.
Vastuuhenkilö	Vapaa-aikalautakunnan nimeämä vastuuhenkilö

8.3.2 KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE

Kasvatus- ja opetuslautakunnan ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähdä.

Ulkoinen tuloslaskelma

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
Toimintatuotot	914	940	1 013	7,8
Myyntituotot	138	97	130	34,3
Maksutuotot	588	530	635	19,8
Tuet ja avustukset	173	308	242	-21,4
Muut toimintatuotot	16	5	6	0,0
Toimintakulut	-9 988	-10 225	-10 337	1,1
Palkat ja palkkiot	-6 397	-6 497	-6 459	-0,6
Henkilöstösivukulut	-1 693	-1 704	-1 695	-0,6
Palvelujen ostot	-891	-984	-1 144	16,4
Ostot	-247	-261	-244	-6,5
Avustukset	-712	-740	-730	-1,4
Muut toimintakulut	-48	-39	-65	68,3
Toimintakate	-9 074	-9 285	-9 324	0,4

Palvelujen kasvu 16,4 % johtuu kuljetuskustannusten (45 000) ja sosiaali- ja terveyspalvelujen (40 000) lisääntymisestä sekä väistöilakustannusten (85 000) varaamisesta talousarvioon. Muihin toimintakuluihin on varattu lisäksi väistötilojen vuokratannuksia 30 000 euroa.

8.3.3 KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Toimialan keskeisimmät haasteet toimintakaudella ovat sopeuttaa palvelutuotanto yhä väheneviin henkilöstöresursseihin sekä yrittää ylläpitää nykyinen palvelutaso.

Palveluverkon kehittämistyötä jatketaan. Jatketaan ennakointitiedon keräämisen ja suunnitelmallisuuden kehittämistä johtamistyön tukemiseksi. Nyhkälän rakentamisen ajan väistöilaratkaisut edellyttävät merkittäviä sopeuttamistoimia opetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluiden järjestämisessä.

KOULUTUS

Sivistystoimi järjestää jokaiselle Karkkilassa asuvalle perusopetusikäiselle lakisääteiset perusopetuksen palvelut sekä lukioon valituille opiskelijoille lukio-opetuksen palvelut tarvittavine tukitoimineen.

Opetusryhmäkoko on keskeinen opetuksen ja kasvatuksen laatutekijä. Opetusryhmien muodostamisessa ja opetuksen suunnittelussa on huomioitava oppilaiden erityistarpeet, jotta opetus voidaan järjestää turvallisesti ja opetussuunnitelman tavoitteet voidaan saavuttaa. Oppilaiden erityistarpeiden huomioiminen opetusjärjestelyissä on välttämätöntä ja vaikuttaa merkittävästi toteutuvaan resurssitarpeeseen. Resurssitar-

peen täsmällinen ennakoiminen ei ole mahdollista. Palvelun keskeisin resurssi on pätevä, motivoitunut ja työkykyinen opetushenkilöstö. Oppilaalla on oikeus saada tarvittavat tukipalvelut viipymättä.

Vuoden 2013 aikana käynnistynyt Nyhkälän koulun peruskorjaus ja laajennusrakentamisella tavoitellaan kouluverkon tehostamista ja laadun lisäämistä. Haetaan Nyhkälän koulun liikuntahallin rakentamiseen liikuntarakentamisen valtionavustusta.

Hankerahoitusta hakemalla pyritään pienentämään opetusryhmiä ja tukemaan perusopetuksen laadun kehittämistä. Opetusryhmien välisiä kokoeroja kavennetaan opetuksellisen tasa-arvon toteuttamiseksi. Muitakin tarjolla olevia hankerahoituksia haetaan tukemaan toimintaa ja sen kehittämistä.

Jatketaan opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen kehitystyötä kehittämällä täydennyskoulutustarpeen arvioinnin ja koulutuksen ohjauksen rakenteita osana johtamisjärjestelmää. Aluehallinnon kautta ohjataan OSAAVA -hankkeella opetushenkilöstön täydennyskoulutukseen tukea hankerahoituksena. Karkkila osallistuu Länsi-Uudenmaan yhteishankkeella täydennyskoulutuksen järjestämiseen.

Käynnistetään opetushallituksen ohjaamana valmistautuminen tulevaan opetussuunnitelmauudistukseen osallistumalla opetussuunnitelman valmisteluprosessiin. Uusi valtakunnallinen perusopetuksen opetussuunnitelma ja tuntijako otetaan käyttöön 1.8.2016. Opetussuunnitelmatyö vaatii merkittävää panostusta koko opetushenkilöstöltä seuraavien vuosien aikana.

VARHAISKASVATUS

Toiminnan tavoitteena on järjestää laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä on subjektiivisen päivähoitolain velvoitteiden täyttäminen sekä perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen yhteistyössä koulutoimen kanssa. Päivähoito mahdollistaa vanhempien työssäkäynnin ja opiskelun, edistää lapsen kasvua, oppimista ja kehitystä ja tukee vanhempia heidän kasvatustehtävässään.

Päivähoitolaki, laki yksityisen hoidon tuesta, laki yksityisten sosiaalipalveluiden valvonnasta, laki kotihoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen ja esiopetuksen kuljetusten osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät, lisäksi toimintaa ohjaavat lautakunnan vahvistamat varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Varhaiskasvatuksen organisaatiota on uudistettu 1.8.2012, ja sitä kehitetään edelleen tulevinä toimintakausina. Käyttöön otettua vastuulastentarhanopettaja –mallia kehitetään vahvistamaan johtamista varhaiskasvatuksen yksiköissä.

Toiminnan taloudellisempi järjestäminen olisi mahdollista suuremmissa päiväkotiyksiköissä ja palveluita pyritään keskittämään suurempiin yksiköihin. Talouden seuranta kehitetään ja tarkennetaan tehostamalla käyttöasteen seuranta.

Syksystä 2013 on otettu käyttöön palveluseteli yksityisen päiväkotij- ja ryhmäperhepäivähoidon palveluiden hankinnassa. Palvelusetelin tavoitteena on tarjota yksityinen päivähoitopalvelu tasavertaisempana mahdollisuutena myös pienempituloisille perheille sekä lisätä päivähoitopalveluiden monipuolisuutta ja myös kiinnostavuutta yrittäjille palvelusetelin vakauttaessa yrittäjän tuloja.

8.3.4 VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE

Vapaa-aikalautakunnan ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähden.

Ulkoinen tuloslaskelma

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
Toimintatuotot	385	434	301	-30,7
Myyntituotot	60	79	56	-30,0
Maksutuotot	105	103	99	-3,8
Tuet ja avustukset	187	214	118	-44,8
Muut toimintatuotot	32	38	28	-26,3
Toimintakulut	-1 601	-1 696	-1 582	-6,7
Palkat ja palkkiot	-865	-970	-886	-8,7
Henkilöstösivukulut	-262	-290	-271	-6,8
Palvelujen ostot	-148	-119	-97	-18,3
Ostot	-111	-102	-97	-4,6
Avustukset	-138	-145	-155	6,9
Muut toimintakulut	-76	-70	-76	9,4
Toimintakate	-1 216	-1 262	-1 281	1,6

8.3.5 VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET

Vapaaehtoistyön koordinaattori

Koko kaupungin vapaaehtoistyön tehostamiseksi ja kehittämiseksi on haettu hanke ykkösakselilta ja palkattu hankkeeseen vapaaehtoistyön koordinaattori. Hanke on aloitettu 2012 ja jatkuu kesään 2014 saakka. Toimintavuonna päättyvän vapaaehtoistyön kehittämishankkeen tuloksena tavoitellaan konkreettisia muutoksia toimintatapoihin.

Jatketaan valtionavustuksien hakemista tarjolla oleviin toiminnan kehittämishankkeisiin kaikilla vastuualueilla.

TYÖVÄENOPISTO

Vapaan sivistystyön periaatteiden mukaan Karkkilan työväenopisto on kaikille avoin oppilaitos, joka vaikuttaa myönteisesti toimintaympäristöönsä elinikäisen oppimisen perusteiden mukaan. Opiston tehtävänä on sekä valmentaa että tukea ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Työväenopiston palvelut ovat laadukkaita, edullisia sekä helposti saatavilla, ja ne pyritään toteuttamaan asukkaiden toiveiden mukaan.

Työväenopisto työllistää 2 vakituista henkilöä ja n. 50 - 60 tuntiopettajaa vuosittain.

KIRJASTO

Karkkilan kaupunginkirjasto toteuttaa lakisääteisenä peruspalveluna kunnan tehtäväksi kirjastolaissa määriteltyä yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelua. Kirjasto on osa Lukki-kirjastokimppaa, johon kuuluvat vuoden 2013 alusta Karkkilan lisäksi Loh-

jan ja Vihdin kirjastotoimet. Karkkilan kaupunginkirjasto kuuluu Uudenmaan maakuntakirjastoalueeseen.

Karkkilan kaupunginkirjasto valikoi, hankkii ja tuo maksutta käytettäväksi pääasiassa suomenkielistä kirjallisuutta, lehtiä ja musiikki- ja kuvataallenteita sekä digitaalista aineistoa. Kirjasto toimii kunnallisena tietopalvelukeskuksena ja osana kansallista kirjasto- ja tietopalveluverkkoa. Kirjasto tarjoaa kuntalaisille maksuttoman tietokoneen käyttömahdollisuuden sekä pääsyn tietoverkkojen aineistoihin. Kirjasto hoitaa ja kartuttaa paikallista Karkkila-kokoelmaa. Kirjasto toimii kiinteässä yhteistyössä mm. koulujen, päiväkotien, museon, työväenopiston sekä kaupungin eri yhdistysten kanssa.

Lukki-yhteistyön puitteissa valmistaudutaan uusimaan kirjastojärjestelmä MARC21-luettelointiformaatin mukaiseksi. Uuden järjestelmän hankkiminen tai vanhan päivittäminen tapahtuu aikaisintaan vuonna 2014, mikäli toimiva järjestelmä on saatavissa.

Varaudutaan Kansallisen digitaalisen kirjaston toisen vaiheen alkamiseen ja aloitetaan yhteisen asiakasliittymän suunnittelu ja toteuttaminen Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen turvin. Jatketaan OKM:n rahoituksen puitteissa koulutusyhteistyötä. Jatketaan yhteisen kokoelmapolitiikan suunnittelemista. Kehitetään ja tiivistetään markkinointiyhteistyötä OKM:n rahoituksen turvin.

MUSEO

Karkkilan ruukkimuseo Senkka on ruukki- ja valimohistorian erikoismuseo. Högforsin ruukin alueella sijaitsevat näyttelykohteet, Suomen Valimomuseo, Karkkila - Högforsin työläismuseo ja Högforsin masuuni esittelevät ruukkilaisten työtä sulan metallin äärellä ja arkielämää kotoisissa askareissa. Karkkilan ruukkimuseo harjoittaa valimoalan tallennus-, tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museon toiminta-alueena on Karkkilan kaupunki, mutta museo tallentaa paikallishistorian lisäksi laajemmin suomalaisen valimoteollisuuden historiaa. Museon tehtävänä on säilyttää ja hoitaa hallussaan olevat kokoelmat yleisesti hyväksytyjen museaalisten periaatteiden mukaisesti.

Karkkilan ruukkimuseo kuuluu lakisääteistä valtiosuutta saavien museoiden joukkoon. Ruukkimuseo on saanut viime vuosina valtiosuutta viiden laskennallisen henkilötövuoden perusteella.

Museon kokoelmiin kuuluu yli 10 700 diarioitua tai numeroitua esinettä sekä 27 000 valokuvaa. Museolla on käytössä Musketti-tietokantajärjestelmä kokoelmien luettelointia varten. Museon kokoelmapoliittinen ohjelma kuuluu osana Länsi-Uudenmaan ammatillisesti hoidettujen museoiden maakunnalliseen kokoelmapoliittiseen ohjelmaan. Karkkilan ruukkimuseo on mukana Museoviraston vetämässä tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä. Kerätty aineisto talletetaan museoiden yhteiseen Suomi-kokoelmaan, jonka on tarkoitus olla edustava otos Suomen nykyajasta.

Museo suunnittelee ja toteuttaa näyttelyitä ja julkaisuja yhteistyössä muiden museoiden ja tahojen kanssa. Museo osallistuu myös vapaaehtoistyön kehittämiseen paikallisten yhdistysten kanssa.

KULTTUURI

Kannatusyhdistysten ylläpitämät ja Karkkilan kaupungin tukea saavat Karkkilan kuva- taidekoulu, Karkkilan musiikkikoulu ja Luoteis- Uusimaan Tanssiopisto Vinha antavat taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetus- suunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille.

NUORISOPALVELUT

Lakisääteisen nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisotyö- ja politiikka kuuluu kunnan tehtäviin. Näihin tehtäviin kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen ja kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta. Nuorten aloitekanava ja sen tuominen nuorten tietoisuuteen asetetaan vahvaksi tavoitteeksi nuorisotoimen osalta.

Nykyinen henkilöstöresurssi mahdollistaa nuorisotilan avoinna pitämisen kolmena iltana viikossa. Päätoimisen nuoriso-ohjaajan työpanos on ensisijaisen tärkeää.

Etsivää nuorisotyötä kehitetään eteenpäin ja haetaan edelleen jatkorahoitusta kahdelle työntekijälle. Kaupungin vastuun kasvaessa työllistämisestä yhteiskuntatakuun ja koulutustakuun voimaan tulon jälkeen, etsivä nuorisotyö ja pajatoiminta ovat toimintoja, joiden ympärille vastuu näistä tehtävistä kehitetään.

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntatoimen tarkoituksena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Lisäksi tarkoituksena on liikunnan avulla edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tukea kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehitystä. Luodaan edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Haetaan valtionavustuksia, joilla pyritään kehittämään mm. erityisryhmille tarkoitettuja liikuntaryhmiä. Lapsille ja nuorille tarkoitettuja ohjattuja liikuntamuotoja lisätään haettavissa olevien avustusten kautta. Kokoaikaisen vapaa-aikaohjaajan työpanos liikuntatoimessa on tulevaisuutta ajatellen tarpeellinen.

Vapaaehtoistyötä kartoittamalla ja koordinoimalla pyritään löytämään lisää tarjontaa ja kohtaavuutta liikuntapalveluihin. Ostopalvelut ja kohdeavustukset toimivat omalta osaltaan mahdollisena kannustimena yhteistyöhön.

8.4 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tekninen ja ympäristötoimiala huolehtii yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta, tilapalveluista, ympäristönsuojelusta sekä rakennusvalvontaan liittyvistä tehtävistä tavoitteena turvallinen, terveellinen ja viihtyisä kaupunkiympäristö.

8.4.1 VALTUUSTON SITOVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Erittely on valmis ja sitä hyödynnetään strategian mukaisesti tavoitteena optimaalinen omistajapolitiikka sekä suunnitelmallinen omaisuudenhallinta.
Talousarviovuoden tavoite	Karkkilan kaupungin maa-alueiden omaisuuserittely
Arviointikriteeri / mittari	Erittely valmis
Vastuhenkilö	Mittaus- ja kiinteistöpäällikkö
<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Kiinteistöveropohjaan vaikuttavat kiinteistöt ja rakennukset ovat keskeisiltä osin rekisterissä.
Talousarviovuoden tavoite	Rakennus- ja kiinteistörekisterin ajantasaistamishankkeen suunnitelmallinen toteuttaminen. Rakennuslupia käydään järjestelmällisesti läpi ja lopputarkastamattomat kohteet tarkistetaan. Tarkastukset keskitetään keskusta- ja ranta-alueille. Aineistoa korjataan 200 rakennuksen osalta.
Arviointikriteeri / mittari	Tarkastettujen rakennusten määrä
Vastuhenkilö	Vastaava rakennustarkastaja, Mittaus- ja kiinteistöpäällikkö
<i>Päämäärä</i>	<i>Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Asemanrannan alueella jatketaan pinta- ja pohjavesiseurantaan laaditun ohjelman mukaisesti ja Uudenmaan ELY -keskuksen edellyttämällä tavalla. Seuranta luo pohjan alueen kehittämiselle ja asemakaavasuunnittelulle.
Talousarviovuoden tavoite	Asemanrannan alueen seuranta, kehittäminen ja suunnittelun jatkaminen
Arviointikriteeri / mittari	Pinta- ja pohjavesiseuranta toteutunut suunnitellusti ja tuotettu materiaali hyödynnetään alueen suunnittelussa.
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja (ympäristöpäällikkö)
<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Strategian tavoitteena on optimaalinen omistajapolitiikka, jossa myyntitavoitteen mukaan kaupungille tarpeettomasta kiinteistö-omaisuudesta luovutaan ja omaisuutta jalostetaan tuottavaksi.
Talousarviovuoden tavoite	Toimitilastrategian ja kiinteistöjen myyntiohjelman toteuttaminen
Arviointikriteeri / mittari	Kiinteistöt on salkutettu ja laadittua myyntiohjelmaa sekä kiinteistöjalostusta toteutetaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja
<i>Päämäärä</i>	<i>Kaupungin talous tasapainossa</i>
Suunnittelukauden 2014-2017 tavoite	Teknisen ja ympäristötoimialan valmiussuunnitelman laatiminen, toimeenpano, jalkauttaminen ja seuranta.
Talousarviovuoden tavoite	Teknisen ja ympäristötoimialan valmiussuunnitelman laatiminen
Arviointikriteeri / mittari	Suunnitelma laadittu ja toimeenpano käynnistetty
Vastuhenkilö	Yhdyskuntatekniikan päällikkö

8.4.2 TEKNISEN LAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE

Lautakunnan ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähden.

Ulkoinen tuloslaskelma

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
Toimintatuotot	3 913	3 778	3 734	-1,2
Myyntituotot	1 843	1 818	1 781	-2,0
Maksutuotot	33	25	23	-8,0
Tuet ja avustukset	31	33	14	-57,6
Muut toimintatuotot	2 005	1 902	1 916	0,7
Toimintakulut	-5 671	-5 599	-5 324	-4,9
Palkat ja palkkiot	-1 064	-1 036	-939	-9,4
Henkilöstösivukulut	-599	-640	-590	-7,9
Palvelujen ostot	-2 394	-2 333	-2 243	-3,9
Ostot	-1 272	-1 268	-1 262	-0,5
Avustukset	-38	-36	-18	-50,0
Muut toimintakulut	-304	-285	-274	-4,1
Toimintakate	-1 758	-1 821	-1 590	-12,7

8.4.3 TEKNISEN LAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET

TEKNISEN TOIMEN HALLINTO

Toimialan suunnitelmallista toimintaa jatketaan ja kehitetään entisestään. Vastuu- ja osavastuualueittain jatketaan ennakoivan pitkäjänteisen toiminnan suunnittelua asetettujen tavoitteiden suunnassa ja saavuttamiseksi.

Teknisen toimialan keskeinen haaste toimintakaudella tulee olemaan palvelutuotannon sopeuttaminen yhä väheneviin henkilöstöresursseihin.

Tavoitteena on yhä ylläpitää ja kehitetään ammattitaitoa koulutuksen avulla sekä huolehtia toimialan tärkeimmän voimavaran, henkilöstön, hyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Tarkistetaan toimialan strategiaa vastaamaan päivitettyä kaupunkistrategiaa sekä täsmennetään toimialan tavoitteita suhteessa rajallisiin ja osin niukkeneviinkin resursseihin.

Huolehditaan toimialan maksujen ja taksojen ajantasaisuudesta.

Jatketaan määrätietoista raakamaan hankintaa, jolla tuetaan laadittavaa, maapoliittisiin linjauksiin perustuvaa, kaavoitusohjelmaa. Laadukas tonttitarjonta varmistetaan niin asuin- kuin yritystonttienkin osalta. Laaditaan Karkkilan kaupungin maa-alueiden omaisuuserittely tukemaan suunnitelmallista omaisuudenhallintaa. Strategian mukaisesti optimaalista omistajapolitiikkaa tuetaan laaditun toimitilastrategian ja kiinteistöjen myyntiohjelman mukaisesti.

Käynnistynyttä rakennus- ja kiinteistörekisterien ajantasaistamishanketta jatketaan suunnitelmallisesti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Tärkeinä painopistealueina ovat myös Asemanrannan alueen kehittäminen ja suunnittelun jatkaminen sekä 3. sektorin roolin vakiinnuttaminen palveluiden täydentäjänä.

Yhtenä painopistealueena tulee olemaan myös Teknisen ja ympäristötoimialan valmiussuunnitelman laatiminen ja käyttöönotto.

Vastuuhenkilö on tekninen johtaja.

LIIKENNEVÄYLÄT

Toiminnan tavoitteena on säilyttää verkoston ja turvallisen liikenneympäristön ylläpidon taso. Liikenneväylien investointiohjelma on monilta osin kytketty maankäyttöön ja vesihuoltolaitoksen tarpeisiin.

Konevarikon koneita ja kalustoa uusitaan vuosittain maltillisesti.

Katujen valaisun parannushanke valmistuu 2014 ja siihen tullaan hakemaan takautuvaa investointitukea. Kaupunki vastaa maan- ja lumenkaatopaikoista sekä romuajoneuvojen keräilystä. Yleisille alueille hylättyjen ajoneuvojen ja romuerien poistaminen hoidetaan lain ja asetuksen mukaisesti.

Vastuuhenkilö on yhdyskuntatekniikan päällikkö.

METSÄTILAT, PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Talousmetsiä ja puistoja hoidetaan erilaisin hoito- ja kunnossapitotoimin. Ollaan mukana keskustan yleisten alueitten kehittämisen suunnittelussa.

Tavoitteena on 3. sektorin roolin vakiinnuttaminen palveluiden täydentämisessä erityisesti yleisillä alueilla kuten esim. liikuntapaikoilla.

Vastuuhenkilö on yhdyskuntatekniikan päällikkö.

TILAPALVELUT

Toiminnan tavoitteena on säilyttää kaupungin omistuksessa oleva rakennuskanta turvallisena käyttöä ja asua sekä ylläpitää rakennuskantaa siten, ettei korjausvelka pääse kasvamaan.

Kuntoarviointeja on tehty Karkkilan kaupungin omistamiin ja tilapalvelun hallinnoimiin kiinteistöihin (ei sisällä KOy ja osakehuoneistoja) yhteensä noin 94 % (kerrosalasta). Kiinteistöjen määrästä (yhteensä 36 kiinteistöä, Huom. kaikki museorakennukset käsitelty yhtenä kiinteistönä) on katselmoitu 31 kpl eli yhteensä 86 % kiinteistöistä. Suurin yksittäinen ryhmittymä eli museokiinteistöt puuttuvat vielä kuntoarvioinneista. Tavoitteena on, että suunnitelmakauden aikana pyritään tekemään myös museorakennusten kuntoarvioinnit.

Toimitilastrategian valmistuttua 2013, päivitetään tehtyyn strategiaan perustuen kiinteistöjen pitkän tähtäimen myynti- ja korjaussuunnitelma.

Energiakatselmointeja on laadittu 70 %:lle kerrosaloista ja kiinteistömääristä 47 %:lle. Katselmoinneissa on käyty kaikki koulut ja päiväkodit (lukuun ottamatta Joki-

väärän päiväkotia). Tavoitteena on saada suunnitelmakauden loppuun mennessä katselmoinnit arviolta 7 lisäkiinteistöön, jolloin katselmointi % kerrosalojen suhteen nousee 67 %:iin. Tehdyn Kuntien energiaohjelasopimuksen mukaan asuntojen osalta ei vaadita energiakatselmoiteja.

Energiankulutuksen seurantaohjelmaan lisätään mitattavien rakennusten määrää. Nykyisin mittauksessa on mukana kaikki kaukolämmön sekä öljylämmityskiinteistöt. Sähkönkulutuksen osalta mittauksessa (koko Karkkilan kaupungin sähkön kulutuksesta) on nyt jo mukana sähkön kulutuksen suhteen noin 83 % ja käyttöpaikoista noin 64 %. Tilapalvelun osalta tutkitaan uusien sähkönkulutuspaikkojen lisäämistä siten, että se noudattaa tehtyä strategiaa.

Jättemäärien ja laadun seuranta jatketaan, sekä arvioidaan tietyltä ajanjaksolta muodostuneet jätteet. Tavoitteena on, että suunnitelmakauden aikana on seuranta tehty kaikista kiinteistöistä.

Talousarviovuoden aikana tullaan jatkamaan sisäisten vuokrien vuokrasopimusten laatimista olemassa olevien resurssien mukaan. Jatketaan kiinteistöjen laitetietojen sekä huolto- ja kunnossapito-ohjelmien vientiä hankittuun sähköiseen huoltokirjaan, ja käytetään sähköistä työtilausohjelmaa kaikkien kiinteistöjen kohdalla, siinä määrin kuin se on käyttäjäryhmien osalla mahdollista.

Tilapalvelun huollossa ja kunnossapidossa on kaupungin omistamat 35 rakennettua kiinteistöä sekä kaupungin omistuksessa olevat osakkeet, lukuun ottamatta kaupungintaloa. Rakennuksia ja rakennelmia on yhteensä 84 kpl (tarkistettu kiinteistöluettelo 2013).

Tilapalvelun talousarvioon sisältyvät myös KOy Sorvirinteestä kaupungin omistamat asunnot 29 kpl sekä Fagerkullan museoalueen 13 rakennusta. Kaupunki omistaa lisäksi erillisiä liikehuoneistoja 2 kpl (pinta-ala 280 h-m²) että yksittäisen väestönsuojasakkeen (pinta-ala 86 m²), joka toimii normaalioloissa kaupungin oman kaluston varastotilana. Toimintavuoden aikana edistetään kaupungin palvelutuotannon kannalta tarpeettomista tiloista luopumista yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja tilojen käyttäjien kanssa. Vuokra-asunnot Vuokra-asuntojen käyttöasteeksi on arvioitu 100 %. Siivouspalvelut tuotetaan ostopalveluina, paitsi päiväkodeissa, joissa siivous on hoidettu kaupungin omien työntekijöiden toimesta.

Vastuhenkilö on tekninen johtaja.

MITTAUS- JA KIINTEISTÖTOIMI

Tonttien lohkomisprosessia jatketaan vuosien 2010 - 2013 aikana vakiintuneen ja toiminnallisesti hyväksi osoittautuneen lohkomistoimintamallin ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Asiakaspalvelua kehitetään edelleen asiakaslähtöiseksi ja rakentamistoimintaa edistäväksi yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Numeerisen johtokartan ylläpitoa tehdään resurssien puitteissa yhdyskuntatekniikan ohjeistuksen ja tarpeiden mukaan. Maa-ainesten valvontamittauksia ja tarkistuksia suoritetaan ympäristötoimen ohjelman mukaisesti. Resurssien puitteissa jatketaan VERA -hankkeen maastomittauksia.

Vastuhenkilö on mittaus- ja kiinteistöpäällikkö.

VESIHUOLTOLAITOS

Vesihuoltolaitos on kirjanpidollinen taseyksikkö, jonka ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähden.

Ulkoinen tuloslaskelma

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
Toimintatuotot	1 539	1 567	1 568	0,0
Myyntituotot	1 523	1 558	1 555	-0,2
Tuet ja avustukset			4	
Muut toimintatuotot	16	9	9	
Toimintakulut	-848	-899	-970	7,8
Palkat ja palkkiot	-192	-196	-197	0,4
Henkilöstösivukulut	-70	-73	-71	-2,1
Palvelujen ostot	-330	-430	-491	14,0
Ostot tilikauden aikana	-236	-191	-205	7,4
Muut toimintakulut	-19	-9	-6	-38,9
Toimintakate	691	668	598	-10,4

Ulkoinen ja sisäinen, 1 000 €

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
Toimintatuotot	1 623	1 659	1 664	0,3
Myyntituotot	1 607	1 650	1 651	0,1
Tuet ja avustukset			4	
Muut toimintatuotot	16	9	9	-2,2
Toimintakulut	-1 016	-1 084	-1 145	5,6
Palkat ja palkkiot	-192	-196	-197	0,4
Henkilöstösivukulut	-70	-73	-71	-2,1
Palvelujen ostot	-482	-595	-634	6,7
Ostot tilikauden aikana	-236	-191	-216	13,1
Muut toimintakulut	-36	-29	-26	-10,7
Laskennalliset erät				
Toimintakate	607	575	519	-9,7
Muut rahoitustuotot				
Korkokulut	-54	-54	-54	0,0
Muut rahoituskulut	-65	-65	-65	0,0
Vuosikate	488	456	400	-12,3

Toimitetaan Sosiaali- ja terveysministeriön talousvedelle asettamien laatuvaatimusten ja -suositusten mukaista käyttövetä kuluttajien tarpeisiin.

Vesihuollon investointikohteiden toteuttamista priorisoidaan edelleen viimeisimmän vuoto- vesiselvityksen pohjalta. Verkostoa saneerataan suunnitellusti asetettujen resurssien puitteissa.

Numeerista johtokarttatyötä jatketaan yhteistyössä mittaus- ja kiinteistötoimen kanssa.

Jätevedenpuhdistamon käytön tavoitteena on mahdollisimman hyvän tuloksen saavuttaminen vesistön kannalta.

Vastuuhenkilö on yhdyskuntatekniikan päällikkö.

PELASTUSTOIMINTA

Toimintaa hoitaa alueellinen Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos.

Vastuuhenkilö on tekninen johtaja.

8.4.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN ULKOINEN TOIMINTAKATE

Lautakunnan ulkoinen toimintakate on sitova erä valtuustoon nähden.

Ulkoinen tuloslaskelma

1 000 €	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
Toimintatuotot	139	128	111	-13,2
Myyntituotot	21	21	23	10,0
Maksutuotot	117	97	86	-11,3
Tuet ja avustukset	1	10	2	
Toimintakulut	-606	-607	-564	-7,1
Palkat ja palkkiot	-286	-254	-227	-10,6
Henkilöstösivukulut	-98	-89	-82	-8,4
Palvelujen ostot	-215	-257	-251	-2,4
Ostot	-4	-5	-2	-52,9
Muut toimintakulut	-3	-2	-2	0,0
Toimintakate	-467	-479	-453	-5,5

8.4.5 YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN ALAISET VASTUUALUEET

Maankäytön suunnittelun (kaavoitus) määräraha 83 000 euroa siirretään kaupunginhallituksen alaisuuteen alkuvuodesta tehtävissä käyttösuunnitelmissa.

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Ympäristönsuojelupalvelut ostetaan yhteistyösopimuksen mukaisesti Vihdin kunnalta. Ympäristönsuojeluprojektit toteutetaan omarahoituksella. Näitä ovat edellisten vuosien aikana käynnistetyt hankkeet, kuten kuntien ja ELY -keskuksen yhteinen ilmanlaadun seurantaohjelman toteuttaminen, Asemanrannan alueen seuranta, pohjavesien ennakkoseurantaohjelman jatkamisella (yhteistyössä vesihuoltolaitoksen kanssa), haja-asutuksen jätevesiyhteistyö (Länsi-Uudenmaan kunnat), pintavesien seurantaohjelman toteutus, Hiidenveden kunnostus 2012 – 2016 -hankkeeseen osallistuminen ja Pyhäjärven kunnostussuunnitelman jatkaminen järven lähivaluma-alueen seurantaohjelman toteuttamisella.

Mittaus- ja kiinteistötoimen kanssa jatketaan suunnitelmallista yhteistyötä maan- ainesalueiden valvonnassa.

Vastuuhenkilö on tekninen johtaja (ympäristöpäällikkö).

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Ympäristöterveydenhuollon toimintaa hoitaa alueellinen Länsi-Uudenmaan ympäristö- terveys.

Vastuuhenkilö on tekninen johtaja.

RAKENNUSVALVONTA

Rakentamisen suunnittelun ohjausta ja rakentamisen neuvontaa sekä valvontaa pa- rannetaan henkilökunnan koulutuksella ja asiakasneuvonnan kehittämällä. Ohjauk- sella ja valvonnalla edistetään sekä asuin- että työpaikka-alueiden säilymistä viihtyisi- nä, elinvoimaisina ja korkealaatuisina. Sähköisen asiointin käyttöönotto tuo lisähaas- tetta ja edellyttää osin toimintatapojen muutoksia.

Rakennuslupakäsittelyssä tarkistetaan, että hanke on maankäytön ja rakennuslain ja määräysten mukainen. Rakennusvalvonta pyrkii erityisesti neuvomaan asiakkaita jo ennen rakennuslupahakemuksen jättämistä, varmistaakseen että hanke on kaavan mukainen sekä täyttää turvallisuuteen ja terveellisyyteen asetetut vaatimukset. Ra- kennustarkastajan päätösvaltaan kuuluvissa lupa-asioissa tehdään päätös neljän vii- kon kuluessa lupahakemuksen jättämisestä edellytyksellä, että hakemusasiakirjat ovat asianmukaiset. Kaupungintalon sulkuajana ei tehdä päätöksiä.

Rakennusaikaiset tarkastukset tehdään kahden viikon kuluessa pyynnöstä. Lopputar- kastukset tehdään kahden viikon kuluessa pyynnöstä. Rakennusvalvonnan VERA - hanke rakennusrekisterin tietosisällön parantamiseksi ja rakennusvalvontatietojen saattamiseksi sähköiseen muotoon jatkuu. Syksyllä 2010 Karkkilassa oli 5 227 rekis- teröityä kiinteistöä, joista noin 35 % joudutaan tarkastamaan kiinteistön käyttötarkoi- tuksen osalta tai jopa paikan päällä.

Tarkastukset aloitettiin vuonna 2011 Ahmoon kylästä paikanpäällä tehtävin mittauk- sin. Vuosina 2012 ja 2013 on selvitetty ranta-alueita. Tarkastuksia jatketaan vuonna 2014 ranta- ja keskusta-alueilla. Tavoite on saada vuositasolla vähintään 200 raken- nuksen rekisteritiedot korjatuksi joka käsittää myös kartta-aineiston päivityksen. Tar- kastusten ajankohdasta ja tarkastettavien alueiden sijainnista tiedotetaan verk- kosivuilla. Rakennetun ympäristön siisteyttä ja rakennusten kuntoa valvotaan ennak- koon tiedotettavin maastokierroksin. Heikkokuntoisten kiinteistöjen omistajia / halti- joita kehoitetaan kunnostamaan rakennukset ja siistimään epäsiistit piha-alueet. Mikäli vaadittuja toimenpiteitä ei suoriteta, asiaa etenee tarvittaessa hallintopakkomenette- lyyn (uhkasakko / teettämisuhka).

Vastuuhenkilö on vastaava rakennustarkastaja.

9 TULOSLASKELMAOSA

9.1 ULKOINEN TULOSLASKELMA

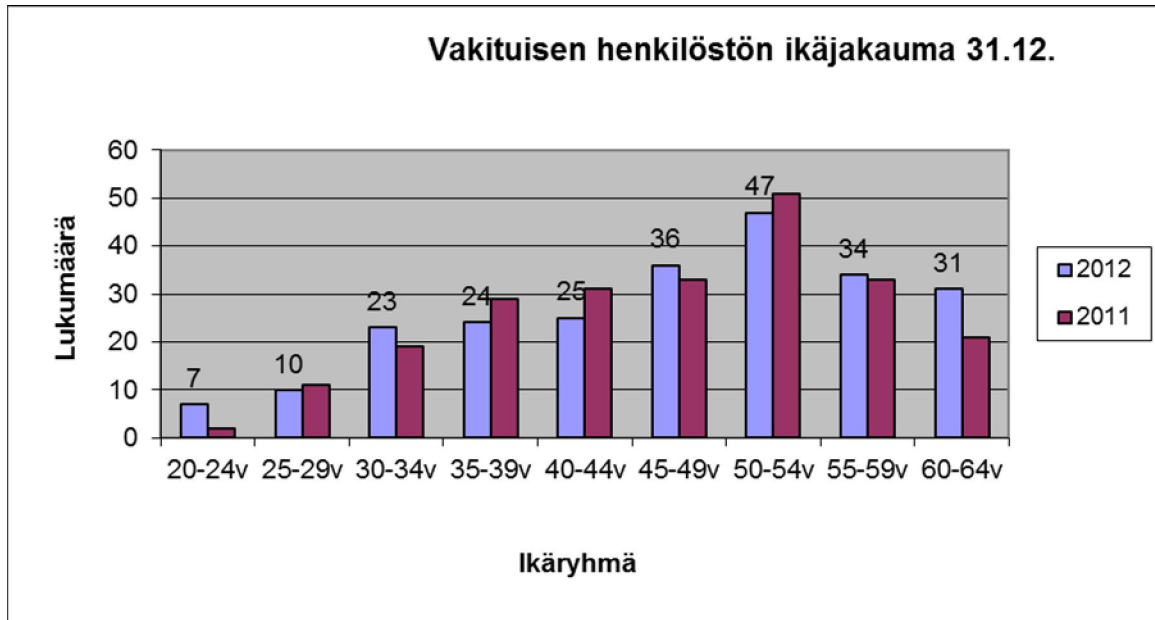
	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%	TS 2015	TS 2016
Toimintatuotot	7 524 711	7 088 410	7 392 900	4,3	7 550 000	7 600 000
Myyntituotot	2 920 545	2 843 700	2 905 100	2,2		
Maksutuotot	856 267	757 200	845 300	11,6		
Tuet ja avustukset	876 588	1 118 910	966 200	-13,6		
Muut toimintatuotot	2 871 311	2 368 600	2 676 300	13,0		
 Toimintakulut	-50 710 785	-52 620 999	-53 122 100	1,0	-52 985 000	-53 245 000
Palkat ja palkkiot	-10 053 176	-10 175 144	-9 789 500	-3,8		
Henkilöstösivukulut	-4 114 706	-4 287 956	-4 122 700	-3,9		
Palvelujen ostot	-32 681 749	-34 210 760	-35 446 150	3,6		
Ostot tilikauden aikana	-2 278 769	-2 244 025	-2 211 700	-1,4		
Avustukset	-1 066 305	-1 098 300	-1 045 000	-4,9		
Muut toimintakulut	-516 080	-604 814	-507 050	-16,2		
 Toimintakate	-43 186 074	-45 532 589	-45 729 200	0,4	-45 435 000	-45 645 000
 Verotulot	29 947 535	32 000 000	32 109 000	0,3	33 630 000	34 530 000
Valtionosuudet	14 764 093	15 249 689	15 600 000	2,3	16 253 000	16 845 000
Korkotuotot	3 407	5 000	2 000	-60,0	2 000	2 000
Muut rahoitustuotot	146 716	125 000	125 000	0,0	125 000	135 000
Korkokulut	-837 424	-650 000	-775 000	19,2	-1 200 000	-1 325 000
Muut rahoituskulut	-5 132	-11 000	-13 000	0,0	-9 900	-10 000
 Vuosikate	833 121	1 186 100	1 318 800	11,2	3 365 100	4 532 000
 Poistot	-1 655 541	-1 950 000	-2 000 000	2,6	-2 050 000	-2 100 000
Rahastojen lisäys						
 Tilikauden tulos	-822 419	-763 900	-681 200	-	1 315 100	2 432 000

Karkkilan kaupungin henkilöstö

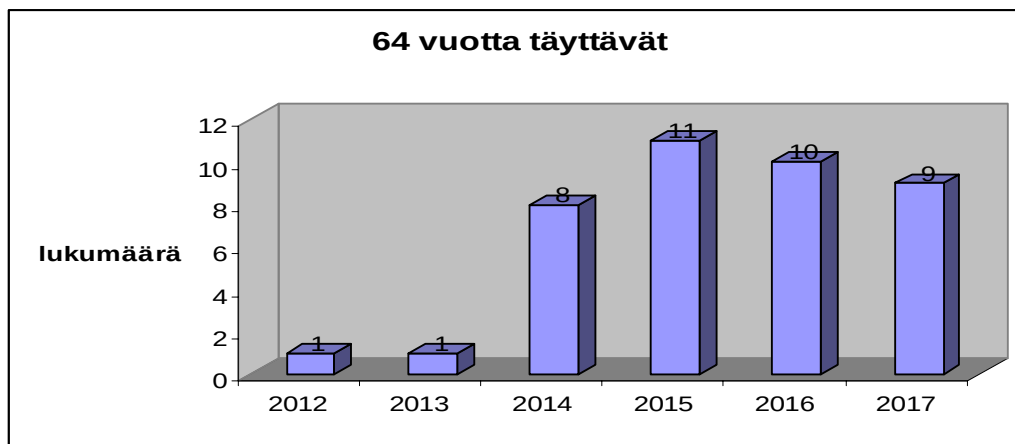
Karkkilan kaupungin palveluksessa 31.12.2012 oli 237 vakinaista ja keskimäärin 99 määräaikaista henkilöä (sisältää myös oppisopimuksella ja palkkatuella työskentelevät). Lisäksi työväenopistolla oli keskimäärin 50 - 60 sivutoimista tuntiopettajaa luku-
vuoden aikana. Edelliseen vuoteen verrattuna määräaikaaisessa palvelussuhteessa olevien lukumäärä kasvoi kahdeksalla työntekijällä pääasiassa oppisopimuksella ja palkkatuella työskentelevien määrän noustessa (keskimäärin 21 vuodessa ja edellisenä vuonna 11). Kaupungilla on kokonaisvastuu työllisyyden hoidosta mukaan lukien nuorisotakuu.

Henkilöstömäärältään suurin palvelujen tuottaja oli edelleen sivistys- ja vapaa-aika, jossa työskenteli vuoden 2012 lopussa 167 vakinaista henkilöä eli 70,5 % Karkkilan kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä. Hallinto- ja talouspalveluissa oli 36 vakinaista työntekijää (15,2 %) sisältäen ruokapalveluhenkilöstö. Teknisen ja ympäristötoimialan vastaavat luvut olivat 34 työntekijää (14,3 %).

Henkilöstömäärä	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Hallinto- ja talouspalvelut	36	38	4	5	40	43
Kasvatus- ja opetus, vapaa-aika	167	161	72	71	239	232
Tekn. ja ympäristöpalvelut	34	32	2	4	36	36
Yhteensä	237	231	78	80	315	311

Vuoden 2012 aikana eläkkeelle Karkkilan kaupungin palveluksesta jäi neljä työntekijää ja osa-aikaeläkkeelle kaksi. Vanhuuseläkkeelle saattoi jäädä haluamanaan ajankohtana 63 – 68 vuoden iässä. (Muutamit pitkäaikaiset työntekijät ovat vielä ns. vanhan eläkesäännön piirissä, jossa eläkeikä on alle 63 vuotta.) Vuonna 2012 keskimääräinen vanhuuseläkkeelle siirtymisikä kunta-alalla oli 63,7 vuotta. Karkkilassa oltiin hyvin lähellä valtakunnan keskiarvoa, sillä vanhuuseläkkeelle jätiin keskimäärin 63,8-vuotiaana.

Vuosina 2014 – 2017 arvioitu eläkkeelle jäävien työntekijöiden lukumäärä on keskimäärin 9,5 henkilöä vuodessa. Yhteensä 2012 - 2017 poistuma on 38 työntekijää, mikä on 16,0 % henkilöstömäärästä 31.12.2012.

Vuoden 2012 palkat ja palkkiot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,9 % ja henkilöstömenot yhteensä 4,4 %. Palkkojen osuus henkilöstömenoista oli 71,6 % ja sivukulujen osuus 28,4 %. Palkkojen kasvua selittävät vuoden 2012 sopimuskorotukset ja vuoden 2011 aikana täyttämättömät tehtävät, jotka on saatu täytettyä vuoden 2012 aikana. Lomapalkkakirjauksen muutos lisäsi myös henkilöstömenojen kasvua.

Ilman työllisyyden hoitoa, lomapalkkajaksotuksen muutosta ja luottamushenkilöille maksettuja kokouspalkkioita palkat kasvoivat 3,95 % (koko kunta-ala 4 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Varsinaiset henkilöstön palkkakustannukset olivat vuonna 2012 yhteensä 9 609 061 euroa ja vuonna 2011 yhteensä 9 243 632 euroa.

Vuoden 2014 talousarvioon sisältyy talouden tasapainottamisohjelmassa edellytetyt henkilöstömenojen säästöt. Osa säästöistä on saatu eläköitymisten kautta sekä tehtäviä on jätetty täyttämättä henkilön irtisanoutuessa. Osa säästöistä on saatu YT-menettelyssä päätettyjen osa-aikaistamisten ja irtisanomisten kautta.

Luottamushenkilöiden kokouspalkkioihin on lisätty keskusvaalilautakunnan, vapaa-aikalautakunnan, hyvinvointitoimikunnan ja kaupunkikehitystoimikunnan jäsenten kokouspalkkiot, joita ei ole varattu vuoden 2013 talousarvioon.

Tili Tilin nimi	TP 2012	TA 2013	KH 2014	TA%
4001 Luottamushenkilöiden palkkiot	-98 871	-85 500	-104 500	22,2
4002 Vakinaiset viranhaltijat	-4 486 443	-4 687 049	-4 626 900	-1,3
4004 Vakinaiset työsuhteiset	-4 005 859	-4 358 295	-4 264 600	-2,1
4005 Erilliskorvaukset kuukausipalkat	-51 447	-36 100	-35 900	-0,6
4006 Sijaiset	-488 953	-204 800	-216 900	5,9
4008 Asiantuntijapalkkiot	-2 545	-1 000	-1 000	0,0
4009 Tunti- ja urakkapalkat	-459 514	-428 800	-483 100	12,7
4012 Ansionmenetyksen korvaus	-818	-1 500	-1 500	0,0
4015 Palkkatuki ja oppisopimus	-285 842	-365 200	-273 100	-25,2
4018 Kerho- ja tukiopetuspalkkiot	-54 272	-40 200	-52 700	31,1
4025 Erilliskorvaukset tuntipalkat	-59 210	-57 900	-52 400	-9,5
4060 Lomapalkkojen jaksotus	-155 211	0	0	
4099 YT- säästöt palkkakuluista	0	0	245 300	
4230 Sv- tapat. ja muut oikaisut	95 806	91 200	77 800	-14,7
Yhteensä	-10 053 179	-10 175 144	-9 789 500	-3,8

10 INVESTOINTIOSA

10.1 KAUPUNGINHALLITUS

	TA2013	TA2014	TS2015	TS2016
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tulot				
Menot, ICT- hankinnat	0	-70 000	-100 000	-100 000
Nettomenot	0	-70 000	-100 000	-100 000
MAA- JA VESIALUEET				
Tulot				
Menot	-300 000	-200 000	-200 000	-200 000
Nettomenot	-300 000	-200 000	-200 000	-200 000
MUUT KONEET JA KALUSTO (ruokapalvelu)				
Tulot				
Menot	-23 000	-30 000	-20 000	-20 000
Nettomenot	-23 000	-30 000	-20 000	-20 000
OSAKKEET JA OSUUDET				
Tulot				
Menot				
Nettomenot				
YHTEENSÄ				
Tulot				
Menot	-323 000	-300 000	-320 000	-320 000
Nettomenot	-323 000	-300 000	-320 000	-320 000

10.2 KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

	TA2013	TA2014	TS2015	TS2016
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tulot				
Menot ICT- kustannukset	0	-30 000	-30 000	-30 000
Nettomenot	0	-30 000	-30 000	-30 000
MUUT KONEET JA KALUSTO (koulut)				
Tulot				
Menot, Nyhkälän kalusteet	-50 000	-25 000	-25 000	-800 000
Nettomenot	-50 000	-25 000	-25 000	-800 000
MUUT KONEET JA KALUSTO (varhaiskasvatus)				
Tulot				
Menot	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Nettomenot	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
YHTEENSÄ				
Tulot				
Menot	-70 000	-75 000	-75 000	-850 000
Nettomenot	-70 000	-75 000	-75 000	-850 000

10.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TA2013	TA2014	TS2015	TS2016
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tulot				
Menot, ICT- kustannukset	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Nettomenot	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT				
Tulot	250 000			1 300 000
Menot	-1 980 000	-4 660 000	-4 800 000	-3 300 000
Nettomenot	-1 730 000	-4 660 000	-4 800 000	-2 000 000
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET				
Tulot	0	0	0	
Menot	-850 000	-700 000	-900 000	-900 000
Nettomenot	-850 000	-700 000	-900 000	-900 000
KULJETUSVÄLINEET				
Tulot	0	0	0	
Menot	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Nettomenot	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
YHTEENSÄ				
Tulot	250 000	0	0	
Menot	-2 950 000	-5 480 000	-5 820 000	-4 320 000
Nettomenot	-2 700 000	-5 480 000	-5 820 000	-4 320 000

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

	TA2013	TA2014	TS2015	TS2016
KAIKKI YHTEENSÄ				
Tulot	250 000	0	0	1 300 000
Menot	-3 343 000	-5 855 000	-6 215 000	-5 490 000
Nettomenot	-3 093 000	-5 855 000	-6 215 000	-4 190 000

11 RAHOITUSLASKELMAOSA

RAHOITUSLASKELMA	TP 2012 €	TA 2013 €	TA 2014 €	SV 2015 €	SV 2016 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	833 121	1 186 100	1 318 800	3 365 100	4 532 000
Tulorahoituksen korjauserät	-802 621	-400 000	-700 000	-700 000	-700 000
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 847 630	-3 343 000	-5 855 000	-6 215 000	-5 490 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	163 670	250 000	0	0	1 300 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	896 550	500 000	700 000	500 000	500 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 756 910	-1 806 900	-4 536 200	-3 049 900	142 000
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			10 000 000	4 000 000	4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 881 236	-3 881 236	-3 880 412	-4 080 412	-4 580 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 080 000	5 000 000	-2 000 000	2 900 000	0
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-566 311	400 000	400 000	400 000	400 000
Rahoituksen rahavirta	2 632 453	1 518 764	4 519 588	3 219 588	-180 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 124 457	-288 136	-16 612	169 688	-38 000

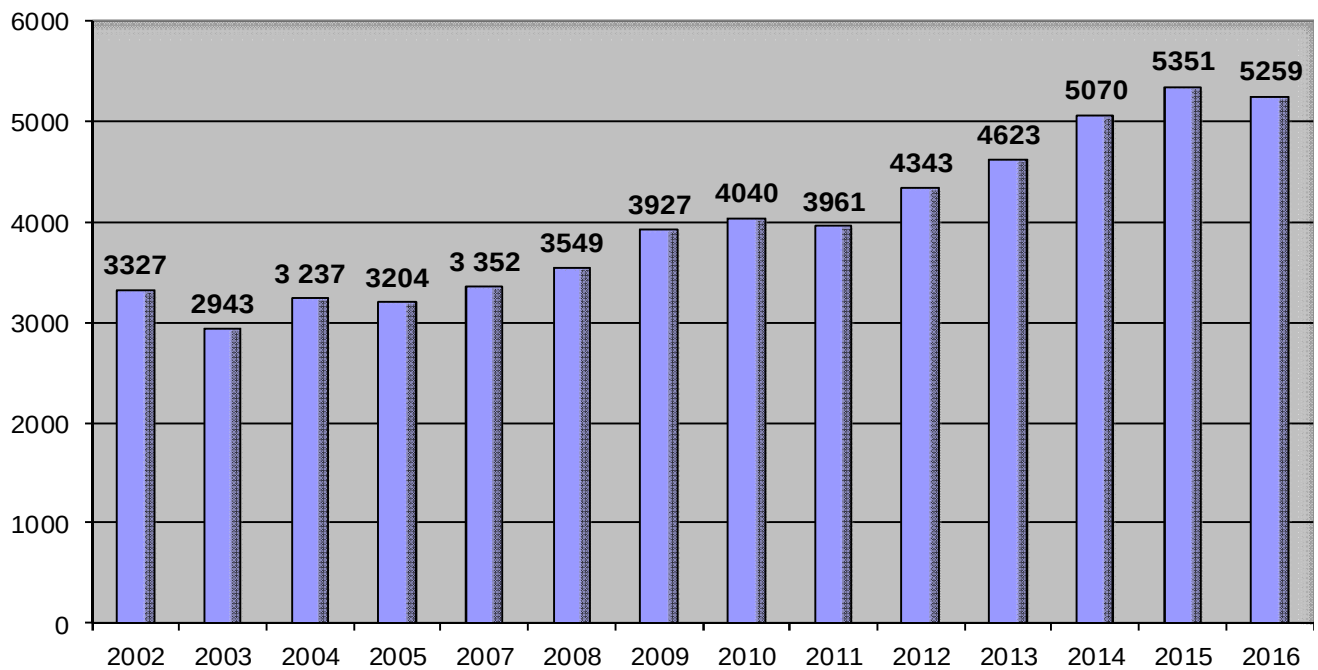
Karkkilan kaupungilla on kiinteäkorkoista, pitkäaikaista lainaa vuoden 2013 lopussa 15 300 824,13 euroa. Taseessa on lisäksi lyhytaikaisia kuntatodistuksia 23 miljoonaa euroa maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Vaihtuvakorkoisia, pitkäaikaisia lainoja on 3 720 000 €. Vuosina 2009 - 2013 vaihtuva korkotaso on ollut todella alhainen, joten kuntatodistuksilla on rahoitettu myös investointeja ja lyhennetty kiinteäkorkoisia lainoja. Korot ovat pysyneet historiallisesti matalalla tasolla jo viiden vuoden ajan. Todennäköisesti merkittäviä tasomuutoksia ei ole odotettavissa, mikäli taloussympäris- tössä ei tapahdu olennaisia muutoksia.

Tulevien vuosien 2014 - 2016 investointien (16,260 miljoonaa) rahoittamiseksi on otettava uutta lainaa noin 6,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 lopussa Karkkilan kaupungin vieraspääoma on reilut 48,3 miljoonaa euroa ja 5 300 euroa/asukas. Taseessa olevan velan lisäksi kaupungilla on kiinteistöihin ja infrastruktuuriin liittyvää korjaus- velkaa.

Korollinen vieraspääoma	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kiinteäkorkoiset lainat	13 423 840	20 903 297	18 102 060	15 300 824	22 500 412	23 500 000	24 000 000
Vaihtuvakorkoiset lainat	23 780 000	15 500 000	21 500 000	26 720 000	23 640 000	25 460 000	24 380 000
Lainat yhteensä	37 203 840	36 403 297	39 602 060	42 020 824	46 140 412	48 960 000	48 380 000
Euroa/asukas	4 040	3 961	4 343	4 623	5 070	5 351	5 259

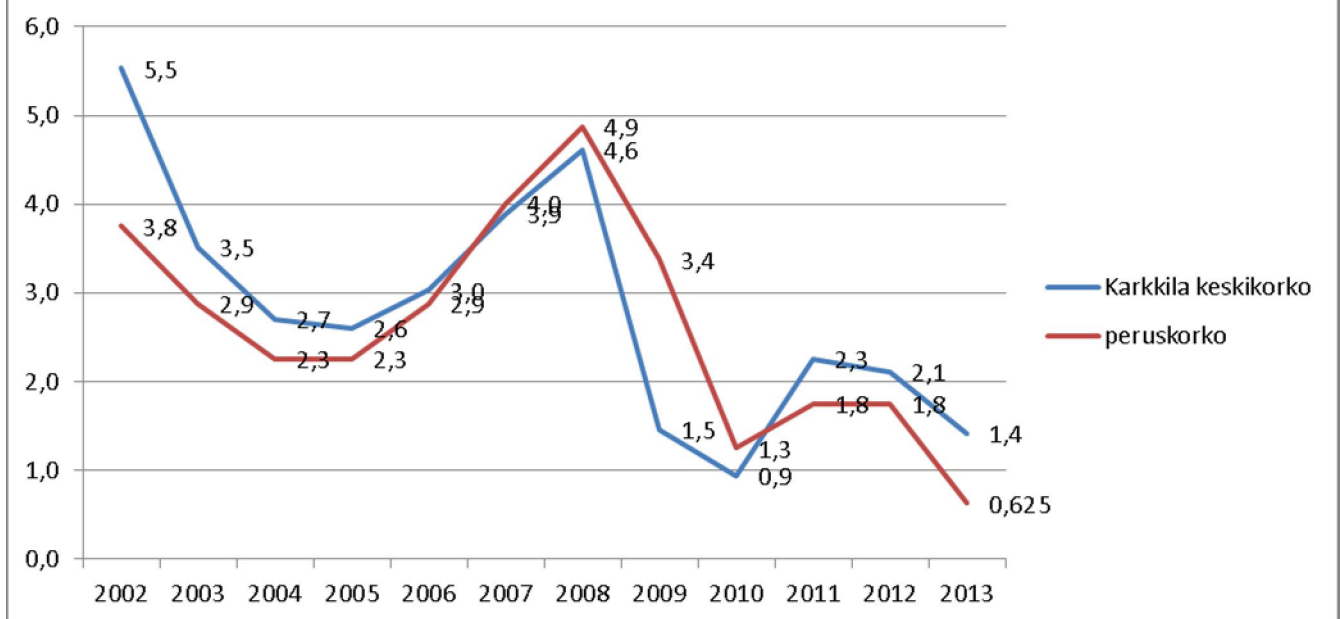
LIITTEET

Lainat euroa/asukas 2002 - 2016

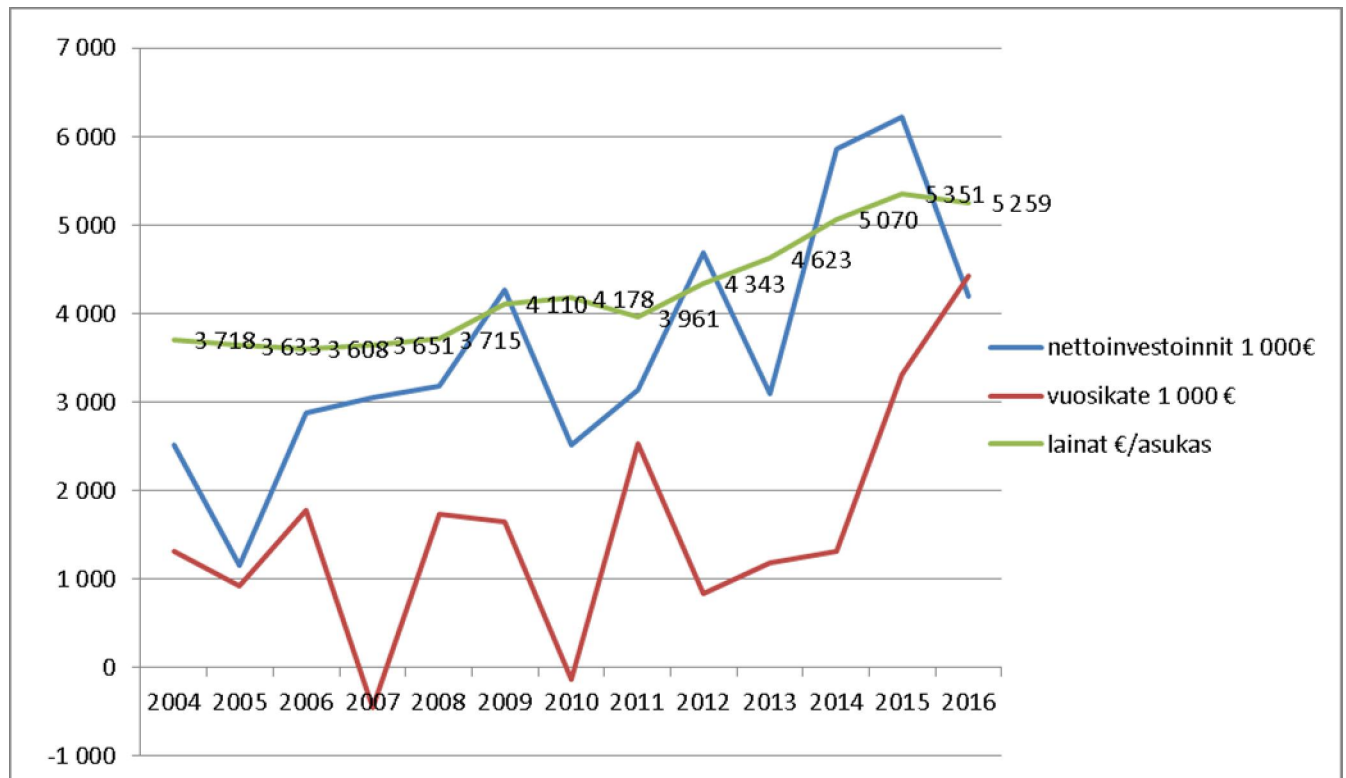
luvut 2013 – 2016 perustuvat arvioon

korot/korolliset lainat 2002-2013
luvut muutettu rahanarvokertoimella 2002 - 2011

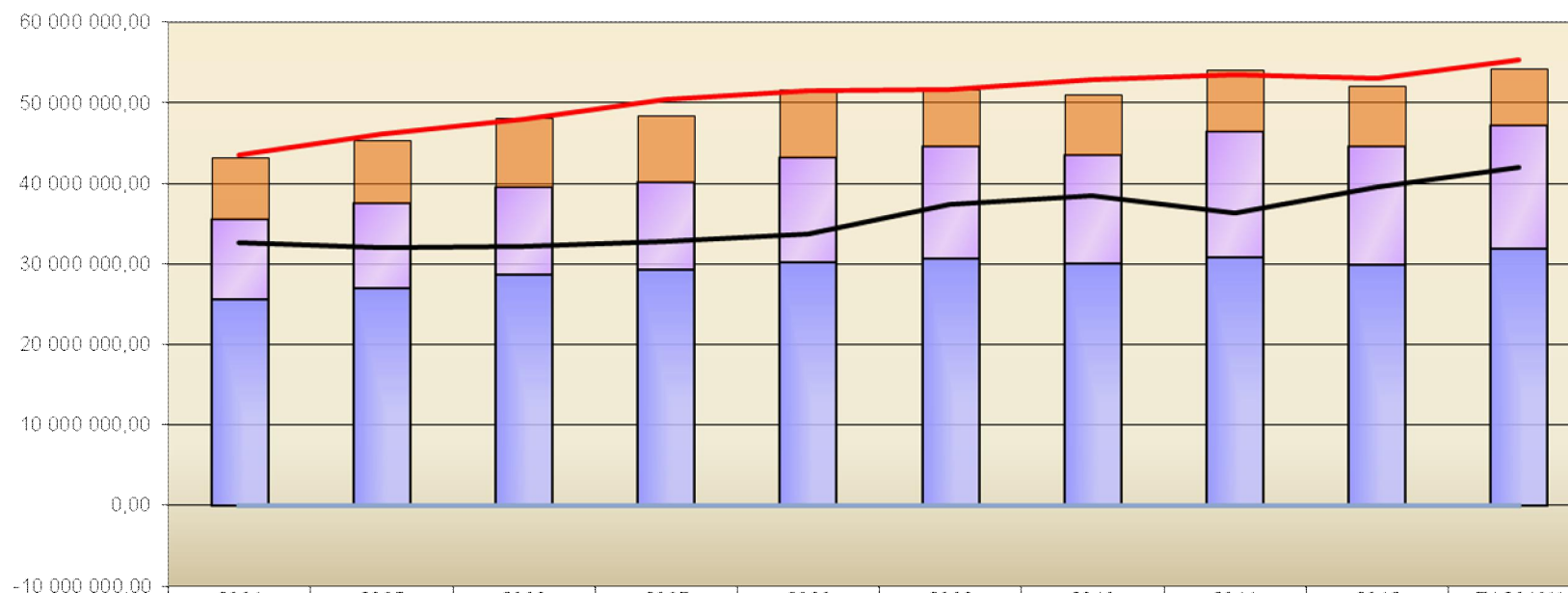

NETTOINVESTOINNIT JA VUOSIKATE 1 000 € JA LAINAT €/ASUKAS

Luvut muutettu rahanarvonkertoimella 2004 - 2011

Tulojen, menojen ja lainamäärän kehitys 2004 - 2013
menoissa huomioitu toimintamenot, poistot ja rahoituskulut
luvut muutettu rahanarvokertoimella 2004 - 2011
**** Vuosi 2013 on arvio**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	TA2013**
toimintatuotot	7 594 723,44	7 833 786	8 666 689	8 235 264	8 422 949	7 110 822	7 529 014	7 697 132	7 524 711	7 088 410
valtionosuus	9 990 492,56	10 651 823	10 887 421	10 941 373	13 132 687	13 954 134	13 481 979	15 659 283	14 764 093	15 249 689
verotulot	25 701 108,5	26 959 516	28 659 981	29 271 529	30 204 520	30 703 984	30 071 464	30 800 252	29 947 535	32 000 000
kasvu verot %	5,1	5,4	5,1	1,7	7,8	3,0	-2,5	6,7	-3,8	5,7
kasvu tulot %	13,1	3,1	10,6	-5,0	2,3	-15,6	5,9	2,2	-2,2	-5,8
menot	43 517 692,8	46 091 207	47 985 147	50 459 777	51 494 249	51 622 596	52 963 836	53 485 754	53 058 759	55 421 999
kasvu menot %	9,26	5,9	4,1	5,2	2,1	0,2	2,6	1,0	-0,8	4,5
ali-ylijäämä	-196 257,83	-552 772,94	199 324,26	-1 795 279,9	246 943,06	135 919,45	-1 768 689,0	670 912,01	-822 419,43	-1 083 900,0
kum. ali-ylijäämä	2 249 803,57	1 697 030,63	1 896 354,89	-63 486,40	183 456,66	319 376,12	-1 449 312,8	-778 400,86	-1 600 820,2	-2 684 720,2
lainamäärä	32 728 785	31 997 323	32 183 708	32 849 541	33 717 262	37 437 029	38 472 490	36 403 293	39 602 000	42 020 824